Dathlu 25 mlynedd o'r
Loteri Genedlaethol

2019
2020

COMMUNITY FUND

I gael gwybod mwy am ein hariannu ac ymchwil:
Ewch i'n gwefan: tnlcommunityfund.org.uk
Ffoniwch ein llinell gymorth: 18001 plus 0345 4 10 20 30
Cyfnewid Testun: 0345 4 10 20 30
Darllenwch ein hadroddiadau Mewnwelediad:
tnlcommunityfund.org.uk/insights

CCS0620714752
ISBN 978-1-5286-2062-8

25

COMMUNITY FUND

2019
2020

Cronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol

Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol

HC 595
SG/2020/124

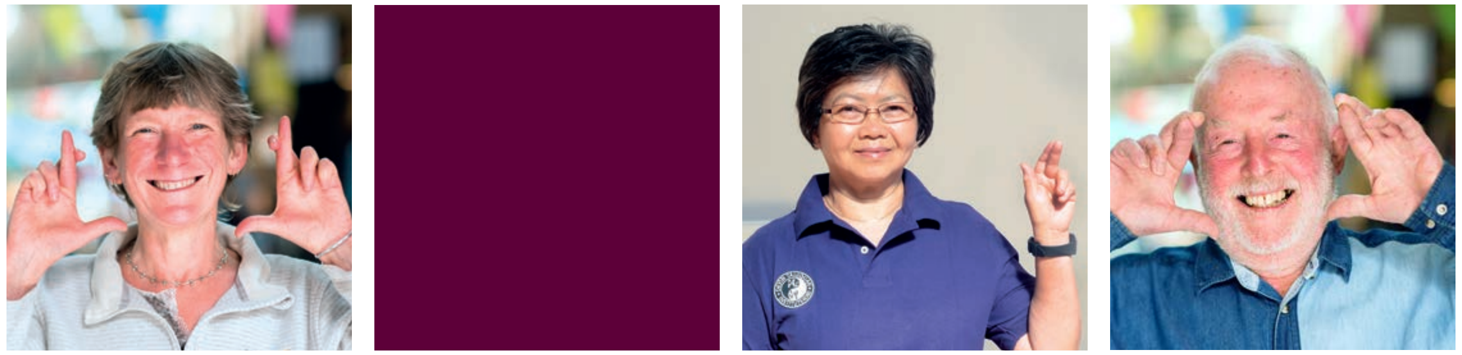

Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol y Gronfa Loteri Fawr*

*(yn gweithredu fel Cronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol)

Ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020

Wedi'i gyflwyno i Senedd y Deyrnas Unedig yn unol ag Adran 23(3) a pharagraff 21 Atodlen 4A Deddf Y Loteri Genedlaethol etc. 1993 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998 a Deddf y Loteri Genedlaethol 2006).

Wedi'i roi gerbron Senedd yr Alban gan Weinidogion Yr Alban ar 15 Gorffennaf.

Wedi'i roi gerbron Cynulliad Gogledd Iwerddon.

I'w argraffu ar 15 Gorffennaf yn unol â gorchymyn Tŷ'r Cyffredin.

HC 595
SG/2020/124

OGL

© Hawlfraint y Goron 2019
Ni yw'r Gronfa Loteri Fawr yn gweithredu fel Cronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol.

Mae'r cyhoeddiad hwn wedi'i drwyddedu dan delerau Trwydded y Llywodraeth Agored f3.0 oni nodir fel arall. I weld y drwydded hon, ewch i nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3.
Lle rydym wedi nodi unrhyw wybodaeth hawlfraint trydydd parti, bydd angen i chi geisio caniatâd deiliad perthnasol yr hawlfraint.

Mae'r cyhoeddiad ar gael yn:
www.gov.uk/official-documents.

Dylid anfon unrhyw ymholiadau mewn perthynas â'r cyhoeddiad hwn atom yn: Cronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol, 1 Plough Place, Llundain EC4A 1DE.

ISBN 978-1-5286-2062-8
CCS0620714752

Argraffwyd ar bapur sy'n cynnwys isafswm cynnwys ffibr wedi'i ailgylchu o 75%
Argraffwyd yn y DU gan Grŵp APS ar ran Rheolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi

Cynnwys

Rhan un: Adolygiad o'n blwyddyn

Cyflwyniad 08
Neges gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr

Ein blwyddyn mewn rhifau 10

Ein fframwaith strategol ac egwyddorion 12

Dathlu 25 mlynedd o'r Loteri Genedlaethol 14

Blwyddyn anhygoel 16

Golwg ar draws ein rhaglenni a phortffolios 20
Trosolwg o'n gwaith a rhannu storïau

Rhan dau: Adroddiad atebolrwydd

Ein hadroddiad llywodraethu corfforaethol 44
Ein hadroddiad llywodraethu corfforaethol, adroddiad y Cyfarwyddwyr; Adroddiad cynaladwyedd; Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu; Y datganiad llywodraethu

Ein hadroddiad tâl cydnabyddiaeth a staff 81
Cyfarwyddwyr gweithredol; staff

Ein hadroddiad atebolrwydd ac archwilio seneddol 92
Report of Comptroller and Auditor General; Datganiadau Ariannol

Ein cefndir statudol 136

Rhan un

Adolygiad o'n blwyddyn

Parti te hufen mwyaf Guinness World Records™

Neges gan y Cadeirydd

Mae'r Loteri Genedlaethol yn ased cenedlaethol go arbennig. Ein rôl ynddi yw helpu cymunedau trwy ddefnyddio ariannu'r Loteri Genedlaethol i alluogi pobl i arwain. Eleni, fe ymunom â chyd-ddosbarthwyr y Loteri Genedlaethol i ddathlu 25 mlynedd o arian y Loteri Genedlaethol ac adlewyrchu ar y gwahaniaeth mae wedi gwneud wrth ddarparu dros £40 biliwn i fwy na 565,000 prosiect ledled y DU.

Roedd y dathliadau yn ein hatgoffa o rôl bwysig mudiadau cymunedol lleol yng ngwneuthuriad ein cenedl.

Mae dros 83% o'n grantiau'n mynd i'r grwpiau hyn trwy grantiau o £10,000 neu lai.

Ar gyfer y pen-blwydd yn 25, fe redom gronfa #Dathlu25LoteriGenedlaethol yn gwneud grantiau o hyd at £1,000. Roedd y lefel uchel o ddiddordeb yn dangos yr effaith mae symiau gymharol fach o arian yn gallu cael.

Roeddem hefyd yn falch bod 57.3% o'n grantiau yn ystod y flwyddyn wedi mynd i grwpiau nad oeddem wedi'u hariannu o'r blaen.

Cefais fy atgoffa o wydnwch a chreadigrwydd cymunedau lleol ar ymweliad i ynysoedd Iona, Mull ac Ulva yn yr Alban. Mae cymunedau blaengar yr ynysoedd hyn yn cymryd cyfrifoldeb dros eu hunain, bod yn adeiladu mannau cyfarfod mawr a chynlluniau ynni adnewyddadwy mawr eu hangen neu'n cefnogi busnes cymunedol. Mae wedi dangos sut bod ein hariannu'n gallu mynd yn bell yn y dwylo cywir.

Wrth i'r flwyddyn ariannol hon ddod i ben, dechreuodd Covid-19 gyda chymunedau ledled y DU yn ymateb yn yr unig fodd maen nhw'n gwybod sut. Daeth cymdogion da yn achubwyr bywyd ac fe gyfeiriom ein hariannu i'r grwpiau hynny a oedd yn gallu cefnogi eu cymunedau orau. Rydym hefyd yn edrych i'r dyfodol at gefnogi elusennau ac eraill trwy gyfnodau anodd a pharatoi ar gyfer y byd newydd sydd ar ddod. Nid yw gwerth grwpiau cymunedol, rhwydweithiau ac elusennau cryf, annibynnol a deinamig i'r wlad erioed wedi bod yn fwy amlwg ac maen nhw'n rhy fregus mewn gormod o feysydd. Rydym yn ymroddedig i sicrhau y cynhelir ac y defnyddir ein hariannu mewn moddau sy'n bodloni eu hanghenion orau.

Yn olaf, hoffwn ddiolch i aelodau ein Bwrdd a Phwyllgorau Gwlad, y Prif Weithredwr Dawn Austwick a'r tîm o staff ymroddedig. Mae pob un ohonynt yn ymwybodol o bwysigrwydd hanfodol ein hariannu i gymunedau ar draws y DU a hoffwndalu teyrnged i'w gwaith caled ac ymroddiad.

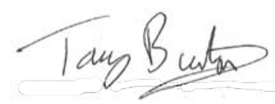

Tony Burton CBE

Neges gan y Prif Weithredwr

Wrth ysgrifennu hwn o'r bwrdd yn fy nghegin yng nghanol cyfyngiadau symud COVID-19, mae'r flwyddyn lwyddiannus ac ysbrydoledig a gawsom, yn ymddengys fel oes yn ôl. Ni ddylem anghofio fodd bynnag bod y Loteri Genedlaethol wedi cael un o'i blynyddoedd fwyaf llwyddiannus yn ein hanes 25 mlynedd o ran incwm ac arian a godwyd ar gyfer gwaith achosion da.

Roeddem yn hynod falch i chwarae ein rhan yn nathliadau'r pen-blwydd a ddaeth â theulu cyfan y Loteri Genedlaethol a chymunedau ynghyd. Dau uchafbwynt i mi oedd, yn gyntaf, ein parti te hufen mwyaf, llwyddiannus Guinness World Records™ a welodd dros 1,000 o bobl o bob rhan o'r DU yn ymgynnull yn The Sage yn Gateshead dan arweiniad yr enwog Scarlett Moffatt. Roedd yn adeg fendigedig ac yn cyfleu i'r dim cymaint o'r pethau sy'n bwysig i ni yng Nghronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol. Yr ail oedd dathliad teulu'r Loteri Genedlaethol yn y Tate Modern gyda budd-ddeiliaid a deiliaid grantiau. Roedd yn cyfuno cychwyn fy nhaith gyda'r Loteri Genedlaethol, creu'r Tate Modern, a'r effaith mae ein hariannu'n ei gael ar draws y wlad.

Mae hon hefyd wedi bod yn flwyddyn o gynyddu ein hymrwymiad i'r amgylchedd trwy lansio ein Cronfa Gweithredu Hinsawdd £100 miliwn sy'n galluogi cymunedau i weithredu ar lefel leol i fynd i'r afael â'r argyfwng yn yr hinsawdd ac adeiladu hyder cymunedol mewn gwneud gwahaniaeth a chyfrannu at y darlun ehangach.

Rydym hefyd wedi parhau i weithio'n agos gyda Llywodraeth y DU ar ddatblygu'r cam nesaf o ddosbarthu Asedau Segur a gyda gweinyddiaeth Gogledd Iwerddon i baratoi i ryddhau ariannu Cyfrifon Segur i gefnogi'r gymdeithas sifil.

Rydym wedi ffarwelio â chadeiryddion Lloegr a'r Alban, Nat Sloane a Maureen McGinn, ac i nifer o uwch gydweithwyr sydd wedi symud ymlaen i rolau newydd. Bu ein Cadeirydd gwych, Peter Ainsworth, hefyd gamu i lawr ar ôl wyth mlynedd. Mae wedi bod yn ddoeth, yn ddigrif ac yn hoffus ac mae pob un ohonom yn diolch iddo'n fawr iawn am ei gefnogaeth hael.

Fel yr arfer, mae llwyddiant unrhyw sefydliad yn ddibynnol ar ei staff ac, unwaith eto, mae ein pobl wedi gweithio'n hynod galed trwy gydol y flwyddyn, yn arbennig yn ystod heriau COVID-19. Diolch iddyn nhw rydym wedi gallu cadw ein hariannu'n llifo'n ddi-dor i'r sawl sy'n gwneud gwahaniaeth i fywydau eraill ledled y wlad. Dylech fod yn hynod falch o hyn, gydweithwyr.

Dawn Austwick

Ein blwyddyn mewn rhifau

Cyfanswm **Roedd 30,204 o brosiectau**

a ariannwyd gennym yn weithredol y llynedd, gydag o leiaf un ym mhob awdurdod lleol oni bai am Ynysoedd Scilly.

Mae ein hariannu'n mynd i gefnogi'r pethau sy'n bwysig i bobl a chymunedau

7,547 prosiect yn cefnogi iechyd a lles	**1,433** prosiect yn gwella addysg a sgiliau bywyd	**8,189** prosiect sy'n dod â chymunedau ynghyd
886 prosiect cyflogaeth a menter	**4,184** cymuned fwy actif	**1,151** prosiect amgylcheddol

Mae'n bosib bod prosiectau unigol yn cael eu cyfri mewn mwy nag un categori.

Yn aml, mae symiau bach o arian yn gwneud gwahaniaeth mawr i bobl a chymunedau

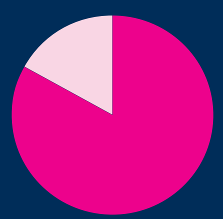

83.3% o'n grantiau newydd = **£10,000** neu lai

Arian a ddyfarnwyd yn 2019-20

Cyfanswm
£588.2m
14,003 grant

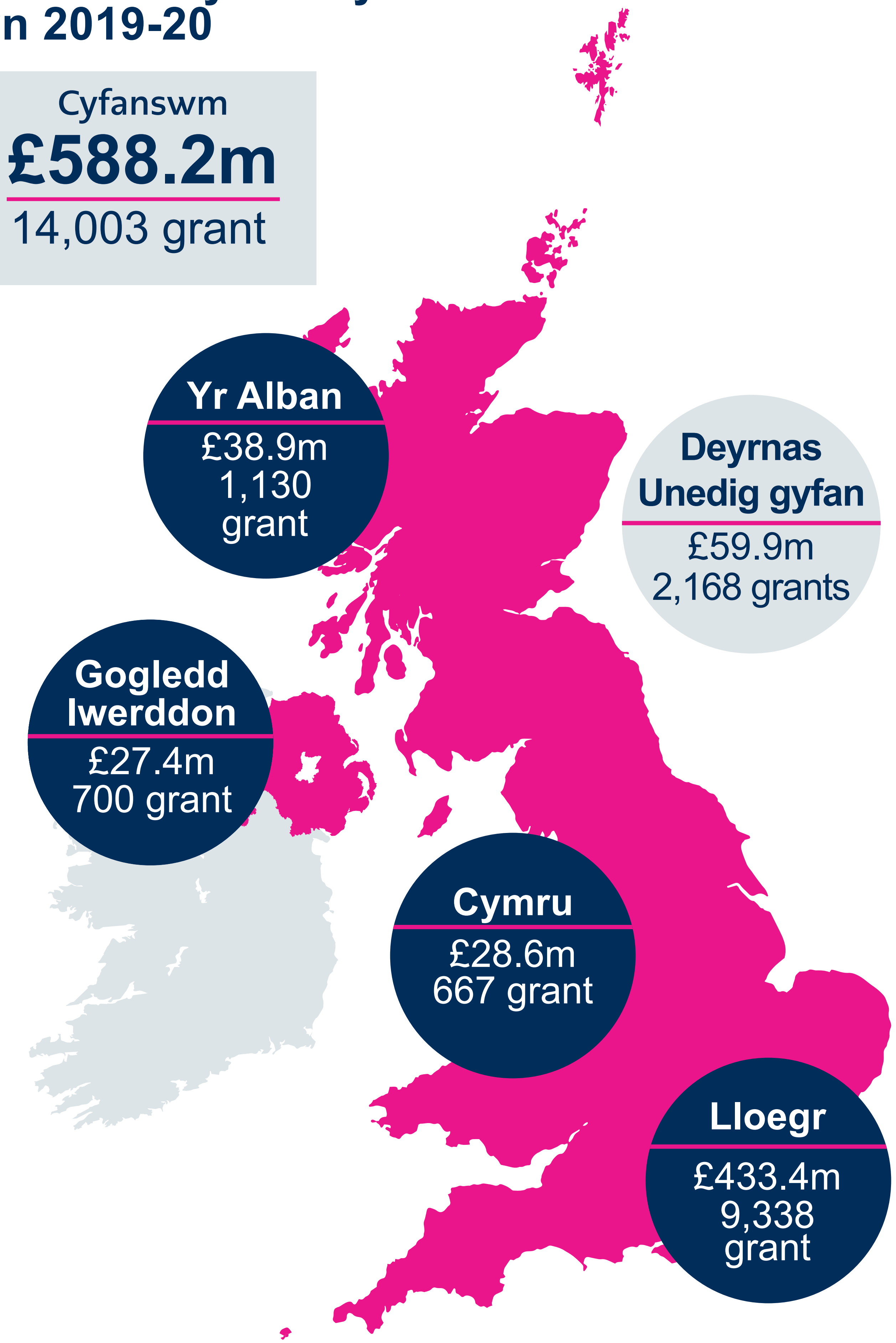

Ein fframwaith strategol

Pan fydd pobl yn arwain, mae cymunedau'n ffynnu.

Pobl yw'r rhai sy'n deall yr hyn y mae ei angen yn eu cymunedau'n well na neb.

Rydym yn gwrando, gweithio ar y cyd ac yn ariannu fel bod pethau da'n digwydd.

Dyna pam rydym yn falch o ddyfarnu arian a godir gan chwaraewyr y Loteri Genedlaethol ym mhob cwr o'r Deyrnas Unedig.

The Crafty Gardener

Our principles

Mae'r hyn a wnawn a sut rydym yn gweithredu fel mudiad yn seiliedig ar ein hegwyddorion.

1. **Ar gyfer pawb**
   Mae ein grantiau'n agored i'r holl gymunedau, beth bynnag eu man cychwyn ac rydym yn deall y bydd angen cefnogaeth ychwanegol ar rai.

2. **Cryfderau pobl**
   Rydym yn dechrau gyda'r hyn y gall pobl ei gyfrannu, a'r potensial yn eu syniad.

3. **Catalydd i bobl eraill**
   Rydym yn gwrando ar, dysgu gan, gweithredu ar ac yn hwyluso'r pethau sydd o bwys i bobl, cymunedau a'n partneriaid.

4. **Cyfeiriad a rennir, ymagweddau amrywiol**
   Rydym yn gwerthfawrogi amrywiaeth y cymunedau rydym yn gweithio gyda nhw ar draws y Deyrnas Unedig, yn gyson o ran ansawdd y cyfleoedd a gynigiwn, ac yn cefnogi pobl i daclo anghydraddoldeb.

5. **Hyder, nid rheolaeth**
   Mae gennym ffydd mewn gallu pobl i beri i bethau gwych ddigwydd, gan gredu y dylai ein hariannu alluogi yn hytrach na rheoli.

6. **Prosesau syml, barn dda**
   Rydym yn defnyddio prosesau syml a chymesur sy'n ein galluogi i ffurfio barn dda.

7. **Defnyddio adnoddau'n dda**
   Rydym yn gwneud dewisiadau gwybodus am yr adnoddau a roddir i ni gan chwaraewyr y Loteri Genedlaethol: gyda gwybodaeth, gyda phobl a gydag arian, ac mewn ffordd sy'n amgylcheddol gynaliadwy.

Dathlu
25 mlynedd o'r
Loteri Genedlaethol

Cymru

The Principality Stadium

Yn 1997, dyfarnwyd £46.3 miliwn trwy Gomisiwn y Mileniwm i adeiladu Stadiwm y Mileniwm yng Nghaerdydd a elwir bellach yn Stadiwm y Principality. Y stadiwm, a gafodd ei datblygu i gynnal Cwpan Rygbi'r Byd 1999, yw'r grant unigol mwyaf a ddyfarnwyd gan Y Loteri Genedlaethol i brosiect yng Nghymru ac mae bellach yn cael ei ystyried yn un o stadia chwaraeon ac arenâu perfformio gorau'r byd tra hefyd yn cynnal amrediad o ddigwyddiadau cymunedol trwy gydol y flwyddyn.

Gogledd Iwerddon

Bogside and Brandywell Health Forum (BBHF)

Er 1999, mae arian y Loteri Genedlaethol wedi helpu BBHF i gyflwyno rhaglenni iechyd cymunedol ar gyfer pobl leol mewn partneriaeth â phartneriaid statudol ac ar hyn o bryd, mae ganddyn nhw grantiau i gefnogi pobl hŷn a phobl ifanc.

Derbynion nhw ariannu gennym i sefydlu Canolfan Byw'n Iachus yn 2001 ac mae 19 o'r canolfannau hyn wedi cael eu creu ar draws Gogledd Iwerddon yn sgil ein cefnogaeth.

"Rwy'n teimlo fy mod yn cael fy nghefnogi 100% gan BBHF ac rwy'n gwybod os oes angen cymorth arnaf neu rywun i siarad â hwy, y bydd rhywun yno i mi a phawb arall. Rydym yn gwerthfawrogi hynny'n fawr."

Cyfranogwr ifanc, BBHF

Yr Alban

Y Kelpies

Wedi'u hadeiladu fel rhan o ddatblygiad Parc Helix yn Falkirk trwy raglen Tirnodau Byw, mae'r Kelpies yn sefyll yng nghanol y parc eco. Yn cysylltu 16 cymuned trwy lwybrau a dyfrffyrdd, mae'r cerfluniau'n borth i'r parc ac yn deyrnged i hanes yr ardal. Defnyddiwyd £25 miliwn o arian y Loteri Genedlaethol i greu'r man cwrdd hwn ar gyfer y cymunedau yn yr ardal.

The Centre for Ageing Better

Wedi'i sefydlu gyda gwaddol £50 miliwn yn 2015 ac yn rhan o'r What Works Network, mae'r Centre for Ageing Better yn defnyddio arian y Loteri Genedlaethol i wella bywyd hŷn. Maen nhw'n creu newid mewn polisi ac arfer, wedi'i hysbysu gan dystiolaeth ac yn gweithio gyda phartneriaid ar draws Lloegr gyda ffocws penodol ar gyflogaeth, tai, iechyd a chymunedau.

Loegr

UK

Ein Dyfodol Disglair

Dan arweiniad yr Ymddiriedolaethau Natur ac wedi'i anelu'n benodol at y sector ieuenctid, mae Ein Dyfodol Disglair yn rhoi sgiliau newydd i bobl ifanc 11-24 mlwydd oed ledled y DU ac yn eu hymrwymo mewn newid amgylcheddol a gweithgareddau cadarnhaol yn eu cymunedau lleol.

Mae'r rhaglen £33 miliwn, a gychwynnodd yn 2016, wedi ariannu 31 prosiect i redeg am 5 mlynedd ac mae'n cyrraedd 100,000 o bobl ifanc.

Lwyddyn anhygoel

Micro Rainbow

Gyda mwy na 14,000 grant ar draws y Deyrnas Unedig, rydym wedi gweld rhai esiamplau o greadigrwydd, arloesedd a gwydnwch personol. Mae'r rhain nid yn unig wedi llunio'r flwyddyn ddiwethaf ond hefyd wedi gosod glasbrint ysbrydoledig ar gyfer dyfodol ein cymuned a beth mae hyn yn ei olygu mewn byd sy'n newid yn barhaus.

Mae'r niferoedd yn anhygoel yn yr un modd â'r pethau sy'n digwydd. Mae'r ystadegau a rennir yn yr adroddiadblynyddol hwn weithiau'n gallu cuddio'r stori ddynol, cysylltiadau a phrofiadau sy'n newid profiadau a chanlyniadau bob dydd.

> "Am dros 20 mlynedd rydym wedi cael ein cefnogi gan y Loteri Genedlaethol ac rydym yn hynod ddiolchgar."
>
> Wendy Edge, Prif Swyddog

Heddiw, mae'r gefnogaeth honno'n golygu mwy nag arian yn unig. Rydym yn rhoi platfform i leisiau ar draws y sector - yn eirioli dros brofiadau cyfranogol trwy ein rhaglenni megis Arweinwyr â Phrofiad o Lygad y Ffynnon, a wnaed 20 grant. Eleni, fe weithiom gyda chwe unigolyn sy'n dangos ein hymrwymiad i amrywiaethu'r sector dyngarol erbyn 2027. Mae Rhaglen 2027 yn darparu lleoliadau blwyddyn o hyd mewn mudiadau gwneud grantiau er mwyn i brofiad o lygad y ffynnon pobl o gefndiroedd dosbarth gweithiol helpu nid yn unig i lywio penderfyniadau gwneud grantiau ond hefyd i herio'r ffordd o feddwl ar draws y sector ariannu, trwy gyfraniadau gwerthfawr i'n gweithrediadau a hefyd i'n ffordd o feddwl. Bu Portffolio'r Deyrnas

Unedig gefnogi datblygiad un o gyrff cyntaf profiad o lygad y ffynnon y wlad gyda The Centre for Knowledge Equity trwy grant pum mlynedd a ariannwyd ar y cyd â Lankelly Chase ac eraill. Mae hyn yn dod â ni ymhellach ar ein taith o'n huchelgeisiau cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiad fel cyflogwr ac fel ariannwr.

Rydym yn cymryd ein rôl fel catalydd dros newid o ddifrif. Mae rhaglen Healthy Communities Together mewn partneriaeth â'r Kings Fund wedi cychwyn chwe chynllun peilot, gan ddatblygu dulliau gweithio ar draws sectorau rhwng mudiadau iechyd cyhoeddus a chymunedol i helpu pobl a gwasanaethau statudol weithio gyda'i gilydd i lunio profiadau cleifion mewn modd newydd. Derbyniom mwy na 270 mynegiad o ddiddordeb yn y gronfa ac mae gan bartneriaethau fel y rhain y pŵer i bennu cyfeiriad y maes hwn yn y dyfodol. Esiampl arall o bartneriaeth yw Cronfa #iwill - cronfa £50 miliwn ar y cyd rhwng DCMS a Chronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol sydd wedi helpu datgloi £39 miliwn trwy bartneriaethau cyllid cyfatebol.

#iwill Fund

Bu achlysur digynsail yn ein hymrwymiad i gydweithio pan i ni i lunio partneriaeth gyda Llywodraeth y DU i ddosbarthu £200 miliwn trwy Gronfa Gymorth Gymunedol y Coronafeirws fel rhan o ymateb ehangach i'r argyfwng.

Mae dros draean o'n hariannu'n mynd i'r grwpiau llawr gwlad lleiaf i fyny ar elusennau mawr DU-gyfan er mwyn sicrhaubod plant a phobl ifanc yn ffynnu. Am y rheswm hwn, rydym wedi datblygu strategaeth Llais Ieuenctid i sicrhau bod lleisiau pobl ifanc yn cael eu cynnwys yn ein holl waith, boed trwy'r grantiau a ddyfarnwn, y bobl a ddylanwadwn neu'r pethau a ddysgwn. I'n helpu i gyflawni hyn rydym wedi recriwtio 12 person ifanc deinamig o'r gwahanol leoedd a phrosiectau rydym yn eu hariannu ar hyn o bryd i ddarparu amrywiaeth o brofiadaua gwybodaeth o lygad y ffynnon o ddigartrefedd i ddiweithdra ieuenctid i awtistiaeth ac iechyd meddwl. Bydd y gwaith hwn yn ein helpu i ddeall yn well y materion sy'n wynebu pobl ifanc a'u cymunedau gyda'r nod o lywio newid arwyddocaol a chadarnhaol mewn cymunedau. Trwy ddyfarnu grantiau ac ymgynnull crewyr newid gyda phobl ifanc, byddwn yn sicrhau bod eu lleisiau'n cael eu clywed.

Mae gwrando a dysgu'n sylfaenol i ddatblygiad sefydliadola meddyliol. Rydym wedi dysgu cryn dipyn o'n grwpiau cynghori, sy'n cynnwys pobl ifanc, arbenigwyr newid yn yr hinsawdd, cynghorwyr, arweinwyr cymdeithas ddinesig ac eraill sy'n darparu safbwyntiau ehangach, cefnogaeth ehangach a swyddogaeth herio, gan ein helpu i ddod o hyd i atebion i faterion, yn aml yn rhai cymhleth a dwfn, gyda'n gilydd.

Boed yn gyfarfodydd polisi, sgyrsiau cymunedol, cynadleddau elusennol fawr neu'r ymgysylltiad unigol sydd mor bwysig, rydym yn gwybod gwerth adeiladu a chynnal perthnasoedd gyda'r sawl rydym yn eu hariannu ac yn gweithio gyda hwy.

Cronfa Gweithredu

Yn 2019 bu'r Gronfa lansio ein Cronfa Gweithredu Hinsawdd gwerth £100 miliwn ar draws y DU gydag uchelgais i adeiladu rhwydwaith o bobl a chymunedaui lywio newid yn, rhwng ac y tu hwnt i'w cymunedau.Bydd gwahaniaethau rhwng y mathau o weithgareddau a ariennir o le i le, ond bydd ganddynt un peth yn gyffredin: partneriaethau mewn lleol ad penodol, dan arweiniad y gymuned sy'n lleihau ôl-troed carbon c ymunedau.

Dyfernir y grantiau yn ystod haf 2020 a byddant yn dangos beth sy'n bosib pan fo pobl yn arwain wrth fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd. Gydag ariannu'r Loteri Genedlaethol, byddant yn gweithio gyda'i gilydd, yn rhannu eu dysgu ac yn gyfranogwyr gweithredol mewn symudiad newid ehangach.

Mae cefnogi elusennau a grwpiau cymunedol i ymgymryd â thrawsnewid digidol wedi bod yn bwysig i ni fel Cronfa ers amser maith a sefydlwyd y Gronfa Ddigidol i alluogi sefydliadau sefydledig i ddefnyddio offer digidol i gymryd cam mawr ymlaen neu i gynyddu neu ychwanegu at eu heffaith.

Cwblhaodd y Gronfa Ddigidol ei rownd gyntaf o ariannu eleni, gan ddyfarnu £ 11.6 miliwn i 29 sefydliad ledled y DU, gan eu cefnogi i wneud gwell defnydd o offer a thechnoleg ddigidol yn eu gwaith ac i rannu'r hyn maen nhw'n ei ddysgu ag eraill.

Fel yr ariannwr mwyaf o gymunedau, rydym yn cydnabod bod dyletswydd arnom i rannu ein deallusrwydd a'n dysgu. El ni, fe lansiom adran Mewnwelediad ein gwefan, sy'n gartref i adroddiadau arbenigol a gwybodaeth ar bynciauallweddol fel cyd-gynhyrchu, rhagnodi cymdeithasol a chyflogaeth ieuenctid,ganhelpuilywioeingwaithagwaitheraill.Acmae einLlyfrgellDystiolaethar-leinnewydd,agydnabyddiryng Ngwobrau mawreddog Fforwm Henley, yn ei gwneud yn haws dod o hyd i wybodaeth a mewnwelediad am ein

hariannu ac yn rhoi llwyfan hygyrch i'n deiliaid grantiau rannu eu tystiolaeth a'u dysgu. Mae ein mewnwelediadau a'n gwybodaeth yn ein helpu i dyfu a datblygu fel ariannwr, gan ddysgu gan y bobl a'r cymunedau rydym yn eu hariannu i lywio ein gwaith yn dyfarnu grantiau a rhannu'r hyn rydyn ni wedi'i ddysgu gyda'r sector i'n galluogi i wneud gwell penderfyniadau.

Bu dathliadau pen-blwydd y Loteri Genedlaethol helpu i ddarparu eiliad i fyfyrio ar yr effaith ddigyffelyb y mae wedi'i chael ar bobl a chymunedau dros y 25 mlynedd diwethaf. Helpodd cronfa ficrogrant #Dathlu25LoteriGenedlaethol i barhau â chreadigrwydd cymunedol fel rhan o'r dathliadau, gan ddyfarnu £2 filiwn i sefydliadau ac unigolion lleol, gan ariannu dyfarniadau bach o hyd at £1,000 am syniadau sy'n gwneud gwahaniaeth i gymunedau lleol. Roedd y micrograntau hyn yn llwyddiant mawr, gan dderbyn 9,048 o geisiadau anhygoel, 55% ohonynt gan grwpiau nad oeddent erioed wedi cael arian gennym o'r blaen. Rhennir ychydig o'r egni cymunedol hwnnw trwy'r adroddiad hwn.

Ally Foyle

UK
Dyfarnwyd £59.9 miliwn ar draws 2,168 prosiect

Castlefields Yarn Bombing Trail

Rydym yn dod â phobl ynghyd

Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae portffolio'r Deyrnas Unedig wedi parhau i brofi a thyfu syniadau blaengar gyda phobl yn arwain gan fynd i'r afael â materion cymdeithasol hir dymor ledled y Deyrnas Unedig.

Y Cinio Mawr

£8 million

mewn digwyddiadau'r Cinio Mawr ar gyfer y pethau sydd fwyaf pwysig i'r bobl sy'n cymryd rhan

Yn 2019

6.5 million

o bobl gymryd rhan

3.8 million

o bobl eu bod yn teimlo llai unig ar ôl mynychu

Wrth ariannu ystod amrywiol o grantiau rydym hefyd wedi canolbwyntio ar gefnogi sefydliadau i adeiladu gallu ac i fod yn barod ar gyfer y dyfodol. Ochr yn ochr â hyn, rydym wedi parhau i greu cysylltiadau cryfach rhwng cymunedau a dod â phobl ynghyd gyda digwyddiadau fel Y Cinio Mawr a phartneriaeth eleni gydag ITV, The People's Projects.

Dyfarnwyd £35.8 miliwn o ariannu ymatebol o Bortffolio'r DU yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Mae'n dangos ein hymrwymiad i gefnogi prosiectau ledled y DU, gyda dros 50% o'r ariannu wedi'i lledaenu ar draws Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

Rydym wedi cyflawni ein nod o ariannu syniadau newydd a blaengar gyda 27% o'n deiliaid grantiau eleni erioed wedi derbyn cefnogaeth gan Gronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol o'r blaen.

Prosiectau'r Bobl

Ein hymgyrch digidol mwyaf llwyddiannus erioed gan gyrraedd

350,000
o bobl ar Facebook
+
14 million

nifer y bobl a gyrhaeddwyd ar platfformau
=
28%

y cynnydd yn nifer y pleidleisiau ar-lein

Rydym yn seiliedig yn y cymunedau rydyn ni'n eu gwasanaethu

Fel rhan o ddathliadau pen-blwydd y Loteri Genedlaethol yn 25 oed, roedd gennym raglen micro grantiau **#Dathlu25LoteriGenedlaethol.**

Roedd yr ariannu'n hygyrch i bawb yn y DU a derbyniwyd bron i 10,000 o geisiadau,gyda 55% o ymgeiswyr erioed wedi derbyn arian y Loteri Genedlaethol o'r blaen. Gallai unrhyw un a oedd â syniad ar sut i ddod â'u cymuned ynghyd wneud cais am hyd at £1,000 a gyda chynifer o geisiadau ysbrydoledig, bu'r ariannu tynnu sylw at yr hyn y gellir ei gyflawni gyda symiau bach o arian.

Rydym yn cefnogi sawl prosiect ledled y DU sydd wedi'u lleoli mewn cymunedau lleol. Un enghraifft yw'r Palasau Hwyl, digwyddiad DU-gyfan sy'n dathlu pobl yn dod at ei gilydd o wahanol gefndiroedd trwy weithgareddau a arweinir gan y gymuned. Mae pobl a lleoliadau yn cydweithredu i dynnu ar frwdfrydedd a sgiliau cymunedau lleol i greu cyfres o weithgareddau celf, gwyddoniaeth, technoleg a threftadaeth dros benwythnos rhad ac am ddim ym mis Hydref. Yn 2019, cyrhaeddodd y prosiect dros 110,000 o gyfranogwyr, gyda 391 o ddigwyddiadau ledled y wlad wedi'u creu gan 6,256 o bobl leol o'r enw "gwneuthurwyr" yn rhedeg y digwyddiadau.

Sand Palace Arts, 'Y Pysgodyn'

Rydym yn gatalydd i bobl eraill

Mae'r Gronfa Gweithredu Hinsawdd yn rhan o'n strategaeth hinsawdd ehangach, gan harneisio ein rôl fel ariannwr cymunedol i gefnogi mentrau sy'n brwydro yn erbyn newid yn yr hinsawdd ar lefel leol. Daeth ein digwyddiad lansio yn The Global Generation Skip Garden, gardd drefol gynaliadwy yn Llundain ac un o'r prosiectau a ariennir gennym, â sefydliadau amgylcheddol, elusennau a grwpiau cymunedol ynghyd i drafod ffyrdd y gallwn leihau effaith amgylcheddol.

Bydd y rhaglen yn ein gweld yn buddsoddi £100 miliwn dros y degawd nesaf, ac fe'i cefnogir gan Banel Cynghori, sy'n cynnwys amrediad eang o leisiau, gan gynnwys gweithredwyr hinsawdd ifanc, academyddion, arianwyr, grwpiau cymunedol a grwpiau amgylcheddol.

Dywedodd Ummi, myfyriwr 18 oed a dderbyniodd arian gan y Loteri Genedlaethol trwy Ein Dyfodol Disglair i yrru gweithredu yn yr hinsawdd yn ei chymuned leol:

"Rhaid i bobl ifanc fod ar flaen y gad yn yr ymdrech i ddatrys yr argyfwng hinsawdd - dyma ein planed ni a'n dyfodol."

Cwblhaodd y Gronfa Ddigidol ei rownd gyntaf o ariannu eleni, gan ddyfarnu £11.6 miliwn i 29 sefydliad ledled y DU, gan eu cefnogi i wneud gwell defnydd o offer a thechnoleg ddigidol yn eu gwaith ac i rannu'r hyn maen nhw'n ei ddysgu ag eraill.

Yng nghyd-destun y chwyldro data byd-eang a'r angen am newid a datblygiad parhaus, rydym wedi bod yn ymchwilio i ffyrdd i helpu sefydliadau gwirfoddol a chymunedol i gyrchu a defnyddio data, tystiolaeth a mewnwelediadau. Dywedodd Fran, Cadeirydd 360Giving: "Yr hyn y mae'r gefnogaeth hael hon yn ei roi, yw mwy o gyfle i bob sefydliad sy'n dyfarnu grantiau fod yn gliriach ynglŷn â sut i ddefnyddio eu harian er budd yr achosion y maent yn credu ynddynt."

Datblygwyd a chyd-gynhyrchwyd ein cronfa beilot Arweinwyr â Phrofiad o Lygad y Ffynnon trwy weithdai ledled y DU yn cynnwys mwy na 70 o arweinwyr â phrofiad o lygad y ffynnon. Ei nod yw ymgorffori arbenigwyr yn ôl profiad ym mhob agwedd ar weithrediadau sefydliad, gan ddysgu sut y gall pobl sydd â phrofiad uniongyrchol ddod yn arweinwyr a sut y gall arianwyr eu cefnogi.

Lloegr
Dyfarnwyd £433.4 miliwn ar draws 9,338 prosiect

Coopers Wood, Bridport

Rydym yn dod â phobl ynghyd

Rydym wedi cefnogi 9,338 o brosiectau eleni, gan ddod âphobl ynghyd a chyrraedd cymunedau ledled y wlad.

Clinton o Emmaus Bolton

"Heb yr ariannu, ni fyddai hyn erioed wedi digwydd."
Tony, Rheolwr, Emmaus Bolton

O gefnogi adnewyddiadau neuaddau cymunedol ar raddfa fawr, i ariannu ehangu gwasanaethau cymunedol hanfodol, mae ein hariannu'n galluogi cymunedau lleol i roi'r newidiadau sydd o bwys iddynt ar waith. Yn Bolton, mae Emmaus wedi creu archfarchnad gymdeithasol hunangynhaliol gyda chefnogaeth Arian i Bawb, gan ddarparu bwyd fforddiadwy a hanfodion cartref i bobl sy'n wynebu heriau oherwydd dyled, salwch neu incwm isel. Bellach yn cael ei redeg gan dîm o wirfoddolwyr lleol, mae Lucie's Pantry yn cefnogi dros 60 o deuluoedd yr wythnos.

Claire House Children's Hospice

Un achlysur mawr i ni eleni oedd pen-blwydd y Loteri Genedlaethol yn 25 oed. Fel rhan o'n dathliadau roeddem yn gallu cefnogi prosiectau i wneud gwahaniaeth yn eu cymuned leol. O brosiectau celf, gwerthu cacennau a chyfarfodydd cymunedol, bu ein hariannu untro o hyd at £1,000 alluogi miloedd o bobl i gymryd rhan mewn gweithgareddau lleol. Ymunodd Hosbis Plant Claire House yn y dathliadau trwy gynnal parti pyjamas gyda'r storïwr gwadd Sophie Ellis-Bextor, a roddodd noson i'w chofio i blant â salwch marwol a'u teuluoedd.

Rydym yn seiliedig yn y cymunedau rydyn ni'n eu gwasanaethu

Mae ein hymrwymiad i weithio'n rhanbarthol ac yn lleol dros y ddwy flynedd ddiwethaf wedi ein hymgorffori mewn cymunedau lleol mewn modd newydd, gan gysylltu â mwy o sefydliadau llawr gwlad. Buom yn gweithio mewn partneriaeth ag Awdurdod Cyfun Gorllewin Canolbarth Lloegr i gynnig micro-grantiau ar gyfer Penwythnos Cymunedol y Maer ym mis Mehefin 2019, gan dargedu symiau bach o arian i gymunedau ledled Gorllewin Canolbarth Lloegr ar gyfer digwyddiadau cymunedol. Nid oedd 52% o ymgeiswyr llwyddiannus erioed wedi gwneud cais i ni o'r blaen ac rydym yn gweld y duedd hon yn parhau wrth i ni sefydlu presenoldeb mewn mwy a mwy o gymunedau lleol. Trwy ein hariannu Reaching Communities, fe gefnogom 1,152 o brosiectau, gydag ariannu gwerth cyfanswm o £227.9 miliwn, gan alluogi cymunedau i arwain yn eu dyfodol.

Yn Gorran Haven yng Nghernyw, derbyniodd y gymuned arian yn ddiweddar am y tro cyntaf ar gyfer Neuadd Goffa'r pentref. Mae'r canolbwynt hwn o'r gymuned bellach yn cynnig lle i bentrefwyr gwrdd a chymdeithasu.

"Fel pentref arfordirol bach, rydyn ni'n aml yn cael ein hanwybyddu a'n heithrio rhag cyfleoedd. Ar adegau, mae'n teimlo fel ein bod yn anweledig. Ond nawr ein bod ni'n gallu ymestyn oes a maint y Neuadd Goffa gallwn ddod â'r byd atom ni a thaflu goleuni arnom!"

Sue, Aelod Pwyllgor.

Nododd Hardwick in Partnership yn Stockton-on-Tees nad oes gan gyfran uchel o'u buddiolwyr fynediad i'r rhyngrwyd gartref, gan eu rhoi dan anfantais gymdeithasol ac ariannol mewn byd cynyddol ddigidol. Maen nhw wedi defnyddio £65,736 o arian y Loteri Genedlaethol i ddarparu caffi rhyngrwyd a gweithgareddau i gynyddu cynhwysiant yn eu cymuned leol.

Dywedodd Peter, sy'n defnyddio'r gwasanaethau rhyngrwyd: "Mae gallu mynd ar y rhyngrwyd gyda chymorth wedi gwneud gwahaniaeth mawr iawn i mi, allwn i ddim ei wneud ar fy mhen fy hun".

Rydym yn gatalydd i bobl eraill

Cydnabyddir ein dull strategol o ariannu am ei fewnwelediad a'i ddylanwad ar draws polisïau ac mae'r hyn yr ydym wedi'i ddysgu yn cael ei ddefnyddio gan eraill i hysbysu mentrau newydd. Trwy ein pum rhaglen strategol, A Better Start, HeadStart, Talent Match, Ageing Better a Fulfilling Lives rydym wedi ymrwymo i fuddsoddiad hir dymor a chreu newid cymdeithasol parhaol. Yn ddiweddar, cefnogodd ein rhaglen Fulfilling Lives y Weinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol gyda chynllun £46 miliwn i fuddsoddi mewn anghenion lluosog a chymhleth ar draws adrannau'r Llywodraeth. Mae'r cynllun hwn yn nodi ffordd newydd o weithio ac un a fyddai'n newid yn sylweddol tirwedd y gwasanaethau a ddyluniwyd ar gyfer nifer o oedolion ledled Lloegr ynghyd â bywydau llawer ohonynt.

Yn y cyfamser, mae Headstart, rhaglen pum mlynedd sy'n gweithio i wella lles meddyliol pobl ifanc rhwng 10 a 16 oed wedi bod yn rhannu gwybodaeth a dysgu trwy ei adroddiad Building Young People's Resilience a thrwy gynnal cyfres o gynadleddau. Mae'r math hwn o fuddsoddiad yn caniatáu inni weithio fel trefnwyr, gan ddod â phobl ynghyd ar draws y sector i drafod ffyrdd effeithiol i helpu pobl ifanc ledled y DU.

Rydym yn gweithio mewn partneriaeth gyda sefydliadau i rannu arbenigedd a mewnwelediad a chefnogi eraill i weithio yn yr un modd. Rydym hefyd yn rhedeg partneriaethau cenedlaethol, megis Cronfa #iwill. Buddsoddiad ar y cyd gan Gronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol a'r Adran Ddigidol, Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon (DCMS) sy'n cefnogi pobl ifanc i gael mynediad at gyfleoedd gweithredu cymdeithasol o ansawdd uchel, rydym mewn partneriaeth â 25 o arian-wyr cyllid cyfatebol ledled Lloegr. Mae'r dysgu o Gronfa #iwill yn hysbysu ein hymrwymiad parhaus i roi llais i bobl ifanc yn ein harian, er enghraifft ein tîm Pobl Ifanc yn Arwain a gafodd ei sefydlu'n ddiweddar. Gan ddod â 12 arweinydd ifanc 16-25 oed ynghyd, bydd y tîm yn ystyried materion pwysig a fydd yn llywio ein hariannu yn y dyfodol.

Yr Alban

Dyfarnwyd £38.9 miliwn ar draws 1,130 prosiect

Scotland’s Bravest Manufacturing Company

Rydym yn dod â phobl ynghyd

Eleni, daeth ein grantiau â phobl ynghyd ledled y wlad mewn trefi, dinasoedd ac ardaloedd gwledig.

Daethon ni â deiliaid grant ynghyd hefyd i ddathlu pen-blwydd y Loteri Genedlaethol yn 25 oed a’r holl gyflawniadau anhygoel a wnaed yn bosibl yn ystod y 25 mlynedd diwethaf. Mae ein hariannu yn adlewyrchu natur amrywiol Cymdeithas Sifil yr Alban, sy’n cynnwys dros 45,000 o sefydliadau gwirfoddol - mae 78% o’r elusennau Albanaidd hyn yn gweithio’n lleol ac mae o leiaf tri chwarter ohonynt yn sefydliadau ag incwm o dan £100,000. Mae cael sgyrsiau cynnar gyda chwsmeriaid wedi sicrhau bod pobl yn arwain a bod y ceisiadau a wneir i ni yn cyd-fynd yn well â’n rhaglenni ariannu a’n dull o ariannu, sy’n cael ei adlewyrchu yn y cyfraddau llwyddiant.

Friendly Access (Sefydliad Corfforedig Elusennol yr Alban)

Dyfarnwyd £100,000 i Friendly Access (Sefydliad Corfforedig Elusennol yr Alban), unig ysgol syrffio addasol yr Alban, i redeg eu rhaglen arbenigol o sesiynau grŵp syrffio a nofio ar gyfer pobl ifanc ag anableddau cudd neu gorfforol. Mae'r ariannu hwn yn golygu y gall y grŵp arbenigol hwn gynyddu'r lleoliadau y gallant weithio ynddynt ar draws ardaloedd gwledig Moray a Swydd Aberdeen.

> "Wedi ein lleoli yng ngogledd-ddwyrain yr Alban ac yn gwasanaethu pawb waeth beth fo'u hanabledd neu eu cyflwr, ni yw unig ysgol syrffio addasol yr Alban sydd, fel mae'n digwydd, hefyd yn cynnig rhaglen therapi syrffio mwyaf gogleddol y byd. Diolch i gefnogaeth gan Gronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol, rydym yn y sefyllfa freintiedig iawn i gyrraedd ein potensial llawn erbyn hyn."
>
> Glyn, Prif Weithredwr

Rydym yn seiliedig yn y cymunedau rydyn ni'n eu gwasanaethu

Mae ein wyth tîm ariannu yn yr Alban yn ganolog i'n dull seiliedig ar le. Rydyn ni wedi gwneud ein hunain yn fwy hygyrch a gweladwy ledled y wlad nag erioed o'r blaen, gyda Swyddogion Ariannu'n teithioardraws y wlad i gefnogi pobl sy'n ceisio am grantiau ac yn cyflwynoprosiectau.

Rydym yn cefnogi ein cymunedau amrywiol i ffynnu gan ddefnyddio ein gwybodaeth a'n dealltwriaeth leol. Mae ceisiadau o ardaloedd nad ydynt fel arfer yn derbyn ein hariannu yn cynydduac mae mynd o gwmpas yn golygu bod perthnasoedd rhanddeiliaid lleol yn teimlo'ngryfach, gyda thimau'n deall materion a blaenoriaethau lleol yn well, gan ganiatáu inni fod yn fwy hyblyg yn ein hymateb i faterion sy'n dod i'r amlwg yn ymwneud â pholisi cyhoeddus, lleol. Mae ein tîm yn ne'r Alban wedi canolbwyntio ar sicrhau bod pob cymuned yn teimlo y gallant gyrchu ein cefnogaeth gan y Loteri Genedlaethol. Gyda phoblogaeth o lai na 10,000, mae Annan yn enghraifft wych o dref sy'n delio â heriau ynysu gwledig.

Kate's Kitchen

Ym mis Medi 2019 roedd dyfarniad o £100,000 yn golygu y gallai Kate's Kitchen, caffi a redir gan wirfoddolwyr yng nghefngwlad Dumfries a Galloway, barhau ac ehangu ei weithgareddau o'i ganolfan galw heibio yn Annan.

"Mae derbyn yr ariannu hwn yn newyddion hollol wych. Mae'n rhoi sefydlogrwydd i ni, yn cymryd y pwysau i ffwrdd ac yn caniatáu inni ddatblygu ein gwasanaethau ar gyfer pobl sy'n bywmewn tlodi yn Annandale ac Eskdale."

Hazel, Manager

Free Wheel North

Mae dyfarniad o £53,000 yn golygu y bydd Free Wheel North yn parhau i redeg eu prosiect therapi gwaith coed yn Maryhill, Glasgow ar gyfer pobl sy'n teimlo unigrwydd ac arwahanrwydd.

"Rydyn ni i gyd yn hollol ecstatig gan fod y dyfarniad hwn yn caniatáu inni estyn allan at lawer mwy o bobl sydd angen ein help ac, fel defnyddiwr prosiect fy hun, ni allaf orbwysleisio beth mae'r ariannu hwn yn ei olygu i ni."what this funding means to us."

Fiona, Volunteer

Rydym yn gatalydd i bobl eraill

Gan ddefnyddio ein gwybodaeth leol, daethom â sefydliadau ynghyd i gydweithio a helpu pobl sy'n wynebu rhai o sefyllfaoedd mwyaf heriol bywyd. Pan sylwodd ein timau ariannu yn Glasgow a Chaeredin ar gynnydd mewn sgyrsiau ynghylch digartrefedd, fe weithiom gyda sefydliadau perthnasol a phobl â phrofiad o lygad y ffynnon o ddigartrefedd i gyd-greu menter ariannu bwrpasol. Fe ddefnyddion ni system adolygu cymheiri-aid y gwnaethon ni ei hymgorffori'n ddiweddarach yn ein penderfyniadau.

No Feart

Ymhlith y rhai sy'n elwa o'n hariannu mae Cwmni Buddiant Cymunedol No Feart a fydd yn defnyddio dyfarniad o £92,193 i gynorthwyo menywod i gydnabod arwyddion perthynas reoledig a chamdriniol wrth roi sgiliau, hunan-barch a strategaethau cadarnhaol iddynt i symud ymlaen.

"Ni allwn ddiolch digon i GronfaGymunedol y Loteri Genedlaethol. Yn ystod y tair blynedd diwethaf mae ein hariannu blaenorol wedi caniatáu inni ddod yn sefydliad allweddol yn Glasgow, gan gynnig canlyniadau adferiad hir dymor i bobl sy'n cymryd rhan yn ein cyrsiau addysgol. Mae'r cyrsiau hyn wedi grymuso pobl sydd â gwybodaeth am dactegau camdriniol ac amgylchedd y camdriniwr sydd wedi llunio eu credoau a sut mae cymdeithas yn eu gorfodi."

Lynn, Founder and
Managing Company Director

Cymru

Dyfarnwyd £28.6 miliwn ar draws 667 prosiect

Bethesda Rugby Club

Rydym yn dod â phobl ynghyd

Eleni, fe ddathlom Pen-blwydd y Loteri Genedlaethol yn 25 oed a dod â phobl ynghyd ledled y wlad trwy ein hariannu.

Trwy ein rhaglenni ariannu ymatebol; Arian i Bawb y Loteri Genedlaethol a Pawb â'i Le, rydym yn galluogi cymunedau i adeiladu ar eu cryfderau a chyflawni pethau anhygoel.

Dyfarnwyd £10,000 i Gynllun Ceir Cymdeithasol Ffrindiau Cerrig yng Nghonwy i sefydlu cynllun rhannu lifft cymunedol dan arweiniad gwirfoddolwyr,gan ganiatáu i unigolion ynysig gael mynediad at wasanaethau, tra bod Pobl yn Gyntaf y Fro yn y Barri wedi creu cyfres o ffilmiau byr a chanllawiau cyngor i helpu i wella dealltwriaeth o anableddau dysgu. Yn ogystal â hyn fe ddyfarnom £1,940,190 o dan ail rownd ein Rhaglen Wledig, sy'n cynnig ariannu a chefnogaeth tymor hwy.

Dyfarnwyd £494,760 i Bartneriaeth Ogwen i ddod â grwpiau ynghyd, gan adeiladu ar eu cryfderau i oresgyn unigeddgwledig a nodi mentrau a arweinir gan y gymuned sy'n brwydro yn erbyn materion megis tlodi tanwydd.

I ddathlu 25 mlynedd o'r Loteri Genedlaethol, cynhaliom arddangosfa ffotograffig yn y Senedd. Roedd yn arddangosfa o ddelweddau o 25 cymuned a ariennir gan y Loteri Genedlaethol o bob rhan o Gymru, yn cynnwys un ar gyfer pob blwyddyn o'r Loteri Genedlaethol.

Canolfan Bridges

Mae Canolfan Bridges yn Sir Fynwy yn cefnogi pobl ifanc ag anableddau trwy gynnig gweithgareddau hygyrch iddyn nhw a'u teuluoedd.

"Mae'r ariannu yn caniatáu inni gynnig gweithgaredd gwirioneddol hygyrch i'r bobl ifanc ag anghenion ychwanegol ar ein prosiect. Oherwydd ein bod ni'n gweithio gyda'r teulu cyfan, rydyn ni'n gallu dod â theuluoedd ynghyd i fwynhau gweithgaredd egnïol, hwyl a chynhwysol."

Louise, Cydlynydd Prosiect

Rydym yn seiliedig yn y cymunedau rydyn ni'n eu gwasanaethu

Trwy weithio mewn tri thîm rhanbarthol, rydym wedi ymgorffori ein presenoldeb mewn cymunedau ledled Cymru ac mae gennym ddealltwriaeth ddyfnach o gyd-destun lleol i hysbysu ein penderfyniadau.

Daethom â deiliaid grant ynghyd ym mhob un o'n tri rhanbarth i helpu i adeiladu cysylltiadau, rhannu arfer da a dysgu. Cyd-ddyluniwyd y sesiynau hyn gyda deiliaid grantiau ym mhob ardal a'u teilwra i ddiwallu anghenion pob rhanbarth.

Mae ein sesiynau cyngor ariannu'n cefnogi mwy o bobl nag erioed o'r blaen i gael gafael ar arian y Loteri Genedlaethol trwy gynnull deiliaid grantiau i gyd-ddylunio ffyrdd o ddangos eu heffaith yn well, boed hynny trwy adrodd straeon neu rannu dysgu ar themâu allweddol o ddiddordeb. Un enghraifft yw cyfres podled ad newydd o'r enw Trydydd Sector Mewn Golwg, sy'n rhoi llwyfan i brosiectau a ariennir gan y Loteri Genedlaethol rannu gwybodaeth y gall eraill ddysgu ohoni.

Milford Youth Matters

Derbyniodd Milford Youth Matters £436,621 i ddarparucyngor a chymorth ac i drefnu rhaglenni o weithgareddau addysgol, corfforol a gweithgareddau eraill i bobl ifanc rhwng 14 a 25 oed sy'n byw yn Sir Benfro.

"Mae cymryd rhan ym mhrosiect Llwybrau at Gyfle a Mwy wedi newid fy mywyd, gan ddatblygu fy hyder, fy helpu i ddod o hyd i gyflogaeth a mwynhau cyfleoedd newydd."

India, Cyfranogwr a Gwirfoddolwr

Rydym yn gatalydd i bobl eraill

Lansiwyd Cefnogi Syniadau Gwych - rhaglen ariannu hyblyg gwerth £2 filiwn ar gyfer syniadau strategol ac arloesol sy'n cefnogi gwytnwch y trydydd sector. Gan weithio gyda'r Ganolfan Ariannu, fe gyhoeddom 'Trydydd sector sy'n ffynnu: Arolwg o gefnogaeth cydnerthedd yng Nghymru' i ddarparu cefnogaeth datblygiad sefydliadol i'n deiliaid grantiau, yn ogystal â bod o fudd ehangach i'r sector gwirfoddol a chymunedol yn ei gyfanrwydd.

Mae Cymru yn treialu grantiau atodol y Gronfa Gweithredu Hinsawdd, gan gefnogi gweithredu amgylcheddol gyda deiliaid grantiau nad ydynt yn amgylcheddol trwy ddyfarniadau atodol bach o hyd at £10,000. Trwy'r cynllun rydym yn galluogi deiliaid grantiau i wneud pethau'n wahanol a gwneud gwahaniaeth amgylcheddol cadarnhaol.

Siop Griffiths Cyf

Siop Griffiths Cyf yng Ngwynedd yw un o'r prosiectau a dderbyniodd grant. Byddant yn defnyddio £10,000 tuag at osod paneli solar a monitor ynni i wella effeithlonrwydd ynni eu hadeilad.

"Bydd y grant nid yn unig yn helpu i leihau defnydd trydan ein Canolfan Ddigidol hyd at 90%, bydd hefyd yn gyfle i sefydliadau eraill weld buddion defnyddio batris ffotofoltaidd fel ffordd o leihau eu heffaith amgylcheddol a gweithredu ar yr argyfwng yn yr hinsawdd."

Ben, Ysgrifennydd

Gogledd Iwerddon

Dyfarnwyd £27.4 miliwn ar draws 700 prosiect

Northern Ireland Hospice and The Rainbow Project

Rydym yn dod â phobl ynghyd

Unwaith eto eleni, mae ein hariannu wedi parhau i sicrhau bod pobl wrth wraidd ein gwaith.

Rydyn ni wedi bod yn cyrraedd hyd yn oed mwy o sefydliadau gydag ariannu hygyrch a hyblyg. Rydyn ni wedi bod yn dathlu eu gwaith nhw a’n gwaith ni ar ffurf digwyddiadau bach a mawr, megis dathliadau pen-blwydd y Loteri Genedlaethol yn 25 oed ym mis Tachwedd.

Mae’r prosiectau a ariannwyd gennym yn rhoi syniadau cymunedau ar waith trwy People and Communities; Empowering Young People ac Arian i Bawb y Loteri Genedlaethol. Er enghraifft, mae prosiect Mind My MS y Gymdeithas Sglerosis Ymledol yng Nghanolbarth a Dwyrain Antrim yn cynnal grwpiau cymorth ar ffurf caffi, sy’n cael eu rhedeg gan wirfoddolwyr, i bobl ag MS ddod at ei gilydd a rhannu eu profiadau.

Fforwm Hen Bobl Newtownabbey

Mae Fforwm Hen Bobl Newtownabbey yn rhedeg prosiect +Five-0 And On The Go, gan leihau unigedd cymdeithasol a gwella iechyd a lles pobl dros 50 oed. people over the age of 50.

“Rydych chi’n meddwl pan fyddwch chi’n ymddeol, bod eich bywyd chi drosodd, ond ers ymuno, rydw i’n teimlo bod fy mywyd wedi dechrau eto!”

Cyfranogwr

Rydym yn seiliedig yn y cymunedau rydyn ni'n eu gwasanaethu

Rydym yn gweithio'n galed i gael gwared ar rwystrau sy'n ei gwneud hi'n anodd i rai sefydliadau gael gafael ar ariannu. Eleni fe ddyfarnom micrograntau i grwpiau yn Carrickfergus, a helpodd ni i ddeall yr effaith y gall symiau bach o arian ei chael.

"Gyda grant o £500 roeddem yn gallu sicrhau bod plant yn mynd i'r ysgol gyda sach gefn yn llawn popeth yr oedd ei angen arnynt, gan ddangos pa mor bell y gall ychydig bach o arian fynd".

Cafwyd presenoldeb uchel ac ymateb cadarnhaol i'n cyfarfod Bwrdd Agored yn Derry/Londonderry. Mynychwyd y digwyddiad gan arweinwyr yn y sector gwirfoddol a chymunedol yn ogystal â grwpiau cymunedol llawr gwlad, arianwyr eraill a budd-ddeiliaid y llywodraeth. Gyda'n gilydd fe archwiliom sut rydym wedi galluogi pobl a chymunedau i arwain wrth ddylunio eu prosiectau cymunedol a'n bod ni'n gwrando ar yr hyn sy'n gweithio, gan sicrhau ein bod ni'n ariannwr ymatebol a chydweithredol.

Syrcas Gymunedol Streetwise

Mae'r syrcas gymunedol hon yn defnyddio grant o £195,520 i redeg eu prosiect Age-ility Circus dros y pedair blynedd nesaf. Bydd y prosiect yn cyflwyno rhaglen flynyddol o weithdai syrcas i bobl hŷn ledled Mid and East Antrim, Newry and Mourne, Fermanagh and Omagh, Ards a North Down. Mae'r gweithdai'n cynnwys ystod lawn o sgiliau syrcas yn ogystal â chynyddu rhyngweithio cymdeithasol a hunan-barch.

"Mae buddion cymdeithasol yn bwysig, oherwydd gall pobl ddod yn ynysig iawn yn ystod eu blynyddoedd hŷn. Rydyn ni'n gweithio gyda phobl â dementia a'u gofalwyr fel rhan o'r prosiect, ac maen nhw'n chwerthin ac yn gwneud ffrindiau ymhen dim."

Jim, Rheolwr

Rydym yn gatalydd i bobl eraill

Wrth inni ddatblygu ein gwaith lleol, fe ddysgom mwy am yr heriau sy'n wynebu cymunedau ledled Gogledd Iwerddon, gan dreialu ffyrdd newydd o ddarparu ariannu a rhannu mewnwelediadau â llunwyr polisi, y sector gwirfoddol a chymunedol ac arianwyr eraill.

Mae ein grantiau yn grymuso pobl ifanc i chwarae rhan ganolog mewn materion pwysig fel iechyd meddwl. Er enghraifft,bu grant Arian i Bawb y Loteri Genedlaethol alluogi'r Integrated Education Fund to run Listening... A Mental Health Conference, gan ddod â phobl ifanc a llunwyr polisi ynghyd i ddatblygu cefnogaeth lles ac iechyd meddwl i ddisgyblion.

Caniataodd ein hymgynghoriad helaeth inni glywed o lygad y ffynnon am yr heriau sy'n wynebu'r sector a sut y gallwn gefnogi sefydliadau i fod yn fwy cynaliadwy a gwydn.

Cawsom gyfarwyddiadau polisi ar GyfrifonSegur am y tro cyntaf, gan yr Adran Gyllid, gan ganiatáu inni ymgynghori â'r sector gwirfoddol a chymunedol ar sut y dylid dosbarthu'r ariannu.

Cawsom gefnogaeth gref hefyd gyda'n gwaith yn dyfarnugrantiau lleol, gan ddangos ein rôl fel catalydd a dyfarnwr grantiau dibynadwy. Rydym yn defnyddio'r holl fewnwelediad ac adborth hwn, yn ogystal â dysgu o bob rhan o'r DU, i helpu i ddylunio a dosbarthu'r Gronfa Cyfrifon Segur, gan sicrhau ei bod yn cael yr effaith fwyaf ar gymunedau ledled Gogledd Iwerddon.

Siop Fwyd Gymunedol a Hyb Gwasanaethau Cefnogaeth Footprints

Wedi'i leoli yng ngorllewin Belffast, mae'r gwasanaeth cymunedol hwn yn helpu pobl leol sy'n dioddef tlodi bwyd i gael gafael ar fwyd iach am brisiau isel, a defnyddio gwasanaethau cynghori i wella eu bywydau.

> "Mae ein hariannu wedi golygu bod 22 tunnell o fwyd dros ben, da wedi cael eu dargyfeirio i 300 o deuluoedd yn ardal Colin yn 2019-2020. Mae'r gwasanaeth hwn yn golygu y gall bwyd ddod yn bleserus, yn egniol ac yn iach i deuluoedd unwaith eto."
>
> Eileen, Rheolwr Gwasanaethau Bwyd

Parti te hufen mwyaf Guinness World Records™

Parti te hufen mwyaf Guinness World Records™

Rhan dau

Adroddiad atebolrwydd

Ein hadroddiad llywodraethu corfforaethol

Adroddiad y Cyfarwyddwyr

Ein diben a gweithgareddau

Cronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol yw enw gweithredu'r Gronfa Loteri Fawr. Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn gorfforaeth statudol a sefydlwyd gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 2006. Mabwysiadodd y Gronfa yr enw gweithredu newydd ym mis Ionawr 2019 er mwyn adlewyrchu ffynhonnell ein hadnoddau ariannol yn well a'r ariannu ar gyfer achosion da a godir trwy gemau'r Loteri Genedlaethol ynghyd â'n rôl yn cefnogi cymunedau wrth eu helpu i wireddu eu huchelgeisiau.

Ym mis Tachwedd 2019, bu'r Loteri Genedlaethol ddathlu 25 mlynedd o godi a dosbarthu arian i gefnogi achosion da ar draws pum thema allweddol. Codwyd dros £40 biliwn yn ystod y cyfnod hwn. Mae'r Gronfa'n gyfrifol am ddosbarthu 40 y cant o'r holl arian a godir gan chwaraewyr y Loteri Genedlaethol ac rydym yn dosbarthu hwn trwy ddyfarnu grantiau i gefnogi prosiectau cymunedol neu elusennol eu natur. Er 2004 rydym wedi dosbarthu dros £10 biliwn mewn dyfarniadau. Mae gennym amrediad o raglenni ariannu, o grantiau bach gwerth hyd at £10,000 i raglenni strategol gwerth miliynau o bunnoedd.

Yn ychwanegol at ein gwaith yn dosbarthu arian a godir gan y Loteri Genedlaethol i achosion da, mae'r Gronfa'n gyfrifol am ddosbarthu arian a ryddheir o gyfrifon banc segur ac asedau perthynol dan ddarpariaethau Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithas Adeiladu Segur 2008.

Rydym hefyd yn gweithio gyda mudiadau eraill, cyrff cyhoeddus yn bennaf, i reoli a dosbarthu eu hariannu trwy raglenni grantiau a redwn ar eu rhan. Mae esiamplau o'r math hwn o weithgarwch yn cynnwys dosbarthu arian mewn partneriaeth â'r Swyddfa Cymdeithas Sifil mewn perthynas â Chronfa #iwill a rhaglen cyllid cyfatebol Cronfa Gymdeithasol Ewrop, Building Better Opportunities.

Wrth gyflwyno ein rhaglen waith rydym yn gweithredu o fewn y ddeddfwriaeth berthnasol, arweiniad sector cyhoeddus arall a gofynion yr Adran dros Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon (DCMS), ein hadran noddi sy'n darparu Cytundeb Rheoli i ni'n disgrifio ein perthynas â'r llywodraeth. Mae DCMS hefyd yn cyhoeddi Cyfarwyddiadau Polisi sy'n amlinellu'r blaenoriaethau sy'n rhaid i ni eu hystyried wrth sefydlu ein rhaglenni grant ar gyfer Lloegr a'r portffolio grant ar gyfer y Deyrnas Unedig gyfan.

Mae'r adrannau priodol ym mhob un o'r llywodraethau datganoledig yn cyhoeddi Cyfarwyddiadau Polisi ar weithgarwch dyfarnu grantiau yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon. Wrth ddilyn y cyfarwyddiadau hyn, mae penderfyniadau'r Gronfa ar raglenni a grantiau yn annibynnol o'r Llywodraeth. Mae gofyn bod ein hariannu'n dilyn egwyddor ychwanegedd - hynny yw, rhaid bod ein hariannu yn wahanol i arian gan y Llywodraeth,

gellir ei ategu ond ni ddylai ddisodli rhaglenni gwariant y Llywodraeth.

Mae'r Gronfa'n gweithredu ym mhedair gwlad y Deyrnas Unedig gyda rhaglenni ariannu penodol ar gyfer pob gwlad. Ar ben hynny, rydym yn gweithredu amrediad o raglenni sydd â chwmpas y Deyrnas Unedig gyfan. Mae pob un o'r gwledydd a phortffolio'r DU yn dyfarnu grantiau trwy banel portffolio, gydag aelodau'r paneli hyn yn cael eu penodi'n allanol.

Eu rôl yw amlinellu a chytuno ar raglenni grantiau a fewn Fframwaith Strategol y Gronfa gan sicrhau eu bod yn cyd-fynd â'r ymagwedd gyffredinol a gymeradwywyd gan y Bwrdd. Mae cymeradwyaeth o'r rhan fwyaf o ddyfarniadau wedi'i dirprwyo i swyddogion y Gronfa neu baneli penodol ar gyfer y rhaglenni amrywiol ym mhob portffolio. Mae ein cyllidebau dyfarniadau grant yn cael eu dosrannu rhwng pob gwlad ar sail cyfrannau a gytunwyd arnynt, sy'n cael eu pennu gan fwyaf yn seiliedig ar boblogaeth ac ar ôl didynnu cyfran - hyd at 10 y cant o'r cyfanswm - i fynd tuag at bortffolio'r Deyrnas Unedig.

Yn yr un modd â mudiadau eraill, nid yw'r Gronfa wedi dianc rhag effaith y Coronafeirws. Roedd y Gronfa mewn sefyllfa dda i alluogi ei thimau i weithio o bell gyda phob aelod o'r timau'n meddu ar dechnoleg addas i weithio o adref a'r holl systemau allweddol ar gael o bell. Rydym wedi parhau i weithredu a bodloni gofynion ein hymgeiswyr a deiliaid grantiau, er gyda rhai newidiadau i brosesau. Mewn ymateb i'r argyfwng rydym wedi ailffocysu ein cynlluniau ariannu ar gyfer hanner cyntaf 2020/21 i gefnogi'r argyfwng. Roedd rhywfaint o effaith negyddol ar y cychwyn ar werthiannau'r Loteri Genedlaethol ac rydym wedi bod yn bwyllog tan i ni gael darlun cliriach o'r incwm.

Yn gynnar ym mis Medi 2020, fe ddisgrifiom ein hymagwedd at gefnogi elusennau a grwpiau cymunedol trwy'r argyfwng uniongyrchol ac i gyflawni cynaladwyedd tymor hirach gan ddefnyddio ein hadnoddau Loteri Genedlaethol ein hunain ynghyd â'r ariannu a gyhoeddwyd gan y Trysorlys i gefnogi elusennau a grwpiau cymunedol a ddarparwyd trwy DCMS fel ein hadran nawdd. Gofynnwyd i'r Gronfa ddosbarthu £200m o ariannu ar gyfer Lloegr i gefnogi elusennau a grwpiau cymunedol trwy'r argyfwng. Mae cynlluniau tebyg, er ar raddfa sylweddol is, yn eu lle yn yr Alban a Gogledd Iwerddon trwy eu gweinyddiaethau datganoledig priodol. Mae'r gofynion a osodwyd ar y mudiad i gyflawni hyn yn sylweddol ac rydym wedi addasu rhai o'n prosesau i gyflwyno hyn.

Rhagwelwn y bydd holl ariannu'r llywodraeth wedi'i dosbarthu erbyn diwedd mis Medi.

Materion a risgiau allweddol

Mae mwyafrif ein hincwm yn dibynnu ar y refeniw a gynhyrchi gan y Loteri Genedlaethol; mae cyfran pris gwerthu pob gêm yn cael ei dyfarnu at achosion da ac yn cael ei basio i Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol (NLDF), ac yn cael ei wneud ar gael i ddosbarthwyr y Loteri trwy'r Gronfa honno. Rydym yn rheoli ein dyfarniadau grant, cyllidebau a phroffiliau talu dros nifer o flynyddoedd er mwyn lliniaru yn erbyn amrywiadau

posib yn refeniw y Loteri Genedlaethol ac i sicrhau y gallwn gyflawni ein rhwymedigaethau wrth iddynt ddod yn ddyledus.

Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd argyfwng y Coronafeirws wedi effeithio ar werthiannau cynnyrch y Loteri Genedlaethol. Mae'r ansicrwydd o ran incwm ar gyfer 2020/21 yn gofyn ein bod yn fwy pwyllog nag a ragwelwyd wrth ddyfarnu grantiau newydd er mwyn sicrhau y gallwn fodloni ein rhwymedigaeth gyfredol tra'n uchafu faint o arian y gallwn ei darparu i gefnogi'r sector trwy'r argyfwng. Rydym yn darparu cydbwysedd o raglenni ariannu sy'n ymateb i alw ac wedi'u targedu i fodloni gofynion ein hymgeiswyr grant mewn ffordd sy'n cyfateb i'r egwyddorion a ddisgrifir yn ein Fframwaith Strategol.

Rydym yn parhau i newid ac addasu sut rydym yn gweithio wrth i ni gyflawni ein strategaeth - Pobl yn Arwain. Yn ystod y flwyddyn rydym wedi cyflwyno system rheoli grantiau newydd sydd wedi darparu buddion sylweddol gan gynnwys y gallu i bob un o'n rhaglen grantiau bach dderbyn ceisiadau ar-lein. Mae hyn wedi symleiddio'r broses o ymgeisio am ddyfarniadau a gwneud y broses o asesu gweithgarwch dyfarniadau lawer yn haws a'n galluogi i grynhoi data yn ymwneud â cheisiadau a dyfarniadau. Rydym hefyd wedi diweddaru ein hymagwedd at weithgareddau eraill yn ymwneud â dyfarnu grantiau wrth i ni gyflwyno'r system newydd.

Mae hyn wedi ein galluogi i gael prosesau mwy cyson a symlach ar draws bob un o'n portffolios gan ddarparu buddion sylweddol i ymgeiswyr trwy gwell ymagweddau at geisiadau. Mae cyflwyno'r system newydd wedi ein galluogi i barhau i gyflwyno ein holl wasanaethau yn ystod argyfwng y Coronafeirws gan fod y system yn seiliedig ar wasanaeth ar y cwmwl sydd ar gael o bell i'n timau.

Rydym yn wynebu risgiau ariannol ar bob adeg mewn perthynas â thwyll posib yn deillio o'n gweithgareddau gwneud grantiau. Rydym hefyd wedi gorfod rheoli ein hymgysylltiad mewn rhaglenni grantiau sydd â chyllid cyfatebol o Gronfa Gymdeithasol Ewrop yn ofalus mewn ymateb i heriau Brexit. Mae ein rhaglen rheoli risg yn darparu dull o asesu'r risgiau allweddol yr ydym yn agored iddynt a sefydlu mesurau rheoli priodol i liniaru'r rhain.

Mae asesiad llawnach o'n prosesau rheoli risg wedi'i gynnwys yn ein datganiad llywodraethu.

Crynodeb o Berfformiad

Bob blwyddyn rydym yn disgrifio ein hamcanion corfforaethol a'r dangosyddion perfformiad allweddol (DPA) a ddefnyddiwn i asesu sut rydym wedi cyflawni ein nodau corfforaethol. Ar gyfer 2019/20, fe osodom bum amcan gyda chwe DPA i'w cefnogi. Fe gyflawnom pob un o'r targedau DPA a osodwyd.

Mae'r Gronfa yn asesu ei pherfformiad trwy gydol y flwyddyn gan ddefnyddio'r DPA a metrig perfformiad arall gan gynnwys mesurau gweithredu allweddol, dangosyddion ariannol, data cyfrifeg rheoli a thechnegau rhagweld er mwyn sicrhau ei bod yn gallu cymryd camau lliniaru ble fo angen ar yr adeg gynharaf

bosib er mwyn cyflawni ei hamcanion ac i leihau'r risg i'w gweithrediadau ac amcanion.

Nid ydym yn gosod unrhyw warged neu ddiffyg gweithredu penodol fel mesur rheoli allweddol neu darged. Rydym yn rheoli ein perfformiad allweddol er mwyn mwyafu ein gallu i wneud grantiau ar sail yr arian a dderbyniwyd ac a gaiff ei dderbyn gan y Loteri Genedlaethol.

Rydym yn cydnabod gwerth llawn dyfarniadau grant pan gânt eu cymeradwyo ni waeth pryd bynnag y daw'r arian ar gyfer y dyfarniadau hynny'n daladwy. Felly, mae ein canlyniad ariannol, a fesurir trwy warged neu ddiffyg, yn gallu amrywio yn sylweddol blwyddyn ar ôl blwyddyn.

Ar gyfer y flwyddyn ariannol cofnodwyd gwarged o £82 miliwn yn dilyn gwarged o £25 miliwn yn 2018/19.

Ceir asesiad manylach o'n perfformiad yn ein dadansoddiad perfformiad ac yn ein datganiadau ariannol.

Paratowyd y datganiadau ariannol ar sail busnes cyfredol. Mae ein datganiad sefyllfa ariannol yn cofnodi rhwymedigaethau net sylweddol. Mae hyn o ganlyniad i'n polisi cydnabod dyfarniadau grant sy'n cofnodi gwerth llawn dyfarniadau ar adeg cymeradwyo a hysbysu (ac eithrio pan fydd meini prawf perfformiad penodol) er na fydd y taliadau arian parod o bosib yn berthnasol am beth amser. Rydym yn rheoli ein rhwymedigaethau ar sail ein gallu i fodloni'r galw arian parod o adnoddau arian parod cyfredol a rhagamcaniadau o incwm y dyfodol. Mae hyn yn tybio, fel mater o bolisi cyhoeddus, y bydd y Loteri Genedlaethol yn parhau i weithredu.

Ein hamcanion corfforaethol

Mae ein cynllun corfforaethol blynyddol yn disgrifio ein cyllidebau, amcanion a thargedau ar gyfer y flwyddyn. Nododd Cynllun Corfforaethol 2019/20 bedwar amcan â'r nod o lunio ein blaenoriaethau a phennwyd chwe dangosydd perfformiad allweddol i fesur llwyddiant. Ar ben hynny, fe amlinellom nifer o feysydd strategol a mentrau penodol i ganolbwyntio arnynt fel dangosyddion o lwyddiant. Mae ein perfformiad wedi cael ei fonitro yn erbyn ein targedau ac adroddwyd amdano i'r Bwrdd trwy gydol y flwyddyn.

Amcan corfforaethol un:

Mae Cronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol yn cefnogi syniadau a phrosiectau sy'n bwysig i bobl a chymunedau

Beth ydym wedi'i wneud?

Rydym wedi ail-ddylunio ein rhaglenni ariannu gan ddefnyddio egwyddorion dylunio gwasanaeth gan alluogi ein hymgeiswyr i ymgeisio am arian yn haws i gyflwyno'r prosiectau sy'n bodloni eu huchelgais ar gyfer eu cymunedau.

Rydym wedi lansio'r Banc Gwybodaeth sy'n cynnwys llyfrgell o dystiolaeth thematig ar arfer da, pynciau'n ymwneud yn benodol â'r sector ac arbenigedd arall ar gyfer ymgeiswyr a deiliaid grantiau yn ogystal â'n timau ein hunain i rannu gwybodaeth a chynorthwyo'r broses o wneud gwell penderfyniadau.

Amcan corfforaethol dau:

Rydym yn defnyddio ein grantiau a'n perthnasoedd i helpu creu cymunedau mwy cryf a chysylltiedig.

Beth ydym wedi'i wneud?

Rydym wedi sefydlu ein Strategaeth Amrywiaeth a Chynhwysiant gyda'r nod o sicrhau bod ein hariannu ar agor i bawb a bod y Gronfa'n cefnogi'r cymunedau mae'n eu cefnogi. Mae ein timau ariannu'n gweithio'n agosach gyda'r cymunedau maen nhw'n eu cefnogi gyda thimau rhanbarthol bellach wedi'u lleoli ym mhedair gwlad y DU.

Defnyddiom ymagweddau arloesol at ariannu gan gynnwys wrth gefnogi dathliad pen-blwydd y Loteri Genedlaethol yn 25 i gyrraedd cymunedau a mudiadau nad sydd wedi ymgeisio am ariannu gan y Gronfa o'r blaen.

Eleni, gan weithio mewn partneriaeth â'r Eden Project, roedd y Cinio Mawr yn fwy nag erioed gan gyrraedd tua 6.5 miliwn o bobl a gan gefnogi cymdogion ac aelodau cymunedau i stopio beth maen nhw'n gwneud ac i ddod ynghyd ar gyfer y weithred syml o rannu pryd o fwyd.

Amcan corfforaethol tri:

Mae elusennau a grwpiau cymunedol ledled y Deyrnas Unedig yn ffynnu, yn amrywiol ac yn barod at y dyfodol.

Beth ydym wedi'i wneud?

Datblygom ein model Cymunedau i Ffynnu sy'n darparu seilwaith gadarn i ddisgrifio nid yn unig y gwahaniaeth mae ein hariannu'n gwneud ond hefyd rôl cymdeithas ddinesig yn fwy eang wrth gefnogi cymunedau i ffynnu.

Amcan corfforaethol pedwar:

Mae Cronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol yn effeithlon, wedi'i werthfawrogi ac ymddiriedir ynddi.

Beth ydym wedi'i wneud?

Rydym wedi llwyddo cyflwyno system rheoli grantiau newydd (GMS) sydd wedi gwella ein perthynas gydag ymgeiswyr a deiliaid grantiau yn sylweddol ynghyd â darparu mwy o effeithiolrwydd gweithredu ar draws y Gronfa gan gynnwys y gallu i weithio'n gyfan gwbl o bell.

Mae ein Strategaeth Ymgysylltu'n amlinellu sut rydym yn atgyfnerthu gwerth y Loteri Genedlaethol i gymunedau trwy achosion da. Mae pen-blwydd y Loteri Genedlaethol yn 25 wedi darparu cyfle trwy ariannu a gweithgareddau hyrwyddo i ddangos y cyswllt hwn ar draws y DU.

Rydym wedi lansio'r Gronfa Gweithredu Hinsawdd, cronfa £100m yn galluogi pobl a chymunedau i arwain wrth fynd i'r afael â'r argyfwng yn yr hinsawdd.

Ein dangosyddion perfformiad allweddol

Ochr yn ochr â'n hamcanion, mae ein DPA yn helpu i asesu ein perfformiad mewn nifer o feysydd gan ein cefnogi i gyflawni ein hamcanion yn llwyddiannus. Rydym wedi cyflawni pob DPA ar gyfer y flwyddyn. Mae ein hamcanion hefyd yn llunio'r sail o reoli ein risg tra bod ein gallu i gyflawni amcanion corfforaethol a lleol yn pennu'r parodrwydd i dderbyn risg ar gyfer y mudiad. Ar sail hwn rydym yn pennu i ba raddau y mae mesurau rheoli a lliniaru a chamau gweithredu'n ofynnol i gyfyngu ar risg ac ar yr un pryd ein galluogi i barhau'n uchelgeisiol o ran ein dull ac yn gymesur o ran ein hymateb. Gan hynny, mae cynnydd gyda'r DPA yn ganllaw ar gyflawni amcanion ac yn llywio ein hymagwedd at reoli risg.

DPA 1: Boddhad cwsmeriaid dros 77%.

Cyflawnwyd y dangosydd perfformiad allweddol	Adroddiad diwedd blwyddyn
Roedd 86 y cant o'n deiliad grant ac ymgeiswyr yn fodlon.	Mae ein system rheoli grantiau newydd yn galluogi gwelliannau o ran ymgysylltu â chwsmeriaid a phrosesau ymgeisio haws.

DPA 2: Costau gweithredu yn unol â'n trothwy a gytunwyd o 8% o incwm dros dair blynedd.

Cyflawnwyd y dangosydd perfformiad allweddol	Adroddiad diwedd blwyddyn
Roedd ein costau gweithredu ar gyfer ein gweithgareddau Loteri Genedlaethol yn cyfateb â 7.1 y cant o'n hincwm gan y Loteri Genedlaethol.	Roedd incwm y Loteri Genedlaethol yn uwch yn ystod y flwyddyn nag yr oeddem wedi cyllidebu ar ei gyfer ac rydym hefyd wedi gwneud arbedion yn erbyn y gyllideb gweithredu a osodom.

DPA 3: Dyfarniadau grant i fod o fewn 5 y cant o'r gyllideb.

Cyflawnwyd y dangosydd perfformiad allweddol	Adroddiad diwedd blwyddyn
Cyfanswm y grantiau a ddyfarnwyd gennym oedd £580m sef 3.0 y cant yn uwch na'r gyllideb a bennwyd gennym.	Er ein bod wedi newid ein cynnyrch ariannu'n sylweddol yn ystod y flwyddyn a chyflwyno system rheoli grantiau newydd, rydym wedi cynnal lefel y dyfarniadau grant a ragwelwyd.

DPA 4: O leiaf 65 y cant o'n cydweithwyr yn argymell y Gronfa fel lle da i weithio

Cyflawnwyd y dangosydd perfformiad allweddol	Adroddiad diwedd blwyddyn
Dynododd ein harolwg staff a gynhaliwyd yn ystod chwarter cyntaf y flwyddyn bod 68 y cant o gydweithwyr yn cytuno bod y Gronfa'n lle da i weithio	Rydym yn parhau i ymgeisio at wella perfformiad yn y maes hwn ac rydym wedi rhoi cynlluniau gweithredu ar waith i fynd i'r afael â materion sy'n codi o'r arolwg staff.

DPA 5: Bod cyfran y bobl sy'n adnabod bod y Loteri Genedlaethol yn ariannu achosion da yn uwch na 45 y cant.

Cyflawnwyd y dangosydd perfformiad allweddol	Adroddiad diwedd blwyddyn
Dynododd ein harolwg diweddaraf ar gyfer y DPA hwn bod 46 y cant o bobl yn adnabod y cyswllt rhwng y Loteri Genedlaethol ac achosion da.	Rydym wedi gwneud cynnydd sylweddol gyda'r cyswllt hwn gan gynnwys y newid yn ein henw i adlewyrchu'r cysylltiad a'r gwaith yn hyrwyddo'r pen-blwydd yn 25 a'r buddion i achosion da dros y cyfnod hwnnw. Byddwn yn parhau i hyrwyddo'r cysylltiad hwn yn ystod 2020/21.

DPA 6: O leiaf 80 y cant o'n grantiau'n cael eu dyfarnu i elusennau a grwpiau cymunedol

Cyflawnwyd y dangosydd perfformiad allweddol	Adroddiad diwedd blwyddyn
Ar gyfer y flwyddyn gyfan, roedd 92.3 y cant o'n dyfarniadau yn ôl swm i elusennau a grwpiau cymunedol tra bod 89.5 y cant o werth dyfarniadau'n bodloni'r meini prawf hwn.	Ein prif ffocws yw ein strategaeth Pobl yn Arwain i gefnogi'r prosiectau sy'n cael eu harwain gan bobl o gymunedau allweddol a'u mudiadau cymunedol.

Yn ychwanegol at y DPA a nodwyd uchod, mae'r Gronfa'n defnyddio nifer o fesurau eraill i asesu cynnydd tuag at ein nodau ac iechyd y mudiad. Mae'r rhain yn cynnwys mesurau ariannol - er enghraifft pennu amrediad priodol ar gyfer ein gweddill yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol; Mesurau cwsmeriaid gan gynnwys dadansoddiad manwl o fodlonrwydd cwsmeriaid gydag agweddau prosesau ar draws pob un o'n portffolios; a mesurau yn ymwneud â Phobl er enghraifft monitro lefelau absenoldeb gyda rhesymau. Mae data arall yn ymwneud â rhai o'r mesurau hyn yn ymddangos mewn rhannau eraill o'r adroddiad hwn gan gynnwys yn yr Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth a Staff.

Dadansoddiad o'n perfformiad: ariannol

Mae ein strategaeth yn ceisio sicrhau ein bod yn uchafu swm yr ariannu sydd ar gael i gymunedau tra'n sicrhau y gallwn fodloni ein rhwymedigaethau ariannol wrth iddynt ddod yn ddyledus. Nid ydym yn gosod targed penodol ar gyfer incwm neu warged gweithredu.

Ein mesur effeithlonrwydd ariannol allweddol yw'r gyfran o'n hincwm gan y Loteri Genedlaethol a wariwn ar ddosbarthu grantiau. Rydym yn eithrio o'r mesuriad hwn y costau rydym yn eu hail-godi ar bobl eraill, er enghraifft, y costau o ddosbarthu ariannu nad sy'n arian y Loteri Genedlaethol gan gynnwys mewn perthynas â'r cynllun cyfrifon segur. Hefyd, rydym yn eithrio costau penodol eraill, er enghraifft costau unigol sy'n fuddsoddiadau neu ailstrwythuro i gyflawni mesurau effeithlonrwydd yn y dyfodol (gweler Nodyn 6 y datganiadau ariannol). Mae TAW anadferadwy hefyd wedi'i heithrio.

Mae'r llywodraeth yn pennu uchafswm targed ar gyfer costau gweithredu'r holl ddosbarthwyr Loteri. Ar gyfer 2019/20 roedd hyn yn 8 y cant o'n hincwm gan y Loteri Genedlaethol. Caiff y mesur hwn ei asesu dros gyfnod treigl o dair blynedd.

Yr hyn a gyflawnom yn 2019/20

Yn ystod y flwyddyn cyflwynwyd yn llwyddiannus yn erbyn y targed cyfanswm costau gweithredu 8 y cant a bennir gan y llywodraeth. Cyfanswm y gwariant gweithredu cymwys ar gyfer gweithgareddau gwneud grantiau y Loteri Genedlaethol oedd £50.5 miliwn, £3.6 miliwn yn uwch nag yn 2018/19. Roedd incwm y Loteri Genedlaethol yn cyd-fynd â'n tybiaethau ar gyfer y gyllideb ac roeddem yn gallu gweithredu o fewn y gyllideb a osodom ar gyfer ein costau gweithredu. Roedd ein gwariant gweithredu cymwys go iawn yn 7.1 y cant o incwm y Loteri Genedlaethol yn ystod y flwyddyn ac yn 7.1 y cant o incwm y Loteri dros y cyfnod o dair blynedd hyd at fis Mawrth 2020. Ein perfformiad yn y 2 flynedd cyn hynny oedd 7.3 y cant a 6.9 y cant yn y drefn honno. Yn seiliedig ar hyn, mae'r Gronfa wedi talu costau gweithredu dros y tair blynedd i fis Mawrth 2020 £18.9 miliwn yn is nag y ganiateir gan y mesur effeithiolrwydd, felly mae hyn yn cael ei gwneud ar gael ar gyfer gweithgareddau gwneud grantiau.

Mae costau staff yn gyfran sylweddol o'n costau gweithredu. Mae ein niferoedd staff wedi gostwng ymhellach yn ystod 2019/20 gyda nifer cyfwerth ac amser llawn (CaALl) o 785 (2018/19: 831).

Rydym wedi parhau i ostwng niferoedd trwy gamau ailstrwythuro wrth i ni gyflwyno newidiadau i gefnogi'r Fframwaith Strategol. Mae cyflwyniad system rheoli grantiau newydd hefyd wedi helpu i leihau CaALl yn ystod y flwyddyn.

Yr hyn rydym yn bwriadu ei gyflawni yn 2020/21

Rydym wedi cyllidebu i gyflwyno cyfanswm costau gweithredu o fewn y trothwy costau 8 y cant yn 2020/21 ond gyda'r capasiti am rywfaint o fuddsoddiad ychwanegol mewn

gwelliannau gwasanaeth yn seiliedig ar y dull mesur tair blynedd treigl newydd. Mae'r targed yn seiliedig ar incwm Loteri Genedlaethol y cyllidebwyd ar ei gyfer o £668 miliwn, sy'n deillio o'n rhagolwg o refeniw ar gyfer 2020/21 ar adeg paratoi'r gyllideb a chan ystyried newidiadau disgwyliedig mewn gweithrediadau yn ystod y flwyddyn. Gosodwyd ein cyllideb cyn argyfwng y Coronafeirws. Mae newidiadau i'r ffordd o fyw wedi effeithio ar werthiannau'r Loteri Genedlaethol yn benodol oddi wrth canolfannau masnach, felly mae hyn hefyd wedi effeithio ar incwm y Gronfa. Nid ydym wedi addasu ein cyllidebau ond mae'n debygol y bydd rhywfaint o ddiffygion ar gyfer y flwyddyn ac rydym wedi addasu ein hymagwedd at grantiau yn unol â hyn er mwyn cynnal cydbwysedd priodol yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol.

Mae'r gyllideb yn seiliedig ar ddatblygu gweithgareddau i gefnogi ein cynllun corfforaethol, parhau ein rhaglen o newid a cheisio effeithiolrwydd i'n galluogi i ddyfeisio a chyflwyno gweithgareddau ariannu a fydd yn ein cefnogi i gyflwyno'r Fframwaith Strategol.

Ym mis Mawrth 2020 roedd ein cyfanswm CaALI yn 785 (gostyngiad o 831 ym mis Mawrth 2019). Nid ydym yn rhagweld newidiadau sylweddol pellach yn niferoedd staff yn ystod y flwyddyn nesaf.

Ein gwarged ar gyfer y flwyddyn

Roedd gennym warged ar gyfer y flwyddyn 2019/20 o £82 miliwn (2018/19 £25 miliwn).

Ein diffyg cronnus ar 31 Mawrth 2020 oedd £620 miliwn (31 Mawrth 2019 £703 miliwn).

Mae ein polisi cyfrifyddu'n trin gwerth llawn dyfarniadau fel gwariant mor fuan ag y bydd eu cymeradwyaeth wedi'i chyfathrebu i'r derbynnydd (yn amodol ar feini prawf penodol). Rydym yn rheoli ein llif arian dros y tymor hwy yn seiliedig ar rwymedigaethau arian grant a rhagamcaniadau incwm yn hytrach na cheisio cyflawni unrhyw warged neu ddiffyg blynyddol penodol. Telir dyfarniadau dros nifer o flynyddoedd ac rydym yn hyderus y bydd modd i ni fodloni ein rhwymedigaethau o incwm y dyfodol wrth iddynt ddod yn ddyledus.

Roedd gennym warged ar gyfer y flwyddyn o £76 miliwn o weithrediadau'r Loteri Genedlaethol (2018/19 £83 miliwn). Roedd yr incwm ar gyfer 2019/20 yn uwch nag yn 2018/19 ac yn uwch na'r gyllideb a bennwyd gennym yn sgil gwell gwerthiannau o gynnyrch y Loteri Genedlaethol. Roedd cyfanswm ein dyfarniadau ar gyfer 2019/20 £77 miliwn yn uwch na'r llynedd sef £588 miliwn (2018/19 £511 miliwn) ac roedd yn uwch na'r gyllideb a bennwyd. Y ffactorau hyn yn bennaf arweiniodd at y newid bach yng ngwarged gweithrediadau'r Loteri ar gyfer y flwyddyn.

Fe gofnodom warged bach ar gyfer gweithrediadau Cyfrifon Banc a Chymdeithasau Adeiladu Segur o £7 miliwn (2018/19 £58 miliwn). Roedd yr incwm £3 miliwn yn is tra bod dosbarthiad trwy ddyfarniadau a throsglwyddiadau i fudiadau eraill yn sylweddol is ar £62 miliwn(2018/19 £129 miliwn). Rydym wedi cydnabod ein rhwymedigaethau

dosbarthiad yn sgil y ddau fudiad newydd a sefydlwyd i ddosbarthu symiau ar gyfer cyfran Lloegr o dderbyniadau'r cyfrifon segur dan gyfarwyddiadau polisi a ddarperir i'r Gronfa gan DCMS.

Ein strategaeth ariannu

Ar gyfer ein rhaglenni arian y Loteri Genedlaethol, ein strategaeth yw dyfarnu'r uchafswm y gallwn ymrwymo iddo'n ddiogel dros gyfnod o bum mlynedd, o ystyried incwm disgwyliedig. Gan fod nifer o'n grantiau yn talu allan dros nifer o flynyddoedd ar ôl y dyfarniad cychwynnol, mae'r strategaeth hon yn sicrhau bod y prosiectau a gweithgareddau a gefnogir gan ein dyfarniadau yn gallu cyflwyno'u buddion mor gynnar â phosib gan sicrhau ein bod yn amddiffyn ein hunain rhag unrhyw newidiadau annisgwyl mewn incwm.

Ar 31 Mawrth 2020, roedd gennym £1,052 miliwn (2018/19 £1,108 miliwn) o ymrwymiadau yn ddyledus mewn perthynas â dyfarniadau a wnaed ond fe gadwom £303 miliwn (2018/19 £277 miliwn) yn yr NLDF er mwyn eu bodloni. Mae hyn yn golygu yr oeddem wedi gwneud rhwymedigaethau net o £749 miliwn (2018/19 £831 miliwn) uwchben yr adnoddau sydd ar gael i ni ar hyn o bryd. Mae hyn yn cyfateb i tua 13 mis o incwm y Loteri Genedlaethol yn y dyfodol yn seiliedig ar ein rhagamcaniadau cyfredol.

Rhaglenni ariannu nad yw'n gysylltiedig â'r Loteri

Yn ychwanegol at ein busnes craidd o ddosbarthu arian achosion da'r Loteri Genedlaethol, rydym hefyd yn gyfrifol am ddosbarthu arian sydd wedi'i ryddhau o Reclaim Fund Ltd o dan ddarpariaethau Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithas Adeiladu Segur 2008.

Mae'r gweithgareddau hyn wedi'u cynnwys o fewn ein datganiadau ariannol cyfunedig. Disgrifir set o gyfrifon cryno ar gyfer y gweithgaredd hwn yn nodyn 29 y cyfrifon.

Mae Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithas Adeiladu Segur 2008 yn galluogi banciau a chymdeithasau adeiladu i drosglwyddo arian a ddelir mewn cyfrifon segur i gronfa ganolog i'w fuddsoddi yn y gymuned. Mae'r cynllun hefyd yn gwneud darpariaeth i'r Gronfa ddyfarnu grantiau yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon dan gyfarwyddyd polisi a amlinellir gan y gweinyddiaethau datganoledig. Ar gyfer Lloegr, roedd cyfarwyddiadau polisi gwreiddiol yn ei gwneud yn ofynnol bod ariannu'n cael ei basio'n gyfan gwbl at Big Society Capital sy'n gweithredu fel cyfanwerthwr buddsoddiad cymdeithasol. Gan weithio gyda Reclaim Fund Ltd, mae Llywodraeth y DU wedi bod yn ceisio sicrhau bod y symiau sydd ar gael i'w dosbarthu ymlaen yn cael eu huchafu.

Yn 2017, cyhoeddodd y llywodraeth y byddai tua £330 miliwn yn cael ei ryddhau dros y tair blynedd nesaf. Ynghyd â hyn, byddai Big Society Capital yn stopio bod yn unig dderbynnydd cyfran Lloegr o'r arian sydd ar gael. Mae'r Gronfa wedi gweithio gyda DCMS i gefnogi sefydlu dau fudiad newydd, annibynnol i ddosbarthu ariannu ym meysydd ieuenctid a chynhwysiad ariannol ynghyd â Mynediad sydd wedi cael ei sefydlu o'r ariannu a ddarparwyd i Big Society Capital. Daeth Youth Futures Foundation a Fair 4 All

Finance yn weithredol yn ystod y flwyddyn a derbyn dosbarthiadau sylweddol o'r Gronfa. Mae'r Gronfa wedi cydnabod y trosglwyddiadau neu symiau sy'n ddyledus i bob mudiad fel trosglwyddiad dan y rhaglen yn seiliedig ar eu cyfan o gyfanswm y derbyniadau hyd yma.

Cyfanswm y symiau a nodwyd gan Reclaim Fund Ltd fel y rhai sydd ar gael i'r Gronfa yn ystod y flwyddyn 2019/20 oedd £68.5 miliwn (2018/19 £71.8 miliwn).

Caiff y symiau hyn eu cadw ar ran y Gronfa gan Reclaim Fund Ltd am hyd at ddeuddeg mis ar ôl diwedd y flwyddyn, neu tan i'r Gronfa ddefnyddio'r arian i fodloni ei rwymedigaethau dan ymrwymiadau grant neu i basio ymlaen at fudiadau trydydd parti, pa un bynnag sydd gyntaf. Yn dilyn codi'r arian, rydym yn adneuo arian tan fod angen y rhain i fodloni ymrwymiadau grant neu rwymedigaethau trosglwyddo.

Yn ystod y flwyddyn derbyniwyd llog gwerth £650,034 (2018/19 £232,000) mewn perthynas â'r arian hwn. Mae Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 hefyd yn amlinellu pwerau i'r Gronfa weithio gyda mudiadau eraill i ddosbarthu arian. Rydym yn cyfeirio at y gweithgareddau hyn fel Rhaglenni Trydydd Parti. Mae'r pwerau hyn yn rhoi cwmpas i ni ddosbarthu arian ar ran neu ochr yn ochr â, mudiadau eraill pan ddaw hyn o fewn y meysydd ariannu a bennir gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol ar gyfer ein gwaith a'i fod yn gweddu i'n hamcanion strategol. Yn ystod y flwyddyn dosbarthwyd ariannu gwerth cyfanswm o £124.7 miliwm trwy'r dull hwn dros arianwyr eraill.

Wedi'i gynnwys o fewn y swm hwn mae'r £65.2 miliwn a ddosberthir trwy raglenni arian cyfatebol trwy'r Gronfa Gymdeithasol Ewropeaidd. Rydym wedi ymestyn y rhaglen grantiau dan raglen Building Better Opportunities yn Lloegr i gefnogi'r partneriaid prosiect mwyaf llwyddiannus gyda rhagor o arian cyfatebol o'r Undeb Ewropeaidd. Mae'r ariannu hwn yn llunio rhan o ymrwymiad aml-flwyddyn rhaglen yr Undeb Ewropeaidd hyd at 2020, felly bydd yn parhau ar ôl Brexit.

I'r graddau bod y grantiau a ddyfernir o dan y rhaglenni hyn wedi'u llywodraethu gan yr ariannwr trydydd parti, rydym yn gweithredu dim ond fel y dosbarthwr. Nid ydym yn cofnodi derbyn yr arian ei hun neu'r grantiau a wneir yn ein cyfrifon ein hunain. Fodd bynnag, rydym yn adennill y costau o ymgymryd â'r gweithgaredd hwn o'r arianwyr perthnasol ac yn cofnodi hwn fel incwm.

Pan fyddwn yn darparu arian ar y cyd neu gyfatebol ar gyfer y rhaglenni hyn rydym yn cofnodi ein cyfran o'r dyfarniadau grant a wnaed mewn gwariant ar raglenni'r Loteri Genedlaethol. Rydym yn cofnodi arian a gedwir i'w dosbarthu yn ein balansau arian yn y Datganiad sefyllfa ariannol ynghyd ag unrhyw rwymedigaethau a wnaed cyn derbyn yr arian o'r ariannwr. Mae cofnod o'r balansau yn ymwneud â phob rhaglen yn nodyn 24 y cyfrifon.

Ar ddiwedd y flwyddyn, bu'r Trysorlys gyhoeddi £370 miliwn o ariannu ar gyfer elusennau bach a chanolig, gan gynnwys trwy grant i'r Gronfa ar gyfer y sawl yn Lloegr. Mae gan y Gronfa

gytundeb i ddosbarthu £200m o hwn ac mae'r rhaglen eisoes ar waith. Llywodraeth y DU sy'n cadw'r gweddill er mwyn pennu blaenoriaethau wrth i anghenion ddod yn gliriach. Rhaid cwblhau'r rhaglen weithgarwch wedi'i chefnogi gan gytundeb grant erbyn diwedd mis Medi 2020 gyda'r disgwyliad y bydd y mudiadau derbyn yn gwario'r arian o fewn chwe mis o'i derbyn. Mae'r Gronfa hefyd wedi gweithio gyda'r Cenhedloedd datganoledig i ddosbarthu cynlluniau tebyg er mae'r rhain lawer yn llai mewn maint. Mae'r rhaglen weithgarwch hon yn arwyddocaol i'r Gronfa ac yn heriol ar gyfer ein capasiti ond yn hanfodol ochr yn ochr ag arian y Loteri Genedlaethol i gefnogi elusennau a mudiadau cymunedol i fodloni'r gofynion a osodir arnynt gan yr argyfwng neu i ddarparu hylifedd yn sgil gostyngiadau yn eu hincwm.

Balansau Cronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol

Delir enillion achosion da net y Loteri Genedlaethol yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol (NLDF), sydd o dan stiwardiaeth yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon hyd nes y caiff ei dynnu i lawr gan ddosbarthwyr y Loteri Genedlaethol. Mae'r Gronfa yn derbyn incwm buddsoddi yn ychwanegol at enillion y Loteri o'r un gyfran ag enillion o dderbynebau'r Loteri Genedlaethol (40 y cant).

Yn 2019/20 roedd hyn yn £3.4 miliwn (2018/19 £3.3 miliwn).

ROEDD EIN BALANS NLDF YN £303 MILIWN AR 31 MAWRTH 2020 (2019-20 £277 MILIWN)

Cododd ein balans yn y NLDF £26 miliwn yn ystod y flwyddyn gan £26 miliwn. Mae hyn o ganlyniad i well incymau gan wneud yn iawn am yr ystent yr oeddem yn parhau i fodloni gwerthoedd dyfarniadau sylweddol uwch o flynyddoedd blaenorol. Rydym yn cymryd i ystyriaeth y newid arfaethedig yn y balans ynghyd â rhagamcaniad o refeniw'r dyfodol ac amseriad ymrwymiadau sy'n ddyledus wrth osod cyllideb dyfarniadau grant ar gyfer y dyfodol. Gan nad ydym yn rheoli incwm y Loteri Genedlaethol nid yw'n bosib i ni reoli'r balans yn y NLDF yn y tymor byr ac felly nid ydym yn pennu targed penodol ar gyfer ein balans. Ein strategaeth ariannu yw uchafu gwerth ymrwymiadau grant newydd y gallwn eu gwneud yn ddiogel dros gyfnod o bum mlynedd gan ystyried ymrwymiadau cyfrif cyfredol. Rydym yn rhagweld ein llif arian i mewn ac allan yn y dyfodol er mwyn asesu balans isafswm diogel yn y NLDF er mwyn sicrhau y gallwn fodloni ein rhwymedigaethau wrth iddynt ddod yn ddyledus, gan ganiatáu ar gyfer asesiadau seiliedig ar risg o amrywiadau posib mewn incwm.

Bydd y balans gwirioneddol ar unrhyw adeg benodol yn amrywio yn ôl strwythur ac amseru ein rhaglenni grant a'r incwm a gynhyrchir trwy'r Loteri Genedlaethol ar gyfer y cyfnod dan sylw.

Rhagwelwn y bydd y balans a gedwir gennym yn y NLDF yn gostwng yn sylweddol yn ystod 2020/21

yn sgil heriau argyfwng y Coronafeirws. Mae'r incwm wedi lleihau yn ystod cyfnod cynnar y flwyddyn newydd oherwydd y gostyngiad mewn opsiynau masnach ac mae'n annhebygol o gyrraedd y cyfansymiau rydym wedi cyllidebu ar eu cyfer.

Ar ben hynny, rydych yn ceisio uchafu'r arian y gallwn eu darparu i'r sector i gefnogi mudiadau trwy'r argyfwng. Byddwn yn addasu rhaglenni grant yn y dyfodol i sicrhau ein bod yn cadw digon o arian wrth gefn i fodloni ein rhwymedigaethau yn seiliedig ar ddisgwyliadau diwygiedig o incwm wrth i'r adferiad barhau.

Archwilwyr

O dan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1993, mae'n rhaid i'n cyfrifon blynyddol gael eu harchwilio a'u hardystio gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol. Nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilwyr y Gronfa yn ymwybodol ohoni. Nid oedd unrhyw ffioedd ar gyfer gwasanaethau nad oeddent yn ymwneud ag archwilio gan archwilwyr allanol.

Deiliad gwybodaeth y sector cyhoeddus

Fel pob corff cyhoeddus, mae'r Gronfa yn ddeiliad gwybodaeth sector cyhoeddus. Nid yw wedi codi tâl am ailddefnydd penodol o wybodaeth.

Dadansoddiad o'n perfformiad: cydraddoldeb

Mae'r Gronfa yn ceisio sicrhau cydraddoldeb mynediad at ei raglenni ariannu. Rydym yn gwerthfawrogi amrywiaeth ddiwylliannol ac yn ceisio sicrhau bod ein grantiau'n cefnogi anghenion, credoau, gwerthoedd a galluoedd yn y cymunedau yr ydym yn gweithio ynddynt.

Mae ein hegwyddorion ac arweiniad cydraddoldeb ar gyfer ymgeiswyr a deiliaid grant ar gael ar ein gwefa tnlcommunityfund.org.uk/welsh/about/customer-service/equalities

Mae'r Gronfa yn ceisio bod yn gyflogwr amrywiol a chynhwysol. Yn y Gronfa rydym yn ceisio adlewyrchu'r cymunedau a gefnogwn trwy ein grantiau. Mae'r amrywiaeth hon yn ymgorffori ethnigrwydd, ffordd o fyw, anabledd, iechyd meddwl a ffactorau perthnasol eraill. Rydym yn anelu at ddenu gweithlu amrywiol gyda gwybodaeth leol a phrofiadau o lygad y ffynnon. Mae hyn yn helpu'r Gronfa i allu ystyried yn well amrediad eang o geisiadau am ariannu gyda gwell gwybodaeth a dysgu ar y cyd.

Mae trawsnewid i'n system rheoli grantiau newydd yn ystod y flwyddyn wedi golygu nad oes gennym un system cyson i gasglu ac echdynnu data monitro mewn perthynas â chydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant ar gyfer ein Hariannu, felly nid ydym yn gallu cyflwyno data yn yr un modd â blynyddoedd blaenorol. Rydym yn cymryd y cyfle hwn i adolygu sut rydym

yn ystyried ac yn adrodd ar gyrhaeddiad ein Hariannu er mwyn cefnogi ein strategaeth Pobl yn Arwain. Gellir gweld hyn yn ein datganiad cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant diweddar sy'n amlinellu ein hymrwymiad yn y cynllun corfforaethol: tnlcommunityfund.org.uk/welsh/news/press-releases/2020-04-17/diversity-equity-and-inclusion-in-a-global-pandemic

Mae rhai o'r prosiectau a ariannwn wedi'u targedu at grwpiau penodol o fudd-ddeiliaid, tra bod nifer heb eu targedu'n benodol ond yn buddio cymunedau lleol cyfan. Gan gadw hyn mewn cof, rydym yn edrych ar ddulliau newydd i ddeall a monitro dosbarthiad a chyrhaeddiad ein hariannu mewn cymunedau sydd wedi'u tangynrychioli.

Safonau'r GymraegStandards

Rydym yn ymroddedig i gyflwyno gwasanaeth dwyieithog yng Nghymru trwy weithredu Safonau Cymraeg y Gronfa, a ddaeth i rym ar 25 Ionawr 2017. Mae gweithrediad y Safonau'n cael ei fonitro a'i drafod mewn cyfarfodydd rheolaidd rhwng Swyddog Iaith Gymraeg y Gronfa a Swyddfa Comisiynydd y Gymraeg. Rydym wedi bodloni holl derfynau amser Safonau'r Gymraeg, gyda'r olaf yn ddyledus erbyn mis Gorffennaf 2018.

O ganlyniad i Safonau'r Gymraeg a'n hymagwedd ragweithiol fel mudiad, mae nifer o wasanaethau a gynigir gan y Gronfa i'w staff ar gael yn Gymraeg gan gynnwys ein gwasanaethau Adnoddau Dynol a chyrsiau hyfforddiant. Rhoddir cyfle i'n cwsmeriaid ddilyn eu taith gyda ni yn Gymraeg o'r pwynt cyswllt cyntaf, boed dros y ffôn, ar e-bost, cyfryngau cymdeithasol neu trwy gais ysgrifenedig. Darperir ein presenoldeb mewn digwyddiadau a chymorthfeydd ariannu yng Nghymru yn Gymraeg a Saesneg. Rydym wedi cynnig hyfforddiant penodol ar ein gofynion Iaith Gymraeg i'n deiliaid grantiau. Yn ystod y flwyddyn, rydym wedi gwneud newidiadau i'n tîm cefnogaeth yng Nghymru er mwyn sicrhau bod ein llinellau cymorth yn gallu darparu cefnogaeth yn Gymraeg ar bob adeg.

Dadansoddiad o'n perfformiad: adroddiad cynaladwyedd

Ar ddiwedd 2018, bu Bwrdd y Gronfa gymeradwyo strategaeth amgylcheddol 3 phwynt yn ymrwymo'r Gronfa i'r canlynol:

Archwilio a phrofi ffyrdd o gefnogi ein deiliaid grant i reoli eu heffaith amgylcheddol

Rydym wedi datblygu a hyrwyddo deunyddiau ar gyfer y we i hysbysu ac ysbrydoli ymgeiswyr i gymryd camau gweithredol amgylcheddol. Cafodd y rhain eu hyrwyddo ar bostiadau cyfryngau cymdeithasol a blogiau.

Ym mis Medi, fe lansiom ymarfer profi a dysgu i ystyried sut y gallwn gefnogi deiliaid grantiau presennol i gymryd camau ymarferol i wella eu heffaith amgylcheddol. Fe weithiom gyda'n partneriaid Adfywio Cymru a Cymunedau Cynaliadwy sy'n darparu cyngor arbenigol i ddetholiad o 30 mudiad a ariannwyd gennym ar y camau y gallant eu cymryd i wella eu heffaith ar yr amgylchedd. Roedd gennym grantiau atodol o hyd at £10,000 ar gael i dalu costau'r newidiadau hyn. Bu'r peilot gau ym mis Chwefror a byddwn yn defnyddio'r dysgu i hysbysu ein camau nesaf yn 2020.

Ymrwymo £100m o bortffolio'r DU dros y 10 mlynedd nesaf i gefnogi cymunedau i weithredu ar newid yn yr hinsawdd.

Ym mis Gorffennaf, fe gyhoeddom ymrwymiad gwerth £100m dros y flwyddyn i ddod i gefnogi ein Cronfa Gweithredu Hinsawdd. Bydd y Gronfa Gweithredu Hinsawdd yn cefnogi cymunedau ledled y DU i weithredu ar newid hinsawdd, lleihau eu hôl troed carbon a chynyddu cyfranogiad yng ngweithredu hinsawdd dan arweiniad y gymuned. Rhan sylfaenol o'r rhaglen yw dod â phrosiectau ynghyd i rannu dysgu ac ysbrydoli eraill tebyg i weithredu, gan adeiladu symudiad o gymunedau gweithgar gyda'r cyfarpar i weithredu ar newid yn yr hinsawdd.

Parhau i reoli effaith amgylcheddol y Gronfa

Mae'r Gronfa'n ymroddedig i isafu ei heffaith ar yr amgylchedd trwy ei gweithgareddau ei hun ac yn y prosiectau a ariannwn.

Er 2011/12 rydym wedi cyflawni'r canlynol:

Allyriadau 2019/20, Gwastraff a Thraul

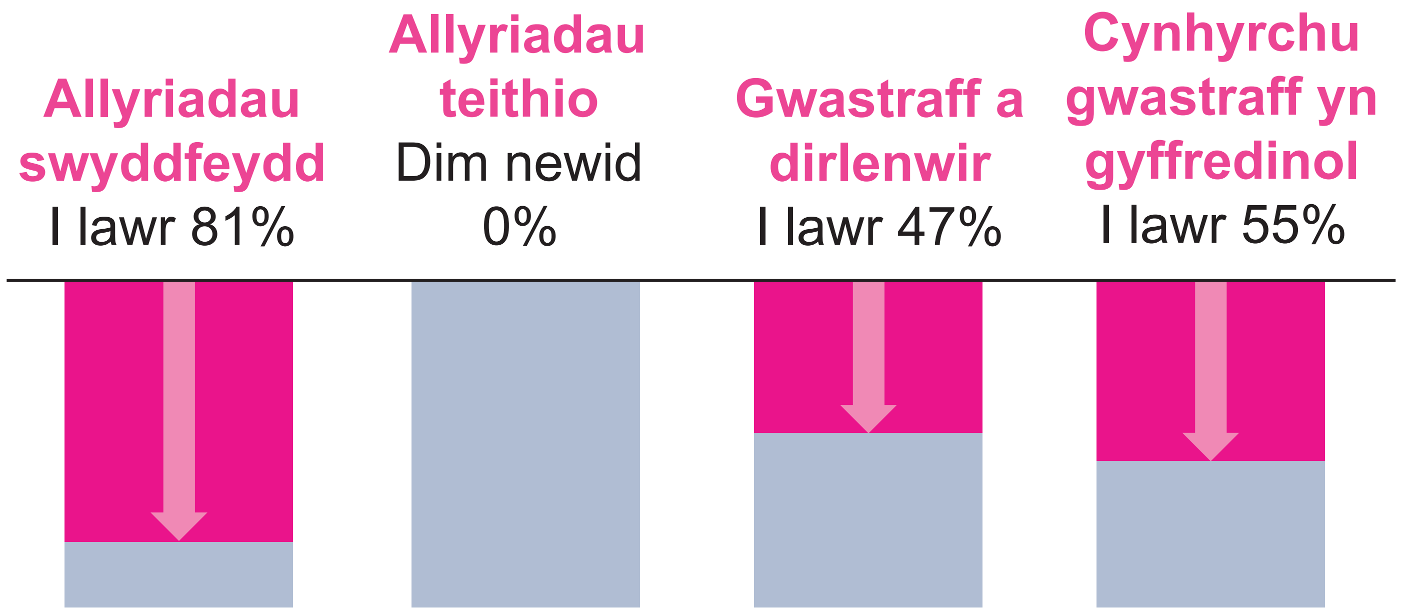

Mae mesuriadau perfformiad amgylcheddol y flwyddyn hon yn dangos cynnydd bach iawn yn ein hôl troed carbon ar gyfer y flwyddyn gan gynyddu i 808 tunnell o allyriadau CO2, cynnydd ar draws pob cwmpas o 8 tunnell. Er i ni barhau i leihau ein hallyriadau cwmpas 1 a 2, ac allyriadau cwmpas 3 sy'n gysylltiedig â thrafnidiaeth, cafodd allyriadau'r flwyddyn hon eu sgiwio gan swm o 65 tunnell dan allyriadau eraill cwmpas 3 yn ymwneud â chael gwared â Chyfarpar Trydanol ac Electronig Gwastraff (WEEE). Dylid hefyd nodi, yn dilyn gostyngiadau dilynol yn y blynyddoedd cynnar, bod ein hallyriadau teithio wedi codi yn ystod blynyddoedd diweddar gan ddychwelyd i lefelau 2011/12 gan ein bod wedi cynyddu ein gwaith allgymorth i gefnogi'r cymunedau a wasanaethwn. I fynd i'r afael â hyn, rydym wedi diweddaru ein harweiniad teithio ar gyfer ein holl dimau, gyda'r nodau canlynol: lleihau nifer y teithiau awyr mewnol yn sylweddol; defnyddio technoleg i leihau teithio diangen a defnyddio trafnidiaeth gyhoeddus dros drafnidiaeth breifat lle mae hyn yn ymarferol. Bydd unrhyw allyriadau sy'n weddill yn cael eu gwrthbwyso trwy gynllun gwirfoddol yn gweithio gyda mudiadau amgylcheddol sy'n seiliedig yn y Deyrnas Unedig.

Mae'r gwastraff a gynhyrchir wedi lleihau eto gyda llai o ddefnydd o bapur yn effeithio ar hyn i ryw raddau yn sgil cyflwyno arferion gweithio electronig a gosod argraffwyr modern i leihau argraffu gormodol ac i gynyddu diogelwch data.

Edrych i'r dyfodol

Mae ein Cynllun Corfforaethol 2020-23 yn amlinellu sut byddwn yn gweithio gyda'n deiliaid grant i wella eu perfformiad amgylcheddol ac yn ymrwymo 50% o'n Cronfa gweithredu hinsawdd erbyn 2023.

O fewn y Gronfa, byddwn yn ceisio lleihau ein heffaith amgylcheddol yn fwy trwy weithrediadau pellach i leihau effaith ein portffolio eiddo, llai o deithio a gwella gofynion amgylcheddol arferion caffael.

Allyriadau nwyon tŷ gwydr		2019/20	2018/19
Dangosyddion anariannol (tCO2E)	Cyfanswm gros ar gyfer Cwmpasau 1 a 2	373	377
	Cyfanswm net ar gyfer Cwmpasau 1 a 2	373	377
	(llai gostyngiadau h.y. tariffau Gwyrdd)	-	-
	Allyriadau gros ar gyfer Cwmpas 3		
	(teithio busnes)	357	411
	Allyriadau Cwmpas 3 eraill a fesurwyd	78	12
Defnydd ynni cysylltiedig (kWh)	Trydan: anadnewyddadwy	448,045	484,924
	Trydan: adnewyddadwy	–	–
	Nwy	1,393,240	2,201,078
	LPG	–	–
	Arall	–	–

Dangosyddion ariannol (£000)	Gwariant ar ynni	97	340
	Gwariant ar deithio busnes swyddogol	1,496	1,170

Gwastraff		**2019/20**	**2018/19**
Dangosyddion anariannol (t)	Cyfanswm gwastraff	59	69
	Gwastraff Peryglus	-	-
	Tirlenwi	25	28
	Ailddefnyddio/ Ailgylchu	29	37
	Ynni o wastraff a losgir	5	4
Dangosyddion ariannol (£000)	Cyfanswm cost gwaredu	23	19
	Gwastraff peryglus - cyfanswm cost gwaredu	-	-
	Tirlenwi	10	10
	Ailddefnyddio/ Ailgylchu	9	9
	Ynni o wastraff a losgir	4	4

Adnodd Meidraidd - defnydd/dŵr		**2019/20**	**2018/19**
Dangosyddion anariannol (m3)	Dŵr a gyflenwyd	4,762	4,324
Dangosyddion ariannol (£000)	Costau cyflenwi dŵr	20	22

Mae cwmpas 1, 2 a 3 yn cyfeirio at y diffiniadau a ddisgrifir yn y Protocol Nwyon Tŷ Gwydr gan Sefydliad Adnoddau'r Byd a Chyngor Busnes y Byd ar Ddatblygu Cynaliadwy.

Mae cwmpas 1 yn cyfeirio at nwyon tŷ gwydr a gynhyrchir yn uniongyrchol fel gwres a golau ar gyfer ein swyddfeydd ac mae cwmpas 2 yn cyfeirio at ddiogelu anuniongyrchol. Rydym wedi parhau i leihau lle yn ein swyddfeydd ac mae hyn wedi helpu cyfrannu at y gostyngiad yn ein hallyriadau o dan gwmpasau 1 a 2. O dan gwmpas 2 nid oes gennym ddata cyfredol ym mhob achos pan fyddwn yn ddibynnol yn ddata tâl gwasanaeth gan landlordiaid. Os mai dyna'r achos, rydym wedi defnyddio'r data mwyaf addas sydd ar gael, a allai gyfeirio at y flwyddyn ariannol flaenorol, neu ddata procsi o leoliadau tebyg.

Mae cwmpas 3 yn cyfeirio at allyriadau o deithio busnes. Mae ein hallyriadau o dan y categori hwn wedi lleihau yn ystod 2019/20 gan fod y newidiadau i ffyrdd o weithio yn 2018/19 bellach wedi cael eu rhoi ar waith.

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu

O dan Adran 36A Deddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddfau'r Loteri Genedlaethol 1998 a 2006), mae'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon wedi cyfarwyddo'r Gronfa Loteri Fawr i baratoi datganiad o gyfrifon ar gyfer bob blwyddyn ariannol ar ffurf ac ar sail a amlinellir yng Nghyfarwyddiadau'r Cyfrifon. Paratoir y Cyfrifon ar sail croniadau ac mae'n rhaid iddo ddarparu golwg gwir a theg o sefyllfa'r Gronfa ac o'i hincwm, ei gwariant, Datganiad sefyllfa ariannol a'i llif arian ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i'r Swyddog Cyfrifyddu gydymffurfio â gofynion Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth ac yn benodol:

- glynu wrth y Cyfarwyddyd Cyfrifyddu a gyhoeddir gan yr Ysgrifennydd Gwladol, gan gynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgelu perthnasol, a chymhwyso polisïau cyfrifyddu priodol yn gyson;
- ffurfio barn a gwneud amcangyfrifon ar sail resymol;
- datgan a yw safonau cyfrifyddu perthnasol fel y'u disgrifir yn Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth wedi eu dilyn, a datgelu ac esbonio unrhyw wyriadau materol yn y datganiadau ariannol;
- paratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes cyfredol;
- cadarnhau bod yr Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol cyfan yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy.

Fel Swyddog Cyfrifyddu, ymgymeraf â chyfrifoldeb dros yr adroddiad a chyfrifon blynyddol a'r farn y mae ei hangen i bennu eu bod yn deg, cytbwys ac yn ddealladwy. Cadarnhaf fod yr adroddiad hwn yn gyffredinol yn bodloni'r gofynion hynny yn fy marn i.

Mae'r Adran dros Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon wedi penodi Prif Weithredwr y Gronfa fel Swyddog Cyfrifyddu.

Mae cyfrifoldebau Swyddog Cyfrifyddu, gan gynnwys cyfrifoldeb dros briodoldeb a rheoleidd-dra'r cyllid cyhoeddus y mae'r Swyddog Cyfrifyddu'n gyfrifol amdano, cadw cofnodion priodol a diogelu asedau'r Gronfa, wedi'u disgrifio yn 'Rheoli Arian Cyhoeddus' a gyhoeddir gan Drysorlys EM.

Fel y Swyddog Cyfrifyddu, rwyf wedi cymryd yr holl gamau y dylwn i sicrhau fy mod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i bennu bod archwilwyr y Gronfa'n ymwybodol o'r wybodaeth honno. Hyd yr wyf yn gwybod, does dim gwybodaeth archwilio berthnasol nad yw'r archwilwyr yn ymwybodol ohoni.

Cyfrifoldebau dirprwyedig

Pryd bynnag y bo'n briodol, mae'r Gronfa wedi ceisio defnyddio pwerau dirprwyo y darparwyd ar eu cyfer gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998. O ganlyniad i hyn, gall partïon eraill fod yn atebol am elfennau penodol o raglenni dyfarniadau.

Cynlluniau ar y cyd

Mae'r Gronfa wedi ymgymryd â chynlluniau ar y cyd, fel y'u diffinnir yn Neddf y Loteri Genedlaethol 1998, i ddarparu ariannu ochr yn ochr â chyrff eraill er mwyn cyflawni'r canlyniadau a ddiffiniwyd gan y Gorchymyn Cynllun ar y Cyd perthnasol. Yn y cynlluniau hyn mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn gyfrifol am sicrhau:

- y cymhwysir arian Loteri a ddyrennir gan y Gronfa yn unol â'n pwerau cyfreithiol
- defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o arian y Loteri a ddyrennir gan y Gronfa i'r rhaglen
- bod y systemau a ddefnyddir i weithredu'r rhaglen yn gadarn ac yn addas i'r diben
- bod y mecanwaith ar gyfer dyrannu costau gweinyddol y rhaglen yn cael ei gytuno ar y cyd rhwng y dosbarthwyr Loteri sy'n cymryd rhan.

Yn ystod 2019/20, mae'r Gronfa wedi cymryd rhan yn y cynlluniau canlynol ar y cyd:

- Parks for People - cynllun a weinyddwyd gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol, ar ran Cronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol a Chronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol.
- Rethinking Parks - cynllun a weinyddwyd gan Nesta, ar ran Nesta, Cronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol a Chronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol.

Partneriaid dyfarnu

Mae'r Gronfa wedi defnyddio'r pwerau a ddarperir gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998 i ddirprwyo'r cynlluniau grant a restrir isod i bartneriaid dyfarnu. Mae'r cytundeb dirprwyo rhwng y Gronfa a'r partner dyfarnu'n amlinellu cyfrifoldeb Prif Weithredwr y partner dyfarnu i sicrhau bod y systemau a roddir ar waith i weinyddu ceisiadau'r Loteri Genedlaethol ac i brosesu a monitro grantiau'r Loteri Genedlaethol yn dderbyniol ac yn addas i'r diben a bod arian y Loteri Genedlaethol yn cael ei ddosbarthu mewn ffordd gywir a phriodol.

Mae Prif Weithredwr y Gronfa yn cadw'r cyfrifoldeb dros ddiogelwch cyffredinol yr arian cyhoeddus a ddaw o'r Loteri Genedlaethol a dros sicrhau bod partneriaid dyfarnu yn gweithredu o fewn telerau a gytunir arnynt ac yn unol â chyfarwyddiadau ariannol a pholisi.

Ein partneriaid dyfarnu

Fel rhan o Big Venture Challenge:

- UnLtd

Fel rhan o'r rhaglen Buddsoddiad Cymdeithasol:

- Yr Ysgol Entrepreneuriaid Cymdeithasol

Fel rhan o'r rhaglen Cymunedau Rhyngwladol:

- Action Village India

Fel rhan o'r rhaglen People and Communities:

- Community Foundation for Northern Ireland

Fel rhan o'r Gronfa Dwf:

- Forward Enterprise FM Limited
- Community Impact Partnership
- BIG Issue Access Limited
- Cultural Impact Loans
- Devon Community Foundation
- GMCVO
- Homeless Link Social Investment Ltd
- Kent Community Foundation
- Somerset Community Foundation
- Sporting Capital Ltd

- UnLtd
- First Ark
- Key Fund Investments Ltd
- Resonance Health & Wellbeing

Fel rhan o'r rhaglen Sbarduno Syniadau:

- Royal Botanic Gardens Kew

Fel rhan o raglen y Gronfa #iwill:

- Virgin Money Foundation
- Sport England
- Co-operative Community Investment Foundation
- Awdurdod Llundain Fawr
- Clarion Futures
- Ormiston Trust
- Sefydliad Paul Hamlyn
- UK Community Foundations
- Ymddiriedolaeth Ysbryd 2012
- Young Manchester
- Ernest Cook Trust
- Dunhill Medical Trust
- Premier League Charitable Fund

Fel rhan o'r rhaglen Partneriaeth:

- Yr Ysgol Entrepreneuriaid Cymdeithasol

Fel rhan o'r rhaglen Reaching Communities:

- Cripplegate Foundation
- Buttle UK

Fel rhan o'r rhaglen Pawb a'i Le:

- Localgiving Foundation

Fel rhan o'r rhaglen Tlodi Gwledig:

- Asiantaeth Ynni Hafren Gwy Cyf

Ychwanegedd

Yn unol â Deddf y Loteri Genedlaethol 2006 mae'n ofynnol i holl ddosbarthwyr y Loteri adrodd am eu polisïau a'u harferion ychwanegedd. Mae ychwanegedd yn egwyddor bwysig o'n hariannu. Mae'r Gronfa'n defnyddio'r diffiniad a ganlyn: "Mae arian gan y Loteri'n wahanol i arian gan y Llywodraeth ac yn ychwanegu gwerth. Er nad yw'n disodli gwariant y Trysorlys, lle bo'n briodol mae'n ategu polisïau ac ariannu'r Llywodraeth a rhaglenni eraill."

Roedd yr holl ddyfarniadau a wnaed yn 2019/20 yn cyfateb i'r diffiniad hwn o ychwanegedd. Yn ychwanegol at y diffiniad hwn, mae'r Gronfa hefyd yn ystyried y ddarpariaeth a ganlyn ar ychwanegedd a ddisgrifir yn ein cyfarwyddiadau polisi.

"YCHWANEGEDD A CHYDWEDDU

– dylai datblygu rhaglenni ac ariannu prosiectau gydweddu ag arianwyr a phartïon eraill sy'n gweithio tuag at gyrchnodau'r Gronfa Loteri Fawr, ychwanegu gwerth atynt a bod yn unigryw iddynt."

Y datganiad llywodraethu

Fel Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu, fy nghyfrifoldeb i yw'r datganiad llywodraethu hwn.

Yr wyf yn gyfrifol am sicrhau trefniadau llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol cadarn ar draws y mudiad cyfan i gefnogi cyflawniad cenhadaeth y Gronfa ac ar yr un pryd diogelu'r arian ac asedau cyhoeddus yr wyf yn gyfrifol amdanynt.

Mae'r datganiad hwn yn disgrifio sut yr wyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldeb i reoli a rheoleiddio adnoddau'r Gronfa yn ystod y flwyddyn. Mae'n galw ar waith Bwrdd y Gronfa, ei bwyllgorau Archwilio a Risg a Thâl Cydnabyddiaeth ynghyd â'r Uwch Dîm Rheoli (UDRh) fel ei gorff gweithredol. Rwyf hefyd wedi adolygu ac ystyried yr adroddiad sicrwydd blynyddol a baratowyd gan yr adran Archwilio Mewnol.

Atebolrwydd y Gronfa i Senedd y DU, y cyrff deddfwriaethol a seneddau datganoledig

Mae'r Gronfa'n gweithredu ar draws y Deyrnas Unedig a chafodd ei chreu gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 2006, a ddiwygiodd Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 ac sy'n amlinellu'r prif reolau y mae'n gweithredu yn eu hôl. Mae hefyd wedi derbyn swyddogaethau penodedig o dan Ddeddf Cyfrifon Banc a Chymdeithasau Adeiladu Segur 2008.

Mae'r Gronfa'n gorff cyhoeddus anadrannol ac yr wyf yn llawn atebol i Senedd y Deyrnas Unedig am ein cyllid. Mae gorchmynion penodol sy'n gysylltiedig ag arian Loteri a chyfrifon segur yn cael eu gwneud gan Senedd y Deyrnas Unedig neu Senedd Yr Alban, Cynulliad Cenedlaethol Cymru neu Adran Cymunedau Gogledd Iwerddon ond gweithredir y prif oruchwyliaeth o'r Gronfa gan y llywodraeth trwy gyfarwyddiadau a gyhoeddir gan weinidogion.

Mae'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon yn atebol am Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol a hefyd yn cyhoeddi cyfarwyddiadau ariannol a chyfrifon i'r Gronfa mewn perthynas â'i swyddogaethau o dan Ddeddfau'r Loteri Genedlaethol. Mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn cyhoeddi cyfarwyddyd tebyg mewn perthynas ag arian cyfrifon segur. Mae'r cyfarwyddiadau hyn yn rheoleiddio systemau a phrosesau'r Gronfa.

Noddwr polisi'r Gronfa yw'r Adran dros Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Mae Gweinidog yr adran noddi'n cyhoeddi cyfarwyddiadau polisi y mae'n rhaid eu hystyried wrth ddosbarthu arian yn gyffredinol ar draws y Deyrnas Unedig ac yn benodol yn Lloegr, ac mae'r gweinyddiaethau datganoledig yng Nghymru, Yr Alban a Gogledd Iwerddon yn cyhoeddi cyfarwyddiadau polisi mewn perthynas ag arian a ddosberthir yn y gwledydd hynny. Mae'r cyfarwyddiadau hyn wedi'u cynnwys yn adran wyth yr adroddiad hwn.

O fewn fframwaith y cyfarwyddiadau hyn mae'r Gronfa yn gwneud penderfyniadau annibynnol ar ba raglenni y dylai eu rhedeg a pha grantiau y dylai eu gwneud.

Mae'r Gronfa'n cymhwyso arweiniad Trysorlys EM a

Swyddfa'r Cabinet mewn Llywodraethu Corfforaethol adrannau llywodraeth ganolog i'r graddau ei fod yn berthnasol i gyrff cyhoeddus anadrannol. Rwyf wedi fy modloni bod yr egwyddorion yn yr arweiniad, ynghyd â ffynonellau arweiniad eraill ar arfer da mewn llywodraethu corfforaethol wedi'u hadlewyrchu'n llawn yn nhrefniadau llywodraethu'r Gronfa.

Adolygu llywodraethu anweithredol

Mae'r Gronfa wedi'i llywodraethu gan Fwrdd sy'n cynnwys y Cadeirydd, cadeiryddion y pedwar pwyllgor gwlad a hyd at saith aelod arall.

Mae'r Bwrdd wedi penodi un o'i aelodau fel Is-gadeirydd. Yn ystod 2019/20 bu cyfanswm o 12 unigolyn wasanaethu fel aelodau'r Bwrdd. Mae nifer o newidiadau wedi bod i rolau'r Bwrdd a Phwyllgorau yn ystod y flwyddyn gan fod aelodau wedi cyrraedd diwedd eu cyfnodau. Mae rhagor o wybodaeth ar hyn yn y tabl ar ddiwedd yr adran hon.

Mae gan bob gwlad bwyllgor sy'n gyfrifol am y rhaglenni ariannu yn ei wlad; mae'r Bwrdd wedi penodi pwyllgor ar gyfer ariannu Deyrnas Unedig gyfan hefyd.

Mae'r Bwrdd yn pennu Fframwaith Strategol y Gronfa ac mae'r pwyllgorau'n gweithio o fewn y fframwaith hwn, wedi dirprwyo awdurdod i bennu'r rhaglenni ariannu yn eu gwledydd (neu ar gyfer y portffolio ariannu Deyrnas Unedig). Maent hefyd yn gwneud penderfyniadau am grantiau, neu'n cytuno ar y trefniadau dirprwyedig ar gyfer gwneud nhw, o fewn y rhaglenni hyn.

Mae'r Bwrdd wedi penodi Pwyllgor Archwilio a Risg sy'n cwrdd pob chwarter i roi cyngor ar faterion adrodd ariannol, archwilio a sicrwydd a rheoli risg. Hefyd, mae wedi penodi Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth i ddelio gyda'r materion a ddisgrifir yn yr adroddiad tâl cydnabyddiaeth. Mae'r Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth yn cwrdd bob blwyddyn fel arfer. Mae Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Risg yn adrodd i bob cyfarfod o'r Bwrdd ar unrhyw faterion y mae'r Pwyllgor yn tybio y mae angen eu dwyn at eu sylw, ac i ddarparu sicrwydd i'r Bwrdd. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg hefyd yn darparu adroddiad llawn i'r Bwrdd ar ei waith unwaith y flwyddyn.

Mae'r Bwrdd yn derbyn adroddiadau am y rhaglenni ym mhob portffolio gwlad er mwyn iddo sicrhau bod eu gweithgarwch gwneud grantiau'n cydymffurfio â'r Fframwaith Strategol a bod dysgu'n cael ei rannu.

Mae aelodaeth y Bwrdd a'r holl bwyllgorau a phresenoldeb ynddynt wedi'i amlinellu yn y tablau ar ddiwedd yr adran hon.

Mae holl aelodau Bwrdd wedi'u penodi gan y Gweinidog dros yr adran noddi. Mae aelodau Pwyllgorau Gwlad yn cael eu penodi gan y Gronfa. Mae'r gweinyddiaethau datganoledig yn cymryd rhan yn llawn yn y penodiadau sy'n gysylltiedig â'u gwledydd ac mae'r holl aelodau Bwrdd a phwyllgor yn cael eu penodi yn sgil proses hysbysebu a dethol agored.

Daeth cyfnod swydd y Cadeirydd i ben ym mis Tachwedd 2019 ynghyd â Chadeiryddion Pwyllgorau Lloegr a'r Alban. Roedd Cadeirydd y Gronfa hefyd yn gwasanaethu fel Cadeirydd Portffolio Ariannu'r Deyrnas Unedig. Hyd yn hyn nid oes Cadeirydd newydd wedi

cael ei benodi ac mae'r Is-gadeirydd wedi cael ei benodi'n Gadeirydd Dros Dro tan fis Awst 2020. Rydym wedi penodi i swydd yr Is-gadeirydd.

Ansawdd data

Mae'r Bwrdd yn derbyn data perthnasol a rheolaidd gan systemau ar draws y Gronfa i ddarparu sicrwydd ar berfformiad, mesurau rheoli a risg. Mae wedi'i foddhau bod ansawdd a chywirdeb y data hwn yn briodol ar gyfer ei anghenion o ran asesu effeithiolrwydd y rhaglenni ariannu, y dull rheoli risg, perfformiad ariannol a gweithredu'r Gronfa a phriodoldeb mesurau rheoli mewnol. Mae'r systemau sy'n darparu'r wybodaeth hon wedi'u sicrhau trwy gael eu cynnwys yn y rhaglen archwilio mewnol.

Rheolaeth weithredol

Rwy'n arwain rheolaeth weithredol y Gronfa gyda chefnogaeth Uwch Dîm Rheoli sy'n cwrdd yn rheolaidd gyda chyfarfodydd ffurfiol fel rheol yn cael eu cynnal o leiaf unwaith y mis. Mae'r UDRh yn ystyried materion polisi, strategol a gweithredol allweddol, yn darparu cyngor i'r Bwrdd ar faterion sy'n gofyn am ei gymeradwyaeth ac yn goruchwylio perfformiad gweithredol ac ariannol a threfnau rheoli risg y Gronfa'n gyffredinol.

Mae aelodau'r UDRh a'u meysydd cyfrifoldeb wedi'u disgrifio ar ddiwedd yr adran hon.

Yn ystod y flwyddyn bu maint yr Uwch Dîm Rheoli leihau gyda nifer o gydweithwyr yn gadael i gychwyn rolau newydd mewn mannau eraill. Bu chwe aelod o'r UDRh adael yn ystod y flwyddyn. Mae cyfrifoldebau wedi cael eu hail-bennu ac fe benodwyd i bob rôl newydd trwy broses recriwtio agored. Roedd un rôl dal heb ei llenwi ar ddiwedd y flwyddyn. Gwnaethpwyd daliad terfyniad i un aelod o'r UDRh a adawodd yn ystod y flwyddyn yn sgil y newid strwythurol mewn cyfrifoldebau. Ar ddiwedd y flwyddyn roedd gan yr UDRh 8 aelod yn ychwanegol at rôl y Prif Weithredwr.

Mae strwythurau rheoli gweithredol priodol yn bodoli ar draws y mudiad i oruchwylio'r holl weithgareddau a'r prosiectau a rhaglenni sy'n cael eu gweithredu ar draws y Gronfa.

Yn ystod y flwyddyn, fe ymwelais â swyddfeydd y Gronfa ledled y Deyrnas Unedig i siarad â staff a rheolwyr ar y cynnydd o roi'r Fframwaith Strategol ar waith a materion eraill gan gynnwys datblygu ymagwedd y Gronfa at gynllunio. Yn benodol, fe gynhaliom sioeau ffyrdd staff-gyfan ym mhob un o leoliadau ein prif swyddfeydd a oedd yn canolbwyntio ar gyraeddiadau'r Loteri Genedlaethol dros y 25 mlynedd diwethaf a'r cyfleoedd a ddaw yn y dyfodol. Rwyf hefyd wedi mynychu cyfarfodydd pwyllgorau gwlad, siarad â budd-ddeiliaid ar draws y Deyrnas Unedig a chwrdd â swyddogion Yr Adran dros Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon, Swyddfa'r Cabinet ac wedi mynychu Fforwm y Dosbarthwyr Loteri yr wyf yn ei gadeirio ar hyn o bryd.

Rheoli risg

Mae'r Gronfa'n gweithredu system rheoli risg gynhwysfawr, gyda chofrestr risgiau strategol yn cael ei hadolygu bob chwarter gan y Pwyllgor Archwilio a Risg. Mae'r Bwrdd yn adolygu'r gofrestr risgiau i sicrhau o leiaf bob blwyddyn i sicrhau nad oes unrhyw hepgorion materol. Gyda cyngor ac arweiniad

y Pwyllgor Archwilio a Risg ac yn dilyn argymhelliad yr UDRh, mae'r Bwrdd hefyd wedi pennu saith thema risg i'w defnyddio i reoli ein hymagwedd at risg ac wedi cytuno i lefelau goddefiant y Gronfa ar gyfer pob un o'r rhain.

Mae cofrestrau risgiau'n cael eu cadw ar lefel cyfarwyddiaethau ac ar gyfer pob prosiect a rhaglen, ac maent yn cael eu hadolygu ar lefel uwch o leiaf bob tri mis. Mae Proses yn bodoli ar gyfer esgoli materion risg sylweddol i'r UDRh ac i'r Pwyllgor Archwilio a Risg os bydd angen. Ar ben hynny, mae'r UDRh yn ystyried yn rheolaidd pa risgiau allweddol sydd â'r potensial i effeithio ar y mudiad ac mae'n sicrhau bod yr ymagwedd rheoli risg yn mynd i'r afael â'r rhain ar draws y Gronfa.

Mater allweddol i'r Gronfa yw cydnabod bod ein nod o helpu cymunedau ar draws y Deyrnas Unedig weithiau'n mynnu ein bod yn ariannu o dan amgylchiadau heriol ac yn cymryd risgiau o ran llwyddiant rhai prosiectau. Mae hyn yn gofyn am farn dda ar ran ein staff gwneud grantiau ac mae hyn yn cael ei adlewyrchu yn y parodrwydd i dderbyn risg a osodwn yn ein thema risg ariannu.

Mae'r themâu risg wedi cael eu pennu i helpu ystyried y risgiau sy'n codi o ganlyniad i'w gweithgareddau ar i ddarparu ffocws wrth reoli risg. Y themâu a ystyrir mewn perthynas â rheoli risg yw:

Ariannol

Mae'r Gronfa'n gwneud ymrwymiadau dyfarniadau ar sail bodloni rhwymedigaethau yn ymwneud â'r dyfarniadau hynny sy'n deillio o dderbynebau'r Loteri Genedlaethol yn y dyfodol. Rydym yn rheoli'r risg o anghysondebau mewn incwm trwy ragolygon arian parod cadarn. Bu'r incwm gynyddu yn 2019/20 ond mae'n parhau i fod yn sylweddol is na'i uchafbwynt yn 2015/16. Mae rheoli ein atebolrwydd a llif arian yn y dyfodol wrth ystyried incwm amrywiol yn faes sy'n derbyn llawer o sylw. Yn y thema hon rydym hefyd yn ystyried y rheoliadau o ran ein costau gweithredu ac, yn benodol, sicrhau ein bod yn gweithredu o fewn y trothwy costau a bennir ar ein cyfer gan y llywodraeth. Ers ddiwedd y flwyddyn, mae argyfwng y Coronafeirws wedi effeithio ar werthiant cynnyrch y Loteri Genedlaethol sydd, yn ei dro, wedi cael effaith ar incwm y Gronfa. Rydym wedi adolygu ein capasiti i wneud dyfarniadau yn y dyfodol a bodloni ein rhwymedigaethau gan ystyried hyn a'r cyfnod disgwyliedig i gyflawni adferiad llawn.

Amgylchedd Allanol

Ymhlith y risgiau a ystyriwyd yma mae'r effaith bosib ar enw da yn sgil gostyngiad yn nifer y mudiadau ar ariennir a'r effaith yn y sector yn ehangach o faterion sylweddol i elusennau a grwpiau cymunedol.

Mae'r Coronafeirws wedi cael effaith sylweddol ar bob mudiad. Mae'r Gronfa wedi ymateb yn dda gyda phob un o'n timau'n gallu cyflawni'u holl weithgarwch o bell. Gofynnwyd i'r Gronfa hefyd i ddosbarthu £200m o ariannu ar gyfer Lloegr i gefnogi elusennau a grwpiau cymunedol trwy'r argyfwng. Mae hyn yn heriol oherwydd ein cyfyngiadau capasiti, ond mae cynnydd da

wedi'i wneud ac mae'r rhaglen ar y trywydd iawn. Mae cynlluniau tebyg o faint lawer llai wedi cael eu cytuno yn yr Alban a Gogledd Iwerddon mewn trafodaeth gyda'r gweinyddiaethau datganoledig perthnasol.

Arweinyddiaeth a Llywodraethu

Yma rydym yn ystyried effaith posib colli unigolion allweddol gan gynnwys newidiadau i'r bwrdd wrth i gyfnodau mewn swyddi ddod i ben. Rydym hefyd yn mynd i'r afael â'r risgiau na fod ein cynllun strategol yn cyd-fynd â diben y mudiad a'r effaith ar ein diwylliant a thimau.

Pobl

Ymhlith y risgiau a ystyriwyd ar gyfer y thema hon oedd ein gallu i wobrwyo ein timau'n briodol mewn marchnadoedd fwyfwy cystadleuol; sicrhau bod ein timau'n meddu ar yr hyfforddiant a sgiliau priodol i gyflwyno ein huchelgais a'n bod yn bodloni ein hamcanion amrywiaeth o ran gweddu natur amrywiol y cymunedau a gefnogwn.

Gweithrediadau

Ymhlith y risgiau yn y thema hon mae'r amlygiad posib at faterion Seiberddiogelwch, sicrhau bod gennym y bensaernïaeth a systemau TG priodol i gefnogi ein dulliau gweithio a bod ein awyrgylchoedd gweithio'n briodol ar gyfer ein timau a'n hamgylchiadau. Rydym wedi gwneud newidiadau sylweddol i'n pensaernïaeth TG dros y blynyddoedd diweddar ac yn parhau i ddatblygu ein hymagwedd i fodloni ein hanghenion i rannu gwybodaeth ar draws y Gronfa.

Rydym wedi symud yn helaeth i ddarparu gwasanaethau drwy'r cwmwl sydd hefyd wedi gofyn am newidiadau i'n hisadeileddau mewnol. Mae gan hyn gyswllt agos â sut rydym yn dylunio cyfleusterau yn ein swyddfa ein hun i greu mannau hyblyg i alluogi ein timau i gydweithio'n effeithiol. Yn ein gweithrediadau rydym hefyd yn parhau i ystyried ein hymagwedd at reoli gwybodaeth gan gynnwys gwaredu ar ddata mewn modd priodol er mwyn sicrhau ein bod yn cydymffurfio â deddfwriaeth diogelu data tra'n bodloni ein hanghenion am ddata o ansawdd ar ein gweithgareddau ariannu.

Prosiectau

Rydym yn ystyried y risg o fethiant mewn prosiectau allweddol gan gynnwys y sawl sy'n ymwneud â systemau ac isadeiledd busnes a bod gennym sgiliau priodol i gyflwyno ar amser ac o fewn y gyllideb. Rydym wedi llwyddo amnewid dwy system fusnes allweddol yn ystod y flwyddyn - ein system rheoli grantiau (GMS) a'n System Rheoli AD (o'r enw PeopleHub).

Mae amnewid y systemau hyn ynghyd ag adnewyddu meddalwedd allweddol wedi galluogi'r gronfa i weithio o bell i gyflwyno ein holl wasanaethau yn ystod argyfwng y Coronafeirws.

Ariannu

Rydym yn wynebu nifer o risgiau o ran ein gweithgareddau gwneud grantiau gan gynnwys amlygiad posib at weithgarwch twyllodrus mewn ceisiadau neu gyflwyno grantiau yn ogystal â risg bosib i'n

henw da o brosiectau neu fudiadau a ariennir gennym sy'n methu neu nad sy'n bodloni'r safonau uchel y disgwylir ohonynt. Rydym wedi mynd i'r afael â risgiau mewn perthynas â darparu ariannu trwy'r cynllun Cyfrifon Banc a Chymdeithasau Adeiladu Segur ac rydym bellach wedi helpu i sefydlu dau fudiad annibynnol newydd a fydd yn cyflwyno ffrydiau ariannu newydd ar draws Lloegr.

Gan weithio ar y cyd â'n tîm gweithredol, mae'r Bwrdd a'r Pwyllgor Archwilio a Risg wedi parhau i adolygu a datblygu ein hymagwedd at reoli risg yn ystod y flwyddyn er mwyn sicrhau bod gennym ymagwedd briodol at risg. Rydym yn ceisio sicrhau bod ein cofrestr risgiau corfforaethol yn cysylltu'n agos â'n nodau ac uchelgeisiau strategol.

Mae ein system o fesurau rheoli, ynghyd â goruchwyliaeth gan dîm rheoli profiadol, wedi'i dylunio i reoli risg i lefel dderbyniol. Ni all ddileu pob risg o fethiant wrth geisio cyflawni ein nodau strategol, ac felly ni all ond ddarparu sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd yn hytrach na sicrwydd llwyr.

Mae ein rheoliadau ar dwyll yn cynnwys polisi clir ar dwyll; polisi datgelu camarfer ynghyd â ffordd i'r cyhoedd gyfeirio pryderon yn uniongyrchol i'n tîm ymholiadau.

Mae rhaglen waith archwilio mewnol yn cael ei pharatoi bob blwyddyn gan y Pennaeth Archwilio Mewnol a'i chytuno gyda'r UDRh a'r Pwyllgor Archwilio a Risg. Dylunnir y rhaglen hon i roi sicrhad bod mesurau rheoli priodol wedi cael eu dylunio a'u bod yn gweithredu'n gywir mewn perthynas â'r holl risgiau sylweddol y mae'r Gronfa yn eu hwynebu. Yn ystod y flwyddyn, mae adroddiadau Archwilio Mewnol wedi mynd i'r afael â nifer sylweddol o risgiau o fewn y themâu risg allweddol a ganlyn; prosiectau ac, yn benodol, gweithrediad ein System Rheoli Grantiau newydd, y gyflogres wrth newid i System Rheoli AD newydd, Pensaernïaeth TG, trefniadau gwrth-dwyll a rheoliadau ariannol.

Mae canfyddiadau adroddiadau archwilio mewnol yn cael eu hystyried gennyf i, y cyfarwyddwyr perthnasol a'r Pwyllgor Archwilio a Risg. Craffir unrhyw adroddiadau sy'n rhoi sicrwydd cyfyngedig o ran dyluniad mesurau rheoli neu eu heffeithiolrwydd gweithredol yn fanylach. Mae camau gweithredu'n cael eu cytuno gan reolwyr wrth ymateb o bobl argymhelliad a wneir, ac adroddir am gynnydd yn erbyn y rhain i bob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio a Risg.

Cwblhawyd nifer o adolygiadau archwilio mewnol yn ystod y flwyddyn ac ni ddaethpwyd o hyd i unrhyw wendidau sylweddol allai beri i'r fframwaith rheoli fynd yn annigonol neu'n aneffeithiol.

Mae'r Gronfa'n rhoi mwyafrif ei weithgaredd archwilio mewn ar gontract allanol mewn trefniant a drefnir ar y cyd. BDO oedd yn darparu'r gwasanaethau hyn o fis Ebrill 2019. Mae'r newid wedi bod yn effeithiol o ran darparu mewnwelediad newydd i'n gweithgareddau sicrwydd. Mae pob un o gyfarwyddwyr yr UDRh wedi darparu datganiad sicrwydd y maent yn gyfrifol amdano i mi. Gan alw ar y rhain a chanlyniadau adolygiadau archwilio mewnol, mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol

wedi darparu adroddiad sicrwydd blynyddol ar fy nghyfer. Mae'r adroddiad sicrwydd yn asesu bod gan y Gronfa 'sicrwydd digonol' mewn perthynas â'i fframwaith llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth, sef rhywbeth rwy'n cytuno ag ef, ac mae'n dda gweld na fod unrhyw archwiliadau mewnol yn dynodi sicrwydd cyfyngedig. Nododd yr adroddiad hefyd nad yw archwilio mewnol wedi adnabod unrhyw dor-reolau neu ddiffyg cydymffurfio â chyfarwyddiadau ariannol a chyfrifon y Gronfa neu unrhyw arweiniad arall a gyhoeddir gan Drysorlys EM neu DCMS.

Cyflawnir archwiliad allanol yr Adroddiad Blynyddol hwn a'r Cyfrifon hyn gan y Swyddfa Archwilio Genedlaethol. Ymdrinnir â chanfyddiadau ac argymhellion sy'n deillio o'r archwiliad allanol yn yr un modd â'r rhai o archwilio mewnol ac maent yn cael eu hystyried yn llawn gan y Pwyllgor Archwilio a Risg.

Cynllunio corfforaethol a rheoli perfformiad

Mae gan y Gronfa system gynllunio gyda'r nod o adnabod blaenoriaethau a chynlluniau corfforaethol ym mhob cyfnod ac i weithredu fel canllaw wrth gyflwyno'r strategaeth a gymeradwywyd gan y Bwrdd.

Mae cynlluniau Cyfarwyddiaethau'n cael eu datblygu ar draws y Gronfa, ac yn bwydo i mewn i'r cynllun corfforaethol cyffredinol ac amcanion personol staff.

Roedd cynllun corfforaethol 2019/20 yn cynnwys un dangosydd perfformiad allweddol (DPA) ariannol a Pump anariannol. Cafodd y rhain eu monitro'n rheolaidd ac adroddwyd amdanynt i'r UDRh ac i'r Bwrdd, gyda chamau cywiro'n cael eu cytuno pryd bynnag y bu angen.

Adroddir ar ein perfformiad yn erbyn y DPA hyn yn adran Adroddiad Perfformiad y ddogfen hon. Bodlonwyd pump o'r chwe DPA a osodwyd ar gyfer y flwyddyn.

Coladwyd a dadansoddwyd gwybodaeth reoli allweddol (KMI) ychwanegol ar gyfer yr UDRh trwy gydol y flwyddyn mewn amryw ffurfiau. Mae hyn yn cyflwyno data ar y fath faterion ag ystadegau cyflogaeth, gwasanaethau gwneud grantiau a materion ariannol eraill fel ein balans yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol.

Mae ein hymagwedd at gynllunio yn parhau i esblygu ac mae wedi cefnogi ein cynlluniau a'n cyllideb ar gyfer y cyfnod i ddod. Mae hyn yn cynnwys gosod blaenoriaethau penodol i ddatblygu yn erbyn pedwar nod corfforaethol.

Cyfrifon Segur

Mae gan y Gronfa uwch brosesau llywodraethu sydd wedi'u hen sefydlu i reoli llif ariannu'r Cyfrifon Banc a Chymdeithasau Adeiladu Segur mewn ymateb i lefelau cynyddol o weithgarwch. Rydym wedi gweithio gyda DCMS i roi strwythurau adrodd ar waith i sicrhau bod pob agwedd ar yr ystod o weithgareddau gwneud grantiau'n cael eu dylunio a'u cyflwyno'n briodol a bod y trefniadau llywodraethu ar gyfer y Gronfa'n effeithiol yn y maes hwn a'u bod yn cefnogi'r cynllun Cyfrifon Banc Segur cyffredinol yn briodol. Yn ystod y flwyddyn sefydlwyd dau fudiad newydd ac maen nhw wedi cychwyn gweithredu i gyflwyno'r

buddion a nodwyd dan y cynllun ar gyfer prosiectau Cynhwysiad Ariannol ac yn ymwneud â Phobl Ifanc.

Mae'r gwaith i gyflwyno gweithgareddau cyfrifon segur yn llunio rhan o'n hymagwedd gyffredinol at lywodraethu sefydliadol ar draws y Gronfa a, thrwy hynny, mae rôl y Bwrdd, y Pwyllgor Archwilio a Risg, Archwilio Mewnol a'r Swyddog Cyfrifyddu yn ymestyn i fynd i'r afael â'r gweithgareddau hyn ynghyd â'r sawl sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau a ariannwn trwy'r Loteri.

Arian trydydd parti

Mae'r Bwrdd yn ymwneud yn weithredol â phenderfyniadau am waith trydydd parti; ystyried, ar gyfer pob cais, a yw, neu a allai fod yn briodol, i'r Gronfa ymgymryd â'n strategaeth ariannu trydydd parti a'r egwyddorion yn y Fframwaith Strategol, ac a yw'n gyson gwneud hynny. Rydym yn cymhwyso risgiau a chyfundrefn reoli i bob cyfle yn unol â'r dasg a bennir gan y cleient, gan sicrhau nad oes unrhyw risg y bydd arian Loteri'n cael ei roi mewn perygl neu y bydd gwaith nad yw'n ymwneud â'r Loteri'n cael ei groes-gymorthdalu.

Ar ddiwedd y flwyddyn, bu'r Trysorlys gyhoeddi £370 miliwn o ariannu ar gyfer elusennau bach a chanolig, gan gynnwys trwy grant i'r Gronfa ar gyfer y sawl yn Lloegr. Mae gan y Gronfa gytundeb i ddosbarthu £200m o hyn. Nid yw hwn yn cael ei drin fel rhaglen trydydd parti a bydd y Gronfa'n cofnodi hwn fel incwm yn ei datganiadau ariannol ar gyfer 2020/21 ac yn cofnodi'r grantiau a wnaed. Mae'r trefniadau llywodraethu'n cael eu cytuno gan DCMS fel yr adran noddi sy'n atebol i'r Trysorlys am yr arian. Rydym wedi cytuno ar gyfran briodol o'n costau yn gysylltiedig â'r gweithgarwch hwn ar wahân i'n costau gweithredu gan y Loteri Genedlaethol. Mae cynlluniau tebyg am werthoedd sylweddol is wedi cael eu cytuno ar gyfer yr Alban a Gogledd Iwerddon, er bydd cynllun yr Alban yn dilyn trefniant trydydd parti gyda'r weinyddiaeth ddatganoledig yn cadw awdurdodaeth gymeradwyo gyffredinol dros y rhaglen.

Trefniadau dirprwyedig ac ymddiriedolaeth

Mae'r Gronfa'n dirprwyo rhai o'i swyddogaethau i fudiadau eraill, fel a ddisgrifir yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu. Cyflawnir gwaith diwydrwydd dyladwy cymesur ar lywodraethu a systemau partneriaid dyfarnu arfaethedig cyn dyfarnu grantiau. Mae'r trefniadau'n cael eu rheoli'n weithredol ac mae trefniadau archwilio mewnol ac allanol priodol yn cael eu cymhwyso hefyd.

Gall y Gronfa hefyd wneud dyfarniadau fel gwaddolion i ymddiriedolaethau, fel arfer wedi'u creu'n benodol at ddibenion y dyfarniad. Ymhlith yr esiamplau blaenorol o hyn mae Ymddiriedolaeth Power to Change a gafodd ei sefydlu yn 2014/15 i gefnogi mentrau cymunedol ledled Lloegr, o ysbrydoli a meithrin syniadau i helpu cymunedau i gynyddu graddfa ac ehangu eu busnesau.

Yn ogystal â gwneud gwaith diwydrwydd dyladwy tebyg cyn y dyfarniad, mae'r Gronfa yn penodi amddiffynnwr annibynnol yn y mwyafrif o achosion sydd â phwerau i sicrhau bod y gwaddol yn cael ei

gymhwyso'n briodol yn unol â bwriad y Gronfa.

Ein polisi ac arfer talu

Yn unol â'r canllaw Arfer Taliadau Gwell, rydym yn anelu at dalu ein holl gredydwyr o fewn 30 niwrnod o dderbyn anfoneb, oni bai bod amodau a thelerau eraill wedi eu cyd-drafod. Yn 2019/20, talwyd 82 y cant (88 y cant yn 2018/19) o'r holl gredydwyr o fewn 30 niwrnod ar ôl i ni dderbyn anfoneb.

Roedd canran y cyflenwyr a dalwyd o fewn 10 niwrnod o dan her talu'n brydlon y Llywodraeth yn 35 y cant yn ystod 2019/20 (64 y cant yn 2018/19).

Roedd ein cyfanswm diwrnodau credydwyr (cyfanswm gwerth ein credydwyr ar 31 Mawrth 2020 wedi'i rannu â'r cyfanswm taliadau credydwyr yn ystod 2019/20, wedi'i fynegi mewn diwrnodau) yn 25 diwrnod (15 diwrnod yn 2018/19).

Ansawdd data a diogelu data

Rydym yn trin ein rhwymedigaethau diogelu gwybodaeth fel mater o'r bwys pennaf ac, o dan weithdrefnau craffu a chynghori'r Pwyllgor Archwilio a Risgiau, aseswn ddigonolrwydd ein mesurau diogelu gwybodaeth yn rheolaidd.

Daeth y Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data i rym ym mis Mai 2018 gan osod mwy o reoliadau ar fudiadau yn ymwneud â'u cyfrifoldebau wrth gasglu a storio data personol. Mae llawer o waith y Gronfa yn ymwneud â chasglu data personol yn cwympo o dan ein rôl statudol ond mae'r rheoliad yn berthnasol i'r Gronfa i gyd. Rydym wedi addasu ein prosesau a'n hymagwedd er mwyn sicrhau ein bod yn gallu bodloni'r gofynion newydd. Rydym wedi diweddaru ein trefniadau grantiau ac ystyried yn ofalus y trefniadau gyda deiliaid grant o ran casglu, storio a rhannu data personol buddiolwyr unigol gan gynnwys lle mae categorïau arbennig o ddata personol yn cael eu storio.

Ni chafwyd unrhyw golledion data personol y gellir adrodd amdanynt yn ystod 2019/20.

Effaith Brexit

Mae'r Gronfa yn rhan o ddwy raglen ariannu weithredol gyda chyllid cyfatebol o Gronfa Gymdeithasol Ewrop (ESF). Mae'r ariannu eisoes yn ei le trwy'r Adran Gwaith a Phensiynau fel yr Asiant Reoli i gyflwyno'r grantiau hyn. Mae costau'r Gronfa i gyflwyno'r rhaglenni hyn yn cael eu sicrhau gan y Trysorlys a'r Adran Gwaith a Phensiynau am gyfnod y rhaglen gyfredol beth bynnag y trefniadau ar gyfer unrhyw ariannu yn y dyfodol yn setliad terfynol Brexit.

Nid yw gweddill gweithgareddau'r Gronfa'n ddibynnol ar ffynonellau ariannu ar draws ffiniau na chwaith ydyw'n dibynnu ar wasanaethau arwyddocaol o endidau'r Undeb Ewropeaidd. Ni ragwelir unrhyw effaith faterol ar y Gronfa yn dilyn ymadawiad rhagweledig y Deyrnas Unedig o'r Undeb Ewropeaidd.

Asesiad cyffredinol o lywodraethu a rheoli mewnol

Yn fy marn i ac wedi'i chefnogi gan adroddiad sicrwydd y Pennaeth Archwilio Mewnol, mae systemau llywodraethu a rheoli mewnol y Gronfa yn ddigon i'm galluogi fi i sicrhau cydymffurfiad y Gronfa â Deddfau'r Loteri Genedlaethol, y

Ddeddf Cyfrifon Banc a Chymdeithas Adeiladu Segur a'r cyfarwyddiadau polisi, ariannol a chyfrifyddu a gyhoeddir oddi tanynt.

Dawn Austwick

Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu
3 Gorffennaf 2020

Aelodaeth, presenoldeb mewn cyfarfodydd a thâl cydnabyddiaeth y Bwrdd a phwyllgorau yn ystod y flwyddyn

Aelodau Bwrdd

Enw	Rôl	Presenoldeb 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2018/19
Peter Ainsworth	Cadeirydd, Bwrdd (tan Tachwedd 2019)	1/2	26,667	40,000
	Cadeirydd, Tâl Cydnabyddiaeth Pwyllgor (tan Tachwedd 2019)	1/1		
	Cadeirydd, Ariannu'r Deyrnas Unedig Pwyllgor (tan Tachwedd 2019)	2/2		
Tony Burton CBE	Cadeirydd, Bwrdd (o fis Rhagfyr 2019, Is-gadeirydd yn flaenorol)	4/4	28,201	15,696
	Cadeirydd, Archwilio a Risg Pwyllgor (tan Tachwedd 2019)	3/3		

Enw	Rôl	Presenoldeb 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2018/19
	Cadeirydd, Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth (o fis Tachwedd 2019, Aelod yn flaenorol)	0/0		
	Cadeirydd, Pwyllgor Ariannu'r Deyrnas Unedig (o fis Rhagfyr 2019, Aelod yn flaenorol)	4/4		
Natalie Campbell	Aelod, Bwrdd	2/4	7,848	7,848
Perdita Fraser	Aelod, Bwrdd	4/4	7,848	7,848
	Aelod, Pwyllgor Archwilio a Risg	4/4		
Julie Harrison	Cadeirydd, Pwyllgor Gogledd Iwerddon (tan fis Ionawr 2020)	4/4	18,736	24,000
	Aelod, Bwrdd (tan fis Ionawr 2020)	2/3		

Aelodau Bwrdd

Enw	Rôl	Presenoldeb 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2018/19
Maureen McGinn	Cadeirydd, Pwyllgor Yr Alban (tan fis Tachwedd 2019)	5/5	16,000	24,000
	Aelod, Bwrdd (tan fis Tachwedd 2019)	2/2		
Elizabeth Passey	Aelod, Bwrdd	4/4	7,848	7,848
	Aelod, Pwyllgor Ariannu'r Deyrnas Unedig	3/4		
Rachael Robathan	Aelod, Bwrdd	4/4	7,848	7,848
	Aelod, Tâl cydnabyddiaeth Pwyllgor	0/0		
Nat Sloane CBE	Cadeirydd, Pwyllgor Lloegr (tan fis Tachwedd 2019)	3/4	16,000	24,000
	Aelod, Bwrdd (tan Tachwedd 2019)	0/2		

Enw	Rôl	Presenoldeb 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2018/19
Syr Adrian Webb	Cadeirydd, Cymru Pwyllgor	4/4	24,000	24,000
	Aelod, Bwrdd	3/4		
	Aelod, Archwilio a Risg Pwyllgor	3/4		
Emma Boggis	Is-gadeirydd, Bwrdd (o fis Mawrth 2020, yn flaenorol yn aelod o fis Chwefror 2019)	4/4	9,278	
	Cadeirydd, Pwyllgor Archwilio a Risgiau (o fis Ionawr 2020)	1/1		
Danielle Walker-Palmour	Aelod, Bwrdd (o fis Chwefror 2019)	3/4	8,922	

Aelodau eraill - Pwyllgor Lloegr

Enw	Rôl	Presenoldeb 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2018/19
Margaret Jones	Aelod, Pwyllgor Lloegr	6/6	7,848	7,848
Tarn Lamb	Aelod, Pwyllgor Lloegr	3/4	7,701	10,160
Kevin Bone	Aelod, Pwyllgor Lloegr	6/6	7,848	7,848
	Aelod, Pwyllgor Ariannu'r Deyrnas Unedig	4/4		
John Mothersole	Aelod, Pwyllgor Lloegr	5/6	7,848	7,848
Rosie Ginday	Aelod, Pwyllgor Lloegr (o fis Ebrill 2019)	5/6	7,848	
Ray Coyle	Aelod, Pwyllgor Lloegr (o fis Ebrill 2019)	5/6	7,848	

Aelodau eraill - Pwyllgor Yr Alban

Enw	Rôl	Presenoldeb 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2018/19
Grant Carson	Aelod, Yr Alban Pwyllgor	7/7	5,232	5,232
Stella Everingham	Aelod, Pwyllgor Yr Alban (tan fis Rhagfyr 2019)	5/5	3,924	5,232
	Aelod, Pwyllgor Ariannu'r Deyrnas Unedig (tan fis Rhagfyr 2019)	3/3		
Lindsay Graham	Aelod, Yr Alban Pwyllgor	7/7	5,232	5,513
Aaliya Seyal	Aelod, Yr Alban Pwyllgor	7/7	5,232	5,513
	Aelod, Pwyllgor Ariannu'r Deyrnas Unedig (o fis Ionawr 2020)	1/1		
Martin Johnstone	Aelod, Yr Alban Pwyllgor	5/7	5,232	5,513
Janet Miles	Aelod, Yr Alban Pwyllgor	7/7	5,242	3,450

Aelodau eraill - Pwyllgor Cymru

Enw	Rôl	Presenoldeb 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2018/19
Rona Aldrich	Aelod, Pwyllgor Cymru	3/4	5,232	5,232
Sian Callaghan	Aelod, Pwyllgor Cymru	3/4	5,232	5,232
	Aelod, Pwyllgor Ariannu'r Deyrnas Unedig			
Rob Pickford OBE	Aelod, Pwyllgor Cymru (tan fis Rhagfyr 2019)	3/3	3,924	5,232
Helen Wilkinson	Aelod, Pwyllgor Cymru	3/4	5,232	5,232
Nicola Russell-Brooks	Aelod, Pwyllgor Cymru	4/4	5,232	
Fadhili Maghiya	Aelod, Pwyllgor Cymru (o fis Ionawr 2020)	1/1	1,139	

Aelodau eraill - Pwyllgor Gogledd Iwerddon

Enw	Rôl	Presenoldeb 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2019/20	Tâl cydnabyddiaeth 2018/19
Dr Michael Dobbins	Aelod, Pwyllgor Gogledd Iwerddon	5/6	5,232	5,232
	Aelod, Pwyllgor Ariannu'r Deyrnas Unedig	3/3		
Tony Doherty	Aelod, Pwyllgor Gogledd Iwerddon	5/6	5,232	5,232
Charles Mack	Aelod, Pwyllgor Gogledd Iwerddon	4/6	5,232	5,232
Sandra MacNamee	Aelod, Pwyllgor Gogledd Iwerddon	6/6	5,232	5,232
Eileen Mullan	Aelod, Pwyllgor Gogledd Iwerddon	5/6	5,232	5,232
	Aelod, Pwyllgor Ariannu'r Deyrnas Unedig	1/1		

Pwyllgor Archwilio a Risg

Ruth Marchington	Aelod, Pwyllgor Archwilio a Risg	4/4	1,744	1,744
Charlotte Moar	Aelod, Pwyllgor Archwilio a Risg	4/4	1,744	1,744

Cofrestr buddiannau

Mae'n rhaid i holl aelodau ein Bwrdd a'n Pwyllgorau, ein haseswyr, ein hymgynghorwyr ac aelodau unrhyw banel ymgynghorol, a'n staff, ddatgan buddiannau perthnasol o dan ein côd moeseg. Mae'r côd hwn yn cydymffurfio â chôd ymarfer Swyddfa'r Cabinet ar gyfer aelodau Byrddau cyrff cyhoeddus. Mae buddiannau sydd wedi'u datgan gan aelodau Bwrdd wedi'u cyhoeddi ar ein gwefan. Mae manylion y cyfryw fuddiannau ar gyfer yr holl aelodau pwyllgor sy'n gwneud penderfyniadau ar gael trwy ysgrifennu at y Pennaeth Llywodraethu.

Os yw'r Bwrdd neu bwyllgor yn ystyried unrhyw faterion y gellir tybio'n rhesymol eu bod yn achosi gwrthdaro buddiannau, yn bennaf o ran penderfyniadau ar grantiau i fudiadau ond hefyd unrhyw berthnasoedd masnachol, mae cadeirydd y cyfarfod yn sicrhau o'r cychwyn cyntaf bod y datgeliad yn cael ei wneud a bod yr aelod yn gadael pan drafodir yr eitem berthnasol. Mae'r tabl a ganlyn yn rhoi manylion y dyfarniadau a wnaed i fudiadau y mae aelodau'r Bwrdd neu bwyllgorau gwlad wedi datgan buddiant ynddynt o fewn y flwyddyn ariannol bresennol neu pan ddatgelir buddiannau eraill o ran mudiadau a ariannwyd.

Enw	Enw'r Mudiad	Natur y berthynas		Dyfarniadau a wnaed yn 2019/20		Tynnu'n ôl o'r dyfarniad	Grant sy'n weddill ar 31 Mawrth 2020 (£)
				Nac ydy	£		
Aaliya Seyal	Parent Network Yr Alban	Hwy	Bwrdd Aelod	1	9,700	Dd/B	67,481
Adrian Webb	Ysgol Fusnes Caerdydd	Hwy	Athro Gwadd	-	-	Dd/B	579,109
	RSPB	Hwy	Ymddiriedolwr	-	-	Dd/B	195,527
Charlotte Moar	Comic Relief	Hwy	Ymddiriedolwyr a Thrysorydd	-	-	Dd/B	328,697
	Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol	Hwy	Aelod	1	37,808	Dd/B	37,808
Danielle Palmour	MySight York	Hwy	Ymddiriedolwr	-	-	Dd/B	178,802
Eileen Mullan	Age Northern Ireland	Hwy	Cadeirydd	-	97,000	Dd/B	1,810,215
Elizabeth Passey	Coleg y Mynydd Du	Hwy	Bwrdd Aelod	1	-	Dd/B	80,250
Kevin Bone	Pilotlight Ltd	Hwy	Ymddiriedolwr	-	-	Dd/B	142,650
Lindsay Graham	Dundee Bairns	Hwy	Ymddiriedolwr	1	1,000	Dd/B	-
	Mayor's Fund for London	Hwy	Ymgynghorydd	-	-	Dd/B	27,000
Maggie Jones	Leeds City Council Community Board	Hwy	Aelod	-	-	Dd/B	2,488,968
	YourConsortium	Hwy	Cyswllt gyda mudiad cysylltiedig	-	-	Dd/B	2,505,088

Enw	Enw'r Mudiad	Natur y berthynas		Dyfarniadau a wnaed yn 2019/20		Tynnu'n ôl o'r dyfarniad	Grant sy'n weddill ar 31 Mawrth 2020 (£)
				No	£		
Martin Johnstone	The Church of Scotland	Hwy	Cyflogai	2	19,896	Dd/B	-
	theGKexperience SCIO	Hwy	Cadeirydd	1	10,000	Dd/B	-
	Wevolution	Hwy	Ymgynghorydd	-	-	Dd/B	123,619
	Home-Start Glasgow South	Priod/ Partner	Perthynas agos gysylltiedig	-	-	Dd/B	203,211
	Cyrenians	Plant	Perthynas agos gysylltiedig	1	233,075	Dd/B	158,226
Maureen McGinn	Clore Social Leadership	Hwy	Mentor	-	-	Dd/B	45,282
	Elusen Focus	Hwy	Ymddiriedolwr	1	380,019	Dd/B	237,236
	Sefydliad Paul Hamlyn	Hwy	Ymgynghorydd	-	-	Dd/B	67,500
Michael Dobbins	Liberty Consortium	Hwy	Cadeirydd	1	1,000	Dd/B	37,606
	Liberty Consortium CIC	Hwy	Cyfarwyddwr	1	1,000	Dd/B	37,606
Nicola Russell-Brooks	Age Cymru Bae Abertawe	Hwy	Cyflogai	1	10,000	Dd/B	-
	NCVO	Hwy	Ymgynghorydd	1	373,642	Dd/B	328,675
	Comic Relief	Hwy	Ymgynghorydd	-	-	Dd/B	328,697
Perdita Fraser	Ashoka UK	Hwy	Ymgynghorydd	-	-	Dd/B	20,000

Enw	Enw'r Mudiad	Natur y berthynas		Dyfarniadau a wnaed yn 2019/20		Tynnu'n ôl o'r dyfarniad	Grant sy'n weddill ar 31 Mawrth 2020 (£)
				No	£		
Peter Ainsworth	Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol	Hwy	Aelod tanysgrifiol	1	37,808	Dd/B	37,808
	Pallant House Gallery	Teulu (arall)	Perthynas agos gysylltiedig	-	-	Dd/B	47,484
	Plantlife	Hwy	Cadeirydd	-	-	Dd/B	182,111
Rob Pickford	Sefydliad Bevan	Hwy	Ymgynghorydd	1	9,876	Dd/B	-
	Cymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar	Hwy	Aelod	-	-	Dd/B	195,527
	Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol	Hwy	Aelod	1	37,808	Dd/B	37,808
	Prifysgol Caerdydd	Hwy	Cymrawd	-	-	Dd/B	579,109
	Cymdeithas Sglerosis Ymledol	Hwy	Perthynas agos gysylltiedig	2	155,973	Dd/B	122,789
	Ymddiriedolaethau Bywyd Gwyllt	Hwy	Is-gadeirydd	-	-	Dd/B	7,041,762
Ruth Marchington	Cymdeithas y Cerddwyr	Hwy	Aelod tanysgrifiol	-	-	Dd/B	12,163
	Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol	Hwy	Aelod tanysgrifiol	1	37,808	Dd/B	37,808
Sandra McNamee	Antrim, Ballymena, Carrick, Larne & N'Abbey Women's Aid	Hwy	Ymgynghorydd	1	10,000	Dd/B	150,634
	NSPCC	Hwy	Ymgynghorydd	1	389,284	Dd/B	28,584,138
	Belfast and Lisburn Women's Aid	Hwy	Ymgynghorydd	1	9,600	Dd/B	-

Enw	Enw'r Mudiad	Natur y berthynas		No	Dyfarniadau a wnaed yn 2019/20 £	Tynnu'n ôl o'r dyfarniad	Grant sy'n weddill ar 31 Mawrth 2020 (£)
Sian Callaghan	Cymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar	Priod/ Partner	Cyswllt Perthynas Agos	-	-	Dd/B	195,527
	Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol	Hwy	Aelod	1	37,808	Dd/B	37,808
Stella Everingham	Scottish Borders Council	Hwy	Cyflogai	-	-	Dd/B	54,914
	Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol	Hwy	Aelod	1	37,808	Dd/B	37,808
	Children 1st	Hwy	Bwrdd Aelod	1	371,896	Dd/B	249,213
Tarn Lamb	Cornwall Neighbourhoods for Change	Hwy	Prif Weithredwr	-	-	Dd/B	40,825
	The Learning Partnership for Cornwall and Isles of Scilly Ltd	Hwy	Cyfarwyddwr	-	-	Dd/B	177,302
	Penhaligon's Friends	Hwy	Ymddiriedolwr	1	900	Dd/B	-
Tony Burton	Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol	Hwy	Aelod	1	37,808	Dd/B	37,808
	Renaisi Limited	Hwy	Ymgynghorydd	1	9,775	Dd/B	741,224
	The Conservation Volunteers	Hwy	Ymddiriedolwr	-	-	Dd/B	34,547
Tony Doherty	Bogside & Brandywell Initiative/ Healthly Living Ctr Alliance Ltd	Hwy	Cyfarwyddwr	1	8,940	Dd/B	-

Enw	Enw’r Mudiad	Natur y berthynas		Dyfarniadau a wnaed yn 2019/20		Tynnu’n ôl o’r dyfarniad	Grant sy’n weddill ar 31 Mawrth 2020 (£)
				No	£		
Fadhili Maghiya	Sub-Saharan Advisory Panel	Hwy	Cyfarwyddwr	1	10,000	Dd/B	-
John Mothersole	Sheffield Churches Council for Community Care	Hwy	Ymddiriedolwr	-	-	Dd/B	77,032

Nodiadau: 1. Pan gaiff ei gofnodi fel ddim yn berthnasol (“Dd/B”) mae’r unigolyn wedi datgan cysylltiad â’r mudiad ond ni fu’n rhan o unrhyw benderfyniad mewn perthynas â grantiau cysylltiedig.

Yr Uwch Dîm Rheoli

Dawn Austwick
Prif Weithredwr

Sarah Benioff
Cyfarwyddwr, Lloegr
(tan fis Awst 2019)

Kate Beggs
Cyfarwyddwr, Gogledd Iwerddon

Gemma Bull
Cyfarwyddwr Strategaeth Ariannu (tan fis Chwefror 2020)

Martin Cawley
Cyfarwyddwr, Yr Alban
(tan fis Mehefin 2019)

Elly de Decker
Cyfarwyddwr, Lloegr
(o fis Ionawr 2020)

Joe Ferns
Cyfarwyddwr Gwybodaeth a Phortffolio Deyrnas Unedig (tan fis Chwefror 2020)

James Harcourt
Cyfarwyddwr, Lloegr
(tan fis Medi 2019)

Ben Harrison
Cyfarwyddwr Ymgysylltu
(tan fis Ionawr 2020)

Ian Hughes
Cyfarwyddwr Cyllid

Faiza Khan
Cyfarwyddwr Ymgysylltu a Mewnwelediad (o fis Ionawr 2020)

Neil Ritch
Cyfarwyddwr, Yr Alban
(o fis Awst 2019)

John Rose
Cyfarwyddwr, Cymru

Matthew Green
Cyfarwyddwr Technoleg (yn weithredol o fis Ebrill 2019)

Neil Harris
Cyfarwyddwr Pobl (yn weithredol o fis Ebrill 2019)

Ein hadroddiad tâl cydnabyddiaeth a staff

Llywodraethu

Mae gan Bwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth y Bwrdd gyfrifoldeb i:

- cytuno ar amodau a thelerau cyflogaeth y Prif Weithredwr
- penderfynu ar arfarniad perfformiad a thâl cysylltiedig y Prif Weithredwr
- pennu tâl cydnabyddiaeth cyfarwyddwyr
- cymeradwyo arfarniadau perfformiad a thâl cysylltiedig cyfarwyddwyr, a
- phenderfynu ar delerau diswyddo ar gyfer y Prif Weithredwr a chynghori ar delerau diswyddo cyfarwyddwr
- enwebu aelodau newydd arfaethedig o'r Bwrdd.

Ar gais Cadeirydd y Pwyllgor, mae'r Prif Weithredwr, Cyfarwyddwr Pobl neu swyddogion eraill yn dod i gyfarfodydd ar gyfer eitemau penodol ar yr agenda.

Mae penderfyniadau'r Pwyllgor yn amodol ar:

- cydymffurfio ag arweiniad tâla gyhoeddir gan Swyddfa'r Cabinet/Trysorlys EM sy'n berthnasol i dâl staff yn gyffredinol
- cymeradwyaeth gan DCMS o amodau a thelerau cyflogaeth y Prif Weithredwr
- cymeradwyaeth gan DCMS o unrhyw daliadau terfynu i'r Prif Weithredwr.

Polisi tâl cydnabyddiaeth cyfarwyddwyr gweithredol

Mae ein polisi yn cynnig tâl cydnabyddiaeth sy'n galluogi'r Gronfa i ddenu, cadw a symbylu unigolion hynod alluog sydd â'r sgiliau a'r galluoedd i arwain a rheoli'r mudiad. Wrth wneud hyn, mae'r polisi'n ceisio darparu tâl cydnabyddiaeth teg ar gyfer cyfraniadau a chyfrifoldeb unigol, gan ddarparu elfen o dal ar sail perfformiad.

Mae Cyfarwyddwyr, gan gynnwys y Prif Weithredwr, yn derbyn cyflog sylfaenol a thâl ar sail perfformiad. Mae'r amodau a thelerau cyflogaeth eraill yr un â chyflogeion eraill y Gronfa. Mae ganddynt hawl i fod yn aelodau o Brif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Mae'r holl gyfarwyddwyr ar gontractau parhaol (ac eithrio pan fônt yn destun trefniadau dros dro neu interim) yn amodol ar dri mis o rybudd. Telir unrhyw daliadau terfynu yn unol â chynllun iawndal y gwasanaeth sifil.

Pennir unrhyw gynnydd yng nghyflog y Prif Weithredwr gan y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth; yn 2019/20 roedd hwn yn 1.0 y cant. Cymeradwyir unrhyw gynnydd blynyddol yng nghyflogau'r Cyfarwyddwyr eraill gan y Prif Weithredwr, gan adlewyrchu canlyniad dyfarniad tâl y staff yn gyffredinol.

Mae gan y Prif Weithredwr hawl i daliad ar sail perfformiad gwerth hyd at 12 y cant o'i chyflog sylfaenol. Mae gan y Cyfarwyddwyr eraill hawl i daliad gwerth hyd at 8 y cant o'i chyflog sylfaenol. Mae taliadau ar sail perfformiad yn anghyfunedig (hynny yw, nid ydynt yn cael eu hychwanegu at y cyflog sylfaenol, ac mae'n rhaid eu hennill eto bob blwyddyn). Nid ydynt wedi'u cynnwys mewn tâl pensiynadwy.

Mae'r Prif Weithredwr wedi penderfynu rhoi elfennau tâl ar sail perfformiad ei thâl cydnabyddiaeth i elusen.

Nid oes unrhyw un o'r cyfarwyddwyr yn derbyn unrhyw fuddiannau trethadwy mewn da. Ad-delir treuliau a geir fel rhan o'u dyletswyddau i gyfarwyddwyr ar yr yn sail â holl gyflogeion eraill y Gronfa.

Bu chwe aelod o'r Uwch Dîm Rheoli adael yn ystod y flwyddyn. Talwyd daliad terfynu i un ymadawr yn dilyn ailstrwythuro swyddogaethau penodol a ddaeth â'r gofyniad am un rôl i ben. Gwnaethpwyd y taliad terfynu yn unol â'r trefniadau dan gynllun iawndal y gwasanaeth sifil a'r swm a dalwyd oedd £33,417.

Mae manylion cyflog sylfaenol, taliadau ar sail perfformiad a buddiannau pensiwn cyfarwyddwyr wedi'u hamlinellu yn y tabl ar dudalennau 87 i 90. Gellir dod o hyd i fanylion eu treuliau ar y wefan: tnlcommunityfund.org.uk/welsh/about/our-people/senior-management-team

Swyddogion sydd â chyfrifoldeb ariannol sylweddol

Penododd y Gronfa 27 o aelodau Bwrdd neu aelodau o'r Uwch Dîm Rheoli yn ystod y flwyddyn y pennwyd bod ganddynt gyfrifoldeb ariannol sylweddol. Talwyd am yr holl benodiadau hyn trwy gyflogres y Gronfa.

Lluosrifau tâl (gwybodaeth wedi'i harchwilio)

Mae'n ofynnol i ni ddatgelu'r berthynas rhwng tâl cydnabyddiaeth y cyfarwyddwr â'r tâl uchaf

(sef y Prif Weithredwr) a thâl cydnabyddiaeth canolrif cyflogeion y Gronfa.

Mae'r cyfanswm tâl cydnabyddiaeth yn cynnwys cyflog, tâl ar sail perfformiad A buddiannau mewn da; mae'n eithrio taliadau terfynu. Nid yw'n cynnwys cyfraniadau pensiwn cyflogwyr a gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian pensiynau.

Band cyfanswm y cyflog plws dyfarniad perfformiad yn ystod y flwyddyn ar gyfer y cyfarwyddwr â'r tâl uchaf oedd £145,000 i £150,000 (2018/19 £145,000 i £150,000), cyflog canolrif cyflogeion y Gronfa oedd £28,044 (2018/19 £26,542).

Yn 2019/20, mae'r gymhareb rhwng y tâl mwyaf a'r canolrif wedi newid i 5.3:1 (2018/19 5.6:1). Yn 2019/20, doedd dim (2018/19 dim) cyflogeion a dderbyniodd tâl cydnabyddiaeth sy'n fwy na'r cyfarwyddwr â'r tâl uchaf. Mae'r ystod tâl cydnabyddiaeth yn amrywio o'r ystod £10,000 - £15,000 i'r ystod £145,000 - £150,000.

Staff

Dangosir manylion nifer y staff, eu cyfansoddiad ac unrhyw becynnau ymadael yn nodyn 7 y datganiadau ariannol.

Cydraddoldeb mewn cyflogaeth

Mae'r Gronfa yn ceisio bod yn gyflogwr amrywiol a chynhwysol. Rydym yn ceisio sicrhau bod ein staff yn adlewyrchu ac yn cynrychioli'r cymunedau y maent yn eu cefnogi'n briodol. Mae ein dull recriwtio'n sicrhau ein bod yn denu ystod amrywiol o ymgeiswyr ac rydym yn defnyddio ffynonellau, cysylltiadau, asiantaethau a dulliau hysbysebu priodol i gefnogi hyn.

Rydym yn ceisio sicrhau ein bod yn darparu cyfleoedd hyfforddi a datblygu i'r holl staff i fwyafu eu gallu i ymgymryd â rolau dros y Gronfa. Rydym yn cefnogi ystod o gyfleoedd hyfforddi sy'n gysylltiedig yn uniongyrchol, ac yn unigryw, i sgiliau y mae eu hangen i gyflawni'r rôl gan gynnwys datblygu arweinwyr a rheolwyr.

Pan fydd staff yn datblygu problemau mynediad yn ystod eu cyflogaeth rydym yn ceisio sicrhau y gallant barhau i fodloni gofynion eu rôl gan gynnwys darparu cefnogaeth a hyfforddiant ychwanegol fel y bo angen. Mae'r tabl isod yn amlinellu ein hadroddiad monitro cydraddoldeb ar gyfer 2019/20.

Statws Anabledd	Y	Gwasanaeth Sifil	Poblogaeth y DU sy'n weithgar yn economaidd
	%	%	%
Staff ag anableddau	9.3	11.7	13.4
Staff heb anableddau	90.7	88.3	86.6

Rhywedd	Y	Gwasanaeth Sifil	Poblogaeth y DU sy'n weithgar yn economaidd
	%	%	%
Benywaidd	66.6	53.9	47.2
Gwrywaidd	33.2	46.1	52.8

Rhywedd	Bwrdd	Cyfarwyddwyr dwyr	Uwch Staff y Gronfa
	%	%	%
Benywaidd	59.5	40.0	63.2
Gwrywaidd	40.5	60.0	36.8

Grŵp Ethnig	Y Gronfa	Poblogaeth y DU sy'n weithgar yn economaidd
	%	%
Asiaidd	6.3	4.7
Du	3.7	3.3
Tsieineaidd	0.2	0.4
Cymysg	2.0	1.2
Arall	0.2	2.8
Gwyn	84.9	87.6
Dim	2.7	-
Ddim eisiau datgan	-	-

Absenoldeb salwch staff

Rydym yn ymroddedig i iechyd a lles ein staff. Mae gan y Gronfa bolisi absenoldeb salwch staff cynhwysfawr ac mae'n gweithredu gweithgareddau lles a arweinir gan gyflogeion hefyd. Yn ystod 2019/20, y nifer cyfartalog o ddiwrnodau absenoldeb salwch oedd 8.0 diwrnod fesul cyflogai (8.0 diwrnod yn 2018/19).

Cyfranogiad cyflogeion

Mae gan y Gronfa berthynas adeiladol gyda'n hundebau cydnabyddedig ar y cyd, Prospect ac Unite, ac mae'n ceisio annog a dod o hyd i gyfleoedd cynnwys ac ymgynghori â chyflogeion. Mae'r Gronfa yn cywain barn ei staff yn rheolaidd trwy ddeialog anffurfiol a thrwy arolygon cyswllt cyflogeion blynyddol ffurfiol.

Iechyd a Diogelwch

Mae'r Gronfa yn trin ei chyfrifoldebau dros Iechyd a Diogelwch ei staff, contractwyr a deiliaid grant fel mater o ddifrif. Rydym yn ceisio mabwysiadu arfer gorau wrth reoli ac adrodd ar risg. Mae newidiadau i'r ffordd yr ydym yn gweithio, gyda mwy o'n staff yn gweithio i ffwrdd o swyddfeydd penodol, wedi achosi i ni ymdrin ag unrhyw risgiau ychwanegol a allai godi.

Penodiadau ac Ymgynghoriaeth Oddi Ar y Gyflogres

Yn ystod y flwyddyn mae'r Gronfa wedi penodi pump (2018/19 saith) o unigolion trwy gontractau oddi ar y gyflogres. Mae'r Gronfa'n gweithredu profion llymion i sicrhau yr asesir natur pob penodiad yn briodol a bod contractau'n cael eu gosod ym mhob achos i sicrhau y bodlonir y rhwymedigaethau treth ac Yswiriant Gwladol priodol. Cyfanswm cost y trefniadau hyn oedd £405,017 (2018/19 £250,240).

Roedd y pump o'r contractau oddi ar y gyflogres yn gontractau newydd yn y flwyddyn neu wedi cyrraedd cyfnod penodi o chwe mis yn ystod y flwyddyn. Ceisiwyd sicrwydd mewn perthynas â didyniadau treth ac yswiriant gwladol ac fe'i darparwyd ym mhob achos.

Ni chyflogwyd unrhyw un ohonynt yn uniongyrchol trwy gyflogres y Gronfa ac nid oedd yr un yn destun newid statws.

Mae'r Gronfa wedi talu costau ymgynghori o £330,178 (2018/19 £345,245) yn ystod y flwyddyn mewn perthynas â darparu cyngor ac arbenigedd na fyddem yn eu caffael fel mater o drefn i gefnogi ein gweithgareddau parhaus.

Ardoll Brentisiaethau

Mae'r ardoll brentisiaethau'n berthnasol i bob mudiad sydd â bil cyflogau dros £3 miliwn. Mae cyfraniadau at y cyfrif ardoll brentisiaethau'n 0.5% o'r cyfanswm bil cyflogau ar ôl didynnu lwfans £15,000. Mae'r llywodraeth yn cyfrannu hyd at 10% at y cyfrif mewn perthynas â symiau sy'n gysylltiedig â Lloegr. Gall cyflogwyr ddefnyddio'r cyfrif i dalu am weithgareddau hyfforddiant cymwys. Mae trefniadau prentisiaeth mewn perthynas â Chymru, Yr Alban a Gogledd Iwerddon heb eu newid.

Mae'r Gronfa wedi gwneud cyfanswm cyfraniad o £125,314 (2018/19 £122,078) at y cynllun yn ystod y flwyddyn ac yn unol ag arweiniad cyfrifyddu'r llywodraeth mae wedi dileu hwn fel cost staff o dan drethi.

Mae'r Gronfa wedi hawlio cyfanswm o £58,308 (2018/19 £17,467) yn ôl mewn costau hyfforddi gan ddarparwyr priodol. Dangosir y costau hyn fel arfer fel costau hyfforddi mewn costau gweithredu gyda mantais tynnu i lawr o'r cyfrif ardoll brentisiaethau wedi'i ddangos mewn incwm fel grant gan y llywodraeth.

Bwlch Cyflog Rhwng y Rhywiau

Mae'n ofynnol i'r Gronfa adrodd ar ei pherfformiad i'r llywodraeth o dan y rheoliadau Bwlch Cyflog Rhwng y Rhywiau. Mae manylion llawn ar gael ar borth bwlch cyflog rhwng y rhywiau gov.uk ac fe'u cyhoeddir ar ein gwefan. Ar draws y Gronfa'n gyffredinol, mae yna fwlch cyflog rhwng y rhywiau o 5.5 y cant (2018/19 6.1 y cant) o ran cyflog canolig tra bod canolrif cyfradd

cyflogau yn 3.2 y cant (2018/19 2.4 y cant).

Rydym yn cydnabod y cynnydd bach o lai na 1 y cant ar gyfer ein canolrif bwlch cyflogau ac rydym yn gweithio'n galed i wella ein hymagwedd yn gyson.

Bwlch Cyflog BAME

Er na fod dyletswydd gyfreithiol arnom i adrodd ein bwlch cyflog BAME (pobl dduon ac Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig), rydym wedi gwneud y penderfyniad i gyhoeddi ein canlyniadau ochr yn ochr â'r bwlch cyflog rhwng y rhywiau. Ar draws y Gronfa'n gyffredinol, mae yna fwlch cyflog BAME o 0.9 y cant o ran cyflog canolig tra bod canolrif cyfradd cyflogau yn 0.1 y cant. Er bod ein canlyniadau'n cymharu'n dda gyda mudiadau eraill, nid ydym yn gorffwys ar ein bri ac rydym yn deall bod mwy o waith i'w wneud i ddeall yn llawn sut mae'n teimlo i bawb sy'n gweithio yma, cyn mynd ati i bennu rhagor o syniadau ar gyfer newidiadau cadarnhaol. Ein huchelgais yw cael dim llai na 100% o bobl yn teimlo eu bod yn gallu bod nhw eu hunain yn y Gronfa. Rydym eisiau i bawb deimlo'n hapus yn y gwaith, i deimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi ac mae angen safbwyntiau gwahanol arnom er mwyn cael diwylliant wirioneddol gynhwysfawr.

Amser Hwyluso Undebau Llafur

Nifer y cyflogeion a oedd yn swyddogion perthnasol yr undeb yn ystod y flwyddyn ariannol	6
Nifer y cyflogeion cyfwerth ac amser llawn	2.9
Canran yr amser sy'n cael ei dreulio ar amser hwyluso gan swyddogion perthnasol yr undeb:	
0%	-
1-50%	2
51-99%	4
100%	-
Cyfanswm cost yr amser hwyluso	£141,754
Cyfanswm cost y bil cyflogau	£36,375,003
Canran y bil cyflogau sy'n cael ei threulio ar amser hwyluso	0.40%
Oriau a dreulir ar weithgareddau undeb llafur â thâl	180
Oriau a dreulir ar amser hwyluso â thâl	5,515
Canran	3.3%

Tâl cydnabyddiaeth gweithredwyr - cyfanswm ffigur tâl cydnabyddiaeth unigol (gwybodaeth wedi'i harchwilio)

Gweithredwyr	Cyflog 2019/20 £000	Taliadau ar sail perfformiad 2019/20 £000	Gwerth buddiannau pensiwn 2019/20 £000	Cyfanswm ffigur tâl cydnabyddiaeth £000	Cyflog 2018/19 £000	Taliadau ar sail perfformiad 2018/19 £000	Gwerth buddiannau pensiwn 2018/19 £000	Cyfanswm ffigur tâl cydnabyddiaeth £000
Dawn Austwick (Prif Weithredwr)	130-135 (Cyfwerth ag amser llawn 145-150)	10-15	52	185-190	130-135 (Cyfwerth ag amser llawn 145-150)	10-15	52	200-205
Kate Beggs (Cyfarwyddwr, Gogledd Iwerddon)	75-80	0-5	57	95-100	12-15 Cyfwerth blynyddol 75-80)	0-5	13	130-135
Sarah Benioff (Cyfarwyddwr, Lloegr) tan fis Awst 2019	35-40 Cyfwerth blynyddol 85-90)	0-5	20	45-50	25-30 Cyfwerth blynyddol 85-90	0-5	35	55-50
Gemma Bull (Cyfarwyddwr Strategaeth Ariannu) tan fis Chwefror 2020	80-85 Cyfwerth blynyddol 85-90)	5-10	35	110-115	85-90	5-10	34	120-125
Martin Cawley (Cyfarwyddwr, Yr Alban, tan Mehefin 2019	20-25 (Cyfwerth blynyddol 90-95)	0-5	35	30-35	85-90	0-5	34	35-40

Gweithredwyr	Cyflog 2019/20 £000	Taliadau ar sail perfformiad 2019/20 £000	Gwerth buddiannau pensiwn 2019/20 £000	Cyfanswm ffigur tâl cydnabyddiaeth £000	Cyflog 2018/19 £000	Taliadau ar sail perfformiad 2018/19 £000	Gwerth buddiannau pensiwn 2018/19 £000	Cyfanswm ffigur tâl cydnabyddiaeth £000
Elly de Decker (Cyfarwyddwr, Lloegr) o fis Ionawr 2020	20-25 Cyfwerth blynyddol 85-90)	0-5	30	25-30	-	-	-	50-55
Joe Ferns (Cyfarwyddwr, Gwybodaeth a Phortffolio y Deyrnas Unedig) tan fis Chwefror 2020	90-95 Cyfwerth blynyddol 100-105)	0-5	-	100-105	90-95	0-5	13	90-95
Matthew Green (Cyfarwyddwr, Technoleg) o fis Hydref 2018*	75-80	0-5	-	100-105	-	-	-	75-80
James Harcourt (Cyfarwyddwr, Gwneud Grantiau Lloegr) tan fis Medi 2019	35-40 Cyfwerth blynyddol 80-85)	5-10	15	55-60	80-85	5-10	33	55-60
Neil Harris, Cyfarwyddwr Pobl Mai 2018*	75-80	0-5	-	100-105	-	-	-	75-80
Ben Harrison (Cyfarwyddwr Ymgysylltu) tan fis Ionawr 2020	65-70 Cyfwerth blynyddol 80-85)	0-5	29	90-95	80-85	0-5	32	100-105
Ian Hughes (Cyfarwyddwr Cyllid)	105-110	5-10	43	145-150	105-110	5-10	42	155-160

Gweithredwyr	Cyflog 2019/20	Taliadau ar sail perfformiad 2019/20	Gwerth buddiannau pensiwn 2019/20	Cyfanswm ffigur tâl cydnabyddiaeth	Cyflog 2018/19	Taliadau ar sail perfformiad 2018/19	Gwerth buddiannau pensiwn 2018/19	Cyfanswm ffigur tâl cydnabyddiaeth
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Faiza Khan (Cyfarwyddwr Ymgysylltu a Mewnwelediad) o fis Ionawr 2020	15-20 Cyfwerth blynyddol 80-85)	0-5	7	20-25	-	-	-	25-30
Joanne McDowell (Cyfarwyddwr, Gogledd Iwerddon) tan Rhagfyr 2018	-	0-5	-	0-5	50-55 (Cyfwerth blynyddol 80-85)	0-5	31	0-5
Neil Ritch (Cyfarwyddwr, yr Alban) o fis Awst 2019	50-55 Cyfwerth blynyddol 75-80)	0-5	-	60-65	-	-	-	50-55
John Rose (Cyfarwyddwr, Cymru)	85-90	0-5	52	115-120	75-80	0-5	41	140-145

Tâl cydnabyddiaeth gweithredwyr – pensiynau (gwybodaeth wedi'i harchwilio)

Gweithredwyr	Pensiwn cronnus yn 60 oed ar 31/03/12 a chyfandaliad cysylltiedig £000	Cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn a chyfandaliad ar oedran pensiwn £000	Gwerthoedd Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian (CETV) ar 31/03/20 £000	Gwerthoedd Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian (CETV) ar 31/03/19 £000	Cynnydd gwirioneddol mewn CETV £000
Dawn Austwick (Prif Weithredwr)	20-25 plws cyfandaliad	2.5 – 5 plws cyfandalia	338	279	36
Kate Beggs (Cyfarwyddwr, Gogledd Iwerddon)	15-20 plws cyfandaliad 35-40	2.5-5 plws cyfandaliad 2.5-5	281	233	33
Sarah Benioff (Cyfarwyddwr, Lloegr) tan fis Awst 2019	25-30 plws 0 cyfandaliad	0-2.5 plws 0 cyfandaliad	419	401	13
Gemma Bull (Cyfarwyddwr Strategaeth Ariannu) tan fis Chwefror 2020	10-15 plws 0 cyfandaliad	0-2.5 plws 0 cyfandaliad	105	84	12
Martin Cawley (Cyfarwyddwr, yr Alban) tan fis Mehefin 2019	5-10 plws 0 cyfandaliad	0-2.5 plws 0 cyfandaliad	76	69	5
Elly de Decker (Cyfarwyddwr, Lloegr) o fis Ionawr 2020	5-10 plws 0 cyfandaliad	0-2.5 plws 0 cyfandaliad	69	47	14

Gweithredwyr	Pensiwn cronnus yn 60 oed ar 31/03/12 a chyfandaliad cysylltiedig £000	Cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn a chyfandaliad ar oedran pensiwn £000	Gwerthoedd Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian (CETV) ar 31/03/20 £000	Gwerthoedd Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian (CETV) ar 31/03/19 £000	Cynnydd gwirioneddol mewn CETV £000
Joe Ferns (Cyfarwyddwr, Gwybodaeth a Phortffolio y Deyrnas Unedig) tan fis Chwefror 2020	Dd/B	Dd/B	Dd/B	Dd/B	Dd/B
Matthew Green (Cyfarwyddwr, Technoleg) o fis Hydref 2018*	Dd/B	Dd/B	Dd/B	Dd/B	Dd/B
James Harcourt (Cyfarwyddwr, Gwneud Grantiau Lloegr) tan fis Medi 2019	5-10 plws 0 cyfandaliad	0-2.5 plws 0 cyfandaliad	67	58	6
Neil Harris (Cyfarwyddwr Pobl) o fis Mai 2018*	Dd/B	Dd/B	Dd/B	Dd/B	Dd/B
Ben Harrison (Cyfarwyddwr Ymgysylltu) tan fis Chwefror 2020	5-10 plws 0 cyfandaliad	0-2.5 plws 0 cyfandaliad	50	37	8
Ian Hughes (Cyfarwyddwr Cyllid)	10-15 plws cyfandaliad 0	2.5-5 plws cyfandaliad 0	208	161	33

Gweithredwyr	Pensiwn cronnus yn 60 oed ar 31/03/12 a chyfandaliad cysylltiedig £000	Cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn a chyfandaliad ar oedran pensiwn £000	Gwerthoedd Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian (CETV) ar 31/03/20 £000	Gwerthoedd Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian (CETV) ar 31/03/19 £000	Cynnydd gwirioneddol mewn CETV £000
Faiza Khan (Cyfarwyddwr Ymgysylltu a Mewnwelediad) o fis Ionawr 2020	0-5 plws 0 cyfandaliad	0-2.5 plws 0 cyfandaliad	4	0	3
Joanne McDowell (Cyfarwyddwr, Gogledd Iwerddon) tan 31 Rhagfyr 2018 2018	Dd/B	Dd/B	Dd/B	496	Dd/B
Neil Ritch (Cyfarwyddwr, yr Alban) o fis Awst 2019	Dd/B	Dd/B	Dd/B	Dd/B	Dd/B
John Rose (Cyfarwyddwr, Cymru)	25 – 30 plws cyfandaliad 0	2.5-5 plws cyfandaliad 0	415	358	36

*Roedd Matthew Green a Neil Harris yn cael eu cydnabod fel Gweithredwyr o 1 Ebrill 2019.

Gwerthoedd Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian (CETV)

Gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian (CETV) yw gwerth wedi'i gyfalafu buddiannau'r cynllun pensiwn fel yr aseswyd gan actiwari sydd wedi'i gronni gan aelod ar bwynt penodol mewn amser. Mae'r buddion a brisiwyd yw buddiannau cronnus yr aelod a phensiwn unrhyw briod dilynol a delir o'r cynllun. Mae'r ffigurau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â'r buddiannau y mae'r unigolyn wedi'u cronni o ganlyniad i'w cyfanswm aelodaeth o'r cynllun, nid dim ond eu gwasanaeth mewn swydd uwch y mae'r datgeliad yn berthnasol iddi. Mae'r ffigurau hefyd yn cynnwys gwerth unrhyw bensiwn mewn cynllun neu drefniad arall y mae'r aelod wedi'i drosglwyddo i'r trefniadau pensiwn Gwasanaeth Sifil. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddiant pensiwn ychwanegol y mae'r aelod wedi'i gronni o ganlyniad iddynt brynu buddiannau pensiwn ychwanegol y maent wedi talu amdanynt eu hunain. Mae CETV yn cael eu cyfrifo yn unol â Rheoliadau Cynlluniau pensiwn galwedigaethol (Gwerthoedd Trosglwyddo) (Diwygiad) 2008 ac nid ydynt yn ystyried unrhyw ostyngiad gwirioneddol neu bosib i fudd-daliadau o ganlyniad i Dreth Lwfans Gydol Oes a allai fod yn ddyledus pan ystyrir buddiannau pensiwn.

Cynnydd gwirioneddol mewn CETV

Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd mewn CETV sy'n cael ei ariannu gan y Gronfa. Nid yw'n ystyried y cynnydd mewn pensiwn a gronnwyd oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a dalwyd gan y cyflogai (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddiannau a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniad pensiwn arall ac yn defnyddio ffactorau prisio cyffredinol y farchnad ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

Tâl Cydnabyddiaeth Aelodau Bwrdd a Phwyllgorau

Mae tâl cydnabyddiaeth aelodau Bwrdd a Phwyllgorau'r Gronfa wedi'i bennu gan Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Ddigidol, Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon.

Mae Cadeiryddion y Bwrdd a'r pwyllgorau gwlad yn derbyn cyflog blynyddol yn seiliedig ar nifer y diwrnodau y mae disgwyl iddynt eu hymroi i waith y Gronfa. Disgrifiwyd y rhain yn eu llythyr penodi.

Mae'r cyfansymiau a dderbyniant wedi'u dangos yn y tabl ar dudalennau 71 i 75.

Nid yw aelodau Bwrdd a phwyllgorau'n derbyn unrhyw fuddiannau trethadwy mewn da neu fuddiannau pensiwn.

Ad-delir treuliau a geir fel rhan o'u dyletswyddau iddynt ar yr un sail â chyflogeion y Gronfa.

Dawn Austwick

Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu 3 Gorffennaf 2020

Ein hadroddiad atebolrwydd ac archwilio seneddol

ADRODDIAD ARCHWILIO'R RHEOLWR AC ARCHWILYDD CYFFREDINOL I SENEDD Y DEYRNAS UNEDIG

Barn am ddatganiadau ariannol

Ardystiaf fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol y Gronfa Loteri Fawr ar gyfer y flwyddyn sy'n dod i ben 31 Mawrth 2020 o dan Ddeddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993 a Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithas Adeiladu Segur 2008. Mae'r datganiadau ariannol yn cynnwys: y Datganiadau o Incwm Net Cynhwysfawr, Sefyllfa Ariannol, Llif Arian, Newidiadau mewn Ecwiti Trethdalwyr; a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys y polisïau cyfrifyddu perthnasol.

Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi cael eu paratoi o fewn y polisïau cyfrifyddu a amlinellwyd y tu mewn iddynt. Rwyf hefyd wedi archwilio'r wybodaeth yn yr Adroddiad Atebolrwydd y mae'r adroddiad yn disgrifio ei bod wedi'i harchwilio.

Yn fy marn i:

- mae'r datganiadau ariannol yn darparu barn wir a theg am gyflwr materion y Gronfa Loteri Fawr ar 31 Mawrth 2020 ac o'i gwarged cyn treth ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- mae'r datganiadau ariannol wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â Deddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993, Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithasau Adeiladu Segur 2008 a chyfarwyddiadau'r Ysgrifennydd Gwladol a gyhoeddir oddi tanynt.

Barn am reoleidd-dra

Yn fy marn i, ym mhob agwedd faterol mae'r incwm a gwariant a gofnodir yn y datganiadau ariannol wedi cael eu cymhwyso yn unol â bwriad Senedd y DU ac mae'r trafodion ariannol a gofnodir yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol (ISA) (Deyrnas Unedig) a Nodyn Arfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn adran cyfrifoldebau'r Archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol fy nhystysgrif. Mae'r safonau hynny'n mynnu fy mod i a fy staff yn cydymffurfio â Safonau Moesegol 2016 diwygiedig y Cyngor Adrodd Ariannol. Rwy'n annibynnol oddi wrth y Gronfa Loteri Fawr yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm archwiliad a'r datganiadau ariannol yn y Deyrnas Unedig.

Mae fy staff a minnau wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi'i chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail dros fy marn.

Casgliadau yn ymwneud â'r busnes gweithredol

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd yn unol â'r materion perthnasol mewn perthynas â'r ISA (DU) sy'n gofyn fy mod yn adrodd ar y canlynol:

- lle nad yw defnydd y Gronfa Loteri Fawr o sail cyfrifo'r busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau

ariannol yn briodol; neu

- lle nad yw'r Gronfa Loteri Fawr wedi datgelu yn y datganiadau ariannol unrhyw ansicrwydd materol a nodwyd a allai fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r Gronfa Loteri Fawr i barhau i fabwysiadu sail cyfrifo'r busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r dyddiad y cymeradwyir y datganiadau ariannol i'w cyhoeddi.

Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu ar gyfer y datganiadau ariannol

Fel yr esbonnir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu, mae'r Prif Weithredwr yn gyfrifol, fel Swyddog Cyfrifyddu, am baratoi'r datganiadau ariannol ac am gael ei fodloni eu bod yn darparu barn wir a theg.

Cyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio, ardystio ac adrodd ar y datganiadau ariannol yn unol â Deddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993 a Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithasau Adeiladu Segur 2008.

Mae archwiliad yn ymwneud â dod o hyd i dystiolaeth o'r symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol sy'n ddigon i roi sicrhad rhesymol bod y datganiadau ariannol yn rhydd rhag camddatgan materol, p'un ai drwy dwyll neu gamgymeriad. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISA (y Deyrnas Unedig) bob amser yn datgelu camddatgan materol pan fydd yn bodoli. Gall camddatgan ddeillio o dwyll neu wall ac ystyrir ei fod yn faterol os, yn unigol neu ar y cyd, gellir disgwyl yn rhesymol eu bod yn dylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Fel rhan o archwiliad yn unol ag ISA (y Deyrnas Unedig), gweithredaf farn broffesiynol ac yn cynnal sgeptigaeth broffesiynol trwy gydol yr archwiliad. Rwyf hefyd yn:

- adnabod ac yn asesu risgiau camddatgan materol yn y datganiadau ariannol, p'un ai drwy dwyll neu wall, dylunio ac yn perfformio gweithdrefnau archwilio sy'n ymateb i'r risgiau hynny, ac yn dod o hyd i dystiolaeth archwilio sy'n ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail dros fy marn.Mae'r risg o beidio â datgelu camddatgan materol o ganlyniad i dwyll yn uwch nag un o ganlyniad i wall, gan y gall twyll gynnwys cydgynllwynio, ffugio, hepgorion bwriadol, camgynrychioli neu drechu mesurau rheoli mewnol.
- datblygu dealltwriaeth o reoli mewnol sy'n berthnasol i'r archwiliad er mwyn dylunio gweithdrefnau archwilio sy'n briodol o dan yr amgylchiadau, ond nid at ddiben mynegi barn am effeithiolrwydd mesurau rheoli mewnol y Gronfa Loteri Fawr.
- gwerthuso priodoldeb polisïau cyfrifyddu a ddefnyddir a rhesymoldeb amcangyfrifon cyfrifyddu a datgeliadau cysylltiedig a wneir gan reolwyr.
- gwerthuso'r cyflwyniad, strwythur a chynnwys cyffredinol y datganiadau

ariannol, gan gynnwys y datgeliadau a pha un a yw'r datganiadau ariannol cyfunedig yn cynrychioli'r trafodion a digwyddiadau sylfaenol mewn modd sy'n cyflawni cyflwyniad teg.

Rwy'n cyfathrebu â'r rhai sydd â gofal llywodraethu mewn perthynas â, ymysg pethau eraill cwmpas ac amseru cynlluniedig yr archwiliad a chanfyddiadau arwyddocaol yr archwiliad, gan gynnwys unrhyw ddiffygion arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol yr wyf yn eu hadnabod yn ystod fy archwiliad.

At hynny mae'n ofynnol i mi ddod o hyd i ddigon o dystiolaeth i roi sicrhad rhesymol bod yr incwm a gwariant yr adroddir amdanynt yn y datganiadau ariannol wedi cael eu cymhwyso i'r dibenion yn unol â bwriad Senedd y Deyrnas Unedig a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Gwybodaeth Arall

Y Swyddog Cyfrifyddu sy'n gyfrifol am wybodaeth arall. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys gwybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad blynyddol, heblaw am y rhannau o'r Adroddiad Atebolrwydd y disgrifir yn yr adroddiad hwnnw eu bod wedi'u harchwilio, y datganiadau ariannol ac fy adroddiad archwilydd arnynt.

Nid yw fy marn am y datganiadau ariannol yn cynnwys yr wybodaeth arall ac nid wyf yn mynegi unrhyw ffurf ar gasgliad ynghylch sicrwydd mewn perthynas â hi.

Mewn perthynas â fy archwiliad o'r datganiadau ariannol, fy nghyfrifoldeb yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried p'un a yw'r wybodaeth arall yn faterol anghyson â'r datganiadau ariannol neu fy ngwybodaeth y daethpwyd o hyd iddi yn yr archwiliad neu sydd fel arall i'w gweld fel cael ei chamddatgan yn faterol. Os dof i'r casgliad, yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i berfformio, bod camddatgan materol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i mi adrodd y ffaith honno. Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd ar hyn o beth.

Barn am faterion eraill

- mae'r rhannau o'r Adroddiad Atebolrwydd sydd i'w harchwilio wedi'u paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau'r Ysgrifennydd Gwladol a gyhoeddwyd o dan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1993 a Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithasau Adeiladu Segur 2008; yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth o'r Gronfa Loteri Fawr a'i hamgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi adnabod unrhyw gamddatgan materol yn yr Adroddiad Perfformiad neu'r Adroddiad Atebolrwydd; ac
- mae'r wybodaeth a roddir yn yr Adroddiad Perfformiad a'r Adroddiad Atebolrwydd ar gyfer y flwyddyn ariannol pan baratowyd y datganiadau ariannol yn cydweddu â'r datganiadau ariannol.

Materion yr adroddaf arnynt trwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i adrodd amdano mewn perthynas â'r materion canlynol yr adroddaf amdanynt i chi os, yn fy marn i:

- nad yw cofnodion cyfrifyddu digonol wedi'u cadw neu ddychweliadau sy'n ddigonol ar gyfer fy archwiliad wedi'u derbyn gan ganghennau nas ymwelwyd â hwy gan fy staff; neu
- os nad yw'r datganiadau ariannol a'r rhannau o'r Adroddiad Atebolrwydd sydd i'w harchwilio'n cyfateb i'r cofnodion cyfrifo a'r dychweliadau; neu
- os nad wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen ar gyfer fy archwiliad; neu
- os nad yw'r Datganiad Llywodraethu'n adlewyrchu cydymffurfiad â chanllawiau Trysorlys EM.

Adroddiad

Nid oes gennyf unrhyw arsylwadau ynglŷn â'r datganiadau ariannol hyn.

Gareth Davies

Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol

Y Swyddfa Archwilio Genedlaethol

157-197 Buckingham Palace Road Victoria Llundain SW1W 9SP

Datganiad incwm cynhwysfawr

	Nodyn	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Incwm			
Incwm Loteri			
Enillion gan y Loteri Genedlaethol	13	710,434	640,005
Incwm Buddsoddi o Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol	13	3,436	3,280
Llog banc a llog arall a dderbynnir	2	145	164
Adennill grantiau	2	1,976	2,361
		715,991	**645,810**
Incwm arian cyfrifon segur			
Derbyniwyd/Derbyniadwy o Reclaim Fund Ltd	29a	68,530	71,771
Llog banc derbyniadwy	29a	650	232
Adennill grantiau	29a	2	3
		69,182	72,006
Incwm arall	2	6,567	4,686
Cyfanswm incwm		**791,740**	**722,502**

	Nodyn	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Gwariant			
Gwariant ar raglenni'r Loteri Genedlaethol			
Gwariant ar grantiau	3	584,255	504,684
Llai gwariant ar grantiau wedi darfod neu eu diddymu	3	(4,682)	(3,174)
Gwariant uniongyrchol i gefnogi rhaglenni	4	8,622	9,583
		588,195	511,093
Gwariant ar y rhaglen arian cyfrifon segur			
Trosglwyddiadau/ trosglwyddadwy i ddosbarthwyr penodol	29a	55,445	123,850
Gwariant ar grantiau	29a	6,822	5,063
Llai gwariant ar grantiau wedi darfod neu eu diddymu	29a	(352)	(54)
		61,915	128,859

	Nodyn	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Costau gweithredu			
Costau gweithredu ar gyfer dosbarthu incwm y Loteri	5	54,822	51,963
Costau gweithredu ar gyfer dosbarthu arian cyfrifon segur	5	480	680
Costau gweithredu a ailgodir	5	2,985	3,385
		58,287	56,028

	Nodyn	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Ailstrwythuro a buddsoddiad	8	917	1,170
		59,204	57,198
Cyfanswm gwariant		**709,314**	**697,150**
Gwarged cyn treth		82,426	25,352
Treth	9	(28)	(30)
Cyfanswm incwm net cynhwysfawr		**82,398**	**25,322**

Mae'r holl incwm a gwariant yn berthnasol i weithgareddau parhaus. Mae'r nodiadau ar dudalennau 101 i 135 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad newidiadau mewn ecwiti

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020			Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019		
	Cyfrifon Loteri	**Cyfrifon Segur**	**Cyfanswm**	**Cyfrifon Loteri**	**Cyfrifon Segur**	**Cyfanswm**
Cyfanswm arian wrth gefn	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**
Sefyllfa warged gychwynnol	(746,238)	43,477	(702,761)	(829,093)	101,010	(728,083)
Trosglwyddwyd o'r Datganiad Incwm Net Cynhwysfawr	75,611	6,787	82,398	82,855	(57,533)	25,322
Sefyllfa derfynol cronfeydd wrth gefn	**(670,627)**	**50,264**	**(620,363)**	**(746,238)**	**43,477**	**(702,761)**

Mae'r nodiadau ar dudalennau 101 i 135 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad sefyllfa ariannol

	Nodyn	Ar 31 Mawrth 2020 £000	Ar 31 Mawrth 2019 £000
Asedau anghyfredol			
Eiddo, peiriannau a chyfarpar	10	3,473	4,262
Asedau anniriaethol	11	368	2,078
Asedau hawl i ddefnyddio	20	11,676	-
		15,517	6,340
Asedau cyfredol			
Masnach ac arian arall a dderbynnir	12	124,847	129,541
Arian yn y banc ac mewn llaw		79,951	95,412
Balans buddsoddi yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol	13	302,735	277,137
		507,533	502,090
Cyfanswm asedau		**523,050**	**508,430**

	Nodyn	Ar 31 Mawrth 2020 £000	Ar 31 Mawrth 2019 £000
Rhwymedigaethau cyfredol			
Masnach ac arian arall a delir	14	(505,491)	(548,619)
Rhwymedigaethau prydles	20	(4,710)	-
Cyfanswm asedau llai ymrwymiadau net cyfredol		**12,849**	**(40,189)**

	Nodyn	Ar 31 Mawrth 2020 £000	Ar 31 Mawrth 2019 £000
Asedau anghyfredol			
Masnach ac arian arall a delir	14	(555,414)	(568,278)
Rhwymedigaethau prydles	20	(6,636)	-
Darpariaethau	15	(71,162)	(94,294)
Asedau llai rhwymedigaethau		**(620,363)**	**(702,761)**
Cynrychiolir gan:			
Arian wrth gefn y Loteri		(670,627)	(746,238)
Arian cyfrifon segur wrth gefn		50,264	43,477
		(620,363)	**(702,761)**

Llofnodwyd ar ran Bwrdd y Gronfa Loteri Fawr ar 3 Gorffennaf 2020

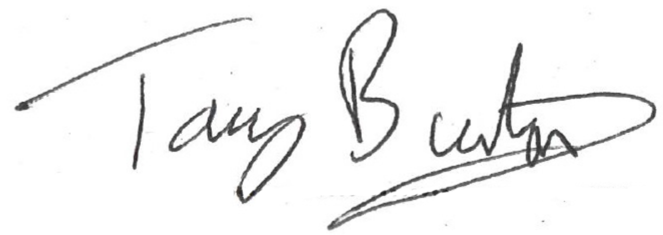

Dawn Austwick
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu

Tony Burton
Cadeirydd

Mae’r nodiadau ar dudalennau 101 i 135 yn ffurfio rhan o’r cyfrifon hyn.

Datganiad llif arian

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Gwarged ar gyfer y cyfnod	82,398	25,322
Gwaredu asedau anghyfredol	1,103	-
Dibrisio eiddo, peiriannau a chyfarpar ac amorteiddio asedau anniriaethol	2,781	3,080
Amorteiddio asedau hawl i ddefnyddio	4,335	-
Treuliau llog	313	-
Gwarged wedi'i addasu ar gyfer trafodion anariannol	90,930	28,402
Cynnydd)/Gostyngiad mewn masnachu ac arian arall a dderbynnir	4,694	84,899
(Cynnydd/(Gostyngiad) yn y balans NLDF	(25,598)	33,768
(Gostyngiad) mewn masnachu ac arian arall a dderbynnir	(55,992)	(128,725)
(Gostyngiad)/Cynnydd mewn darpariaethau	(23,132)	32,339
Swm cronnus dal i fyny o Brydlesi IFRS 16	(295)	-
Mewnlif arian net o weithgareddau gweithredu	(9,393)	50,683

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019
Llif arian o weithgareddau buddsoddi		
Ad-dalu benthyciadau a rhwymedigaethau prydlesu	(4,683)	-
Llif arian o weithgareddau buddsoddi		
Taliadau i gaffael eiddo, peiriannau a chyfarpar ac asedau anniriaethol	(1,385)	(917)
(Gostyngiad)/Cynnydd mewn arian parod	**(15,461)**	**49,766**
(Gostyngiad)/cynnydd net mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod		
Balansau arian wedi'u cario ymlaen	79,951	95,412
Llai balansau arian wedi'u cario ymlaen	(95,412)	(45,646)
(Gostyngiad)/Cynnydd mewn arian parod	**(15,461)**	**49,766**

Mae'r nodiadau ar dudalennau 101 i 135 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Nodiadau i'r cyfrifon

1. Datganiad o bolisïau cyfrifyddu

Paratowyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth (FReM) 2019/20 a gyhoeddir gan Drysorlys EM a'r Cyfarwyddiadau Cyfrifon a gyhoeddir gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon yn unol ag Adran 36A (2) Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 (fel y'i diwygir gan Ddeddfau'r Loteri Genedlaethol 1998 a 2006) a Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithasau Adeiladu Segur 2008. Mae'r polisïau cyfrifyddu sydd wedi'u cynnwys yn FReM yn cymhwyso Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) fel y'u haddaswyd neu ddehonglwyd ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus. Pan fydd FReM yn caniatáu dewis polisi cyfrifyddu, dewisir y polisi cyfrifyddu y bernir ei fod yn fwyaf priodol i amgylchiadau penodol y Gronfa at ddiben darparu barn wir a theg. Disgrifir y polisïau penodol a fabwysiedir gan y Gronfa ar gyfer 2019/20 isod. Maent wedi eu cymhwyso'n gyson wrth ymdrin ag eitemau yr ystyrir eu bod yn faterol i'r cyfrifon. Nid ydym wedi mabwysiadu unrhyw IFRS a gyhoeddwyd nad yw wedi dod i rym eto.

1.1 Confensiwn cyfrifyddu

Paratowyd y cyfrifon hyn o dan y confensiwn cost hanesyddol wedi'i addasu pan fo'n briodol er gwerth teg. Ac eithrio rhai asedau penodol a ailbrisiwyd, rydym yn credu nad yw cost hanesyddol yn wahanol yn faterol i werth teg.

Heb gyfyngu ar yr wybodaeth a roddir, mae'r cyfrifon yn bodloni gofynion cyfrifyddu a datgelu'r Ddeddf Cwmnïau, FReM a Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol, lle bo'n briodol.

1.2 Busnes gweithredol

Paratowyd y cyfrifon blynyddol ar sail busnes cyfredol. Ymgymerwyd ag ymrwymiadau grantiau ar gyfer y blynyddoedd i ddod ar ôl ystyried gofynion arian parod derbynyddion grantiau (gall y rhain ymestyn hyd at saith mlynedd) ac ar ôl ystyried y rhagamcaniadau incwm a baratowyd fel rhan o'r broses cynllunio busnes. Wrth fabwysiadu'r agwedd hon at incwm y dyfodol, mae'r Bwrdd yn tybio fel mater o bolisi cyhoeddus y bydd y Loteri Genedlaethol yn parhau i weithredu.

1.3 Cronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol

Erys balansau a ddelir yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol (NLDF) o dan stiwardiaeth yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Er hynny, mae cyfran y balans hwn y gellir ei phriodoli i'r Gronfa i'w gweld yn y cyfrifon ac, ar 31 Mawrth 2020, mae wedi'i hardystio gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Digidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon fel arian sydd ar gael ar gyfer ei ddosbarthu gan y Gronfa mewn perthynas ag ymrwymiadau presennol a'r rhai yn y dyfodol.

1.4 Eiddo, peiriannau a chyfarpar

Mae eiddo, peiriannu a chyfarpar wedi'u cydnabod yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol am y gost, ac eithrio eitemau â chost o lai na £2,000 sy'n cael eu dibrisio i'r Datganiad incwm cynhwysfawr ym mlwyddyn eu caffael.

Darperir dibrisiant yn unol â'r cyfraddau a gyfrifwyd i ddileu prisiau'r asedau ar sail llinell wastad yn ystod amcangyfrif

o'u hoes ddefnyddiol, fel a ganlyn:

Gwelliannau prydles	Dros gyfnod y les
Cyfarpar TG	3 blynedd
Offer, dodrefn a ffitiadau swyddfa	3 blynedd

1.5 Asedau anniriaethol

Yn unol ag IAS 38 'Asedau Anniriaethol', cydnabyddir costau datblygu y gellir eu priodoli'n uniongyrchol i ddylunio a phrofi'r meddalwedd adnabyddadwy ac unigryw fel ased anniriaethol. Mae costau y gellir eu priodoli'n uniongyrchol yn cynnwys ffioedd contractwyr allanol a chostau cyflogeion. Yn dilyn cydnabyddiaeth gychwynnol o'r asedau rydym yn amorteiddio ar sail linol dros y bywyd defnyddiol amcangyfrifedig fel a ganlyn:

System rheoli grantiau	4 mlynedd neu fywyd economaidd defnyddiol sy'n weddill pan fydd wedi'i ddiwygio
Gwefan	5 mlynedd

Nid ydym yn amorteiddio costau mewn perthynas ag asedau sy'n cael eu hadeiladu. Mae asedau anniriaethol wedi bod yn destun adolygiad gwerth gostyngol o dan IAS 36 (nodyn 11).

1.6 Cronfa bensiwn

Mae gweithwyr yn rhan o ddarpariaethau Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS), sy'n cynllun pensiwn amlgyflogwr heb ei ariannu â buddion wedi'u diffinio. Fel arall gallant ymuno â Chynllun Pensiwn Partneriaeth y Gwasanaeth Sifil - pensiwn budd-ddeiliad. Telir buddiannau pensiwn gan PCSPS. Mae ein rhwymedigaethau wedi'u cyfyngu i gost, sydd wedi'i osod gan Brif Actwari'r Llywodraeth, mewn perthynas â chyflogau a delir ym mhob blwyddyn Prisiwyd y cynllun ddiwethaf ar 31 Mawrth 2012. Rhoddwyd brisiad diweddar dros dro ar waith o fis Ebrill 2019 ac mae adolygiad pellach wrthi'n cael ei gwblhau ar hyn o bryd.

1.7 Prydlesi

Prydlesai

Mae'r Gronfa wedi mabwysiadu Prydlesi IFRS 16 am y tro cyntaf ym mlwyddyn ariannol 2019/20. Nodir asedau hawl i defnyddio yn y datganiad sefyllfa ariannol ar gost a bennir gan werth gyfredol y taliadau dan bob prydles. Caiff y costau hyn eu hamorteiddio dros gyfnod isafswm y brydles gan gynnwys cyfnodau dewisol lle mae'r Gronfa'n sicr neu'n weddol sicr o arfer yr opsiwn i ymestyn. Codir y costau ariannol o wasanaethu'r asedau ar brydles fel llog yn y datganiad o incwm cynhwysfawr.

Leswr

Pan fyddwn wedi darparu cyfnod di-rent neu gymhelliad arall i denant, mae cost y cymhelliad hwn wedi'i dosrannu dros y cyfnod i ba un bynnag yw'r cynharaf o'r dyddiad adolygu rhent neu ddyddiad dod i ben y les ar sail linol.

1.8 Gwariant ar raglenni

Mae Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 yn gwneud darpariaeth i'r Gronfa ddosbarthu grantiau i ariannu neu gynorthwyo ariannu prosiectau a gwneud neu gychwyn trefniadau sydd â'r nod o dalu am wariant sy'n elusennol neu'n gysylltiedig

ag iechyd, addysg neu'r amgylchedd fel a bennir gan yr Ysgrifennydd Gwladol.

Dyfarniadau grant

Cyfrifir dyfarniadau grant fel gwariant yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr a, hyd nes y cânt eu talu, fel rhwymedigaethau yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol os ydynt yn gweddu i ddiffiniad rhwymedigaethau yn IAS37 Darpariaethau, Rhwymedigaethau Amodol ac Asedau Amodol, p'un a ydynt yn deillio o rwymedigaethau cyfreithiol neu adeiladol. Cydnabyddir dyfarniadau grant fel gwariant a chyfrifir am rwymedigaethau pan:

1. fo'r Gronfa wedi dod i benderfyniad pendant ar y dyfarniad; ac
2. mae derbynnydd y dyfarniad wedi'i hysbysu amdano; ac
3. mae'r dyfarniad yn rhydd rhag unrhyw amodau o dan reolaeth y Gronfa.

Nid yw dyfarniadau grant y gwnaed penderfyniad ffurfiol arnynt gan y Gronfa nad ydynt yn bodloni diffiniad technegol rhwymedigaethau (naill ai oherwydd nad ydynt wedi'u cyfathrebu i'r derbynnydd, neu gan nad ydynt yn bodloni meini prawf llym mewn perthynas â naill ai amodau penodol neu fathau o ddyfarniadau (gweler isod)) wedi'u cynnwys mewn gwariant yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr neu fel rhwymedigaethau yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol ond yn cael eu datgelu fel rhwymedigaethau amodol yn Nodyn 17.

Dyfarniadau datblygu

Pan fydd y Gronfa'n cadw'r disgresiwn i wneud dyfarniadau dilynol yn dilyn cam datblygu a ariannwyd, nid yw'r dyfarniad dilynol posib yn cael ei drin fel rhwymedigaeth hyd nes bod y Gronfa wedi gwneud penderfyniad ffurfiol pellach i symud ymlaen ag ef.

Dyfarniadau ar sail perfformiad

Pan fydd talu dyfarniad cyfan neu ran ohono'n amodol ar amod perfformiad, nid yw'r rhan o'r dyfarniad sy'n destun yr amod yn cael ei drin fel rhwymedigaeth hyd nes bod yr amod yn cael ei fodloni.

Dyfarniadau cam lluosog

Pan wneir dyfarniad sy'n daladwy dros gamau lluosog ac mae parhau â'r dyfarniad yn dibynnau ar ganlyniad adolygiadau ffurfiol gan y Gronfa, bydd camau diweddarach y dyfarniad yn cael eu trin fel rhwymedigaeth naill ai os mai natur yr adolygiad yw cadarnhau cynnydd, neu os mai canlyniad yr adolygiad yw bod y Gronfa'n parhau â'r dyfarniad.

Dosbarthu rhwymedigaethau

Mae rhwymedigaethau grant ar ddyddiad y Datganiad Sefyllfa Ariannol wedi'u dosbarthu'n groniadau oni bai eu bod yn bodloni'r meini prawf cydnabyddiaeth yn IAS37, Darpariaethau, Rhwymedigaethau Amodol ac Asedau Amodol.

Grantiau sy'n cael eu had-dalu a'u hadennill

Mae ein hamodau grant yn caniatáu adennill ac ad-dalu grantiau a dalwyd. Gall hyn ddigwydd pan fydd y deiliad grant yn methu â chydymffurfio ag amodau a thelerau neu pan fydd gwariant gwirioneddol derbynnydd yn is na'r grant a dalwyd yn seiliedig ar amcangyfrif o gostau.

Mae arian sy'n cael ei adennill yn cael ei gydnabod fel incwm ar ôl derbyn yr ad-daliad.

Gwariant uniongyrchol ar raglenni

Rydym yn cofnodi 'gwariant uniongyrchol ar raglenni' fel y costau hynny a geir wrth gyflwyno gwasanaethau'n uniongyrchol i fuddiolwyr neu dderbynyddion grant o dan a36B Deddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993 Er enghraifft, darparu strwythurau cefnogi ymgeiswyr a deiliaid grant a sicrhau ansawdd er budd uniongyrchol derbynyddion grant.

Gwariant ar grantiau wedi darfod neu eu diddymu

Rydym yn cofnodi 'gwariant grantiau wedi darfod neu eu diddymu' pan fydd y deiliad grant wedi dewis dychwelyd arian grant nas defnyddiwyd i'r Gronfa neu pan fyddwn wedi dewis diddymu arian grant nas defnyddiwyd gan y deiliad grant. Ym mhob achos mae hyn yn gysylltiedig â symiau a gofnodwyd yn flaenorol fel rhwymedigaethau.

1.9 Treth

Codir treth gorfforaethol ar sail y gyfraith dreth sydd mewn grym ar ddyddiad y sefyllfa ariannol. Mae'r dreth hon ar log a dderbyniwyd ar falansau arian a ddelir mewn cyfrifon banc masnachol.

Rydym yn gofrestredig ar gyfer treth ar werth (TAW). Codir ac adferir TAW ar ein gweithgareddau sy'n cydymffurfio â'r diffiniad o weithgareddau busnes a ddisgrifir mewn deddfwriaeth TAW. Mae hyn yn cynnwys llawer o'n gweithgareddau Trydydd Parti.

Codir TAW anadferadwy ar wariant neu wedi'i gyfalafu yng nghost asedau sefydlog.

1.10 Arian parod a chyfwerth ag arian parod

Mae arian parod yn cynnwys arian mewn llaw ac adneuon a ddelir ar alwad gyda banciau masnachol.

1.11 Darpariaethau

Mae'r Gronfa'n cydnabod darpariaeth pan fydd:

1. rhwymedigaeth gyfreithiol o ganlyniad i benderfyniad yn y gorffennol
2. yn debygol y bydd angen adnoddau i setlo'r rhwymedigaeth, a
3. phan ellir amcangyfrif y swm yn ddibynadwy.

Ar hyn o bryd mae gennym ddarpariaethau ar gyfer ailstrwythuro costau, trafodion les beichus a throsglwyddi arian cyfrifon segur.

1.12 Rheoli grantiau

Partneriaid dirprwyedig

Rydym wedi ymgymryd â chytundebau sy'n bwriadu i nifer o gyrff dirprwyedig weithredu fel mudiadau arweiniol wrth gyflwyno cynlluniau grant. Wrth wneud hyn rydym wedi dirprwyo'r swyddogaeth gwneud penderfyniadau am grantiau statudol i fudiadau eraill. Cofnodir yr arian a roddir ymlaen llaw i bartneriaid dirprwyedig er mwyn talu am ymrwymiadau grant nad yw eu hamodau wedi'u bodloni ar ddiwedd y flwyddyn fel ased cyfredol hyd nes ein bod yn derbyn cadarnhad bod ymrwymiadau grant wedi'u bodloni.

Ymddiriedolaethau

Mae'r Gronfa wedi gwneud dyfarniadau i gwmnïau cyfyngedig trwy warant newydd sy'n gweithredu fel unig ymddiriedolwr mewn ymddiriedolaethau elusennol newydd. Cofnodir arian a ddyfernir i'r ymddiriedolaethau hyn fel rhwymedigaeth hyd nes ein bod yn gwneud taliadau i'r ymddiriedolaethau. Nid yw'r symiau a ddelir gan yr ymddiriedolaeth wedi'u dangos fel asedau.

Cynlluniau ar y cyd

Os ydym wedi ymrwymo

i gynllun ar y cyd, fel a ddiffinnir yn Neddf y Loteri Genedlaethol 1998, cyfrifir ymrwymiadau grant a wneir trwy'r cynllun ar y cyd ar sail ein cyfran yn y cynllun. Cofnodir arian a anfonir ymlaen at y cynllun ar y cyd at ddiben talu ymrwymiadau grant fel ased cyfredol hyd nes i ni dderbyn cadarnhad bod y taliadau mewn perthynas â'r ymrwymiadau hynny wedi'u gwneud. Mae costau gweinyddu wedi'u cynnwys yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr yn unol â'r swm a godir ar y Gronfa.

1.13 Asedau trydydd parti

Mae'r Gronfa'n geidwad rhai asedau penodol sy'n perthyn i drydydd partïon. Nid yw'r rhain wedi'u cydnabod yn y cyfrifon gan nad oes gennym unrhyw fuddiant uniongyrchol ynddynt. Dangosir y balansau banc a ddelir ar ran trydydd partïon yn nodyn 25.

1.14 Offerynnau ariannol

Mae'r Gronfa wedi mabwysiadu Offerynnau Ariannol IFRS 9 a ddaeth i rym o flwyddyn ariannol 2018/19. Rydym wedi adolygu ein hofferynnau ariannol mewn perthynas â dosbarthu, mesur ac amhariad, gan nodi'r colledion credyd disgwyliedig lle bo'n berthnasol. Mae'r asedau a'r rhwymedigaethau yr ystyrir eu bod yn ariannol eu natur wedi'u hamlinellu yn nodyn 19. Nid ydym yn dal unrhyw offerynnau ariannol cymhleth.

1.15 Adrodd Cylchrannol

Yn unol ag IFRS 8 mae Bwrdd y Gronfa, fel 'Prif Gorff Gwneud Penderfyniadau Gweithredol', wedi pennu ein bod yn gweithredu mewn pum segment daearyddol materol - y Deyrnas Unedig, Cymru, Lloegr, Yr Alban a Gogledd Iwerddon. Mae gennym ffynhonnell incwm sylweddol unigol gan y Loteri, ac mae'r fformat adrodd cylchrannol yn adlewyrchu'n strwythur rheoli ac adrodd mewnol. Gweithredir rhai rhaglenni ar draws y Deyrnas Unedig gyfan ac adroddir ar y rhain yn annibynnol i'r pedair gwlad.

1.16 Cronfeydd cyfrifon segur

Cyfrifwyd am arian cyfrifon segur o dan yr un polisïau ag arian Loteri, gyda'r symiau'n ffurfio rhan o'r datganiadau ariannol hyn a bod yn destun barn archwilio. Er eglurder, mae datganiadau ariannol ffurf fer sy'n ymwneud ag arian cyfrifon segur yn unig wedi'u cynnwys yn nodyn 29.

1.17 Safonau Cyfrifyddu sydd wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto

Nid oes unrhyw safonau cyfrifyddu sydd wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto gan y Gronfa yn 2019/20.

Mae'r Gronfa wedi mabwysiadu Prydlesi IFRS 16 yn effeithiol o 2019/20 gan ddefnyddio'r ymagwedd gronnus fel sy'n ofynnol dan FReM. Mae hyn wedi arwain at gynnydd anfaterol yng ngwerth asedau hawl i ddefnyddio ond nid yw wedi cael effaith faterol ar y datganiad incwm a gwariant.

1.18 Amcangyfrifon cyfrifyddu a barn

Mae paratoi datganiadau ariannol yn gofyn bod rheolwyr yn ffurfio barn, tybiaethau neu amcangyfrif sy'n effeithio ar y symiau asedau, rhwymedigaethau, incwm a threuliau a adroddir amdanynt. Caiff amcangyfrifon a barn eu gwerthuso'n rheolaidd a'u diweddaru i adlewyrchu

unrhyw newidiadau yn ystod y cyfnod o'u hadolygu.

Mae'r polisïau cyfrifyddu'n disgrifio meysydd sy'n ymwneud â gradd uchaf o dechnegau ffurfio barn, tybiaethau neu amcangyfrif, megis nodyn 1.5 (Asedau anniriaethol), nodyn 1.8 (Gwariant ar raglenni) a nodyn 1.11 (Darpariaethau).

Y barnau mwyaf arwyddocaol yw:

- Gostwng gwerth ased anniriaethol - Gostyngodd y Gronfa werth yr ased anniriaethol mewn perthynas â'i System Rheoli Ariannu yn 2015/16. Mae'r system bellach wedi cael ei hamnewid gyda'r gwerth amhariad wedi'i hamorteiddio'n llawn.
- Gwariant ar raglenni - mae'r Gronfa'n cydnabod gwerth dyfarniadau sy'n destun amodau perfformiad fel rhwymedigaethau amodol yn hytrach na chroniadau grant. Mae'r farn yn seiliedig ar amodau a thelerau'r contractau dyfarnu.

Yr amcangyfrifon mwyaf arwyddocaol yw:

- Darpariaethau - Rydym wedi amcangyfrif cronfeydd cyfrifon segur ar sail cyhoeddiadau a wnaed gan DCMS mewn perthynas â Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithas Adeiladu Segur 2008.
- Bywyd economaidd defnyddiol yr ased anniriaethol - Rydym yn amcangyfrif bywyd sy'n weddill ein System Rheoli Ariannu a allai arwain at amrywiadau mewn costau amorteiddio. Yn flaenorol amcangyfrifwyd y byddai'r oes defnyddiol tan ddiwedd 2019/20. Mae'r system bellach wedi'i digomisiynu a'i disodli gan ddatrysiad mwy diweddar. Felly, nid oes angen amcangyfrif pellach o newid.

2. Incwm

Mae effaith cymhwysiad Refeniw o Gytundebau gyda Chwsmeriaid IFRS 15 wedi cael ei asesu, gydag adolygiad a dadansoddiad o bob cytundeb refeniw. Ar gyfer y flwyddyn gyfredol a blaenorol, rydym wedi dod i'r casgliad nad oes gennym unrhyw refeniw materol o gytundebau gyda chwsmeriaid. Lle mae gan y Gronfa gytundeb gyda thrydydd parti sy'n adran o'r llywodraeth ar gyfer gwasanaethau ariannu uniongyrchol neu ar gyfer partneriaeth cyd-ariannu, mae'r cytundebau'n nodi neu'n awgrymu y dylid trin y refeniw fel grant llywodraeth. Felly, rydym yn parhau i gymhwyso Cyfrifo ar gyfer Grantiau Llywodraeth IAS 20 lle mae incwm a threuliau yn cyd-fynd yn ystod yr un cyfnod.

Isod mae dadansoddiad o incwm arall nad yw wedi'i adnabod ar wahân yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Llog banc a llog arall a dderbynnir		
Llog banc derbyniadwy	145	164
	145	**164**
Gwerthu tir ar Benrhyn Greenwich		
Gwerthu tir ar Benrhyn Greenwich	47	79
	47	**79**

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Incwm arall		
Incwm o gyflwyno arian nad yw'n arian y Loteri	3,254	1,389
Incwm o gyflwyno arian y Loteri ar ran dosbarthwyr eraill	82	58
Incwm rhent	2,786	2,829
Mân incwm	398	331
	6,520	**4,607**
Adennill grantiau gan ddeiliaid grant (Nodyn 1.8)		
Adennill grantiau	1,976	2,361
	1,976	**2,361**

3. Gwariant ar raglenni'r Loteri Genedlaethol

Mae IFRS 8 yn mynnu datgelu data ariannol fesul cylchran adroddadwy. Mae'r Gronfa'n rheoli ac yn adrodd am weithgareddau dyfarnu grantiau fesul cylchrannau daearyddol. Er hynny, nid yw costau gweithredu'n cael eu rheoli a'u hadrodd ar sail gylchrannol.

Nid ydym yn dyrannu incwm i gylchrannau daearyddol ond yn pennu cyllidebau grant tymor canolig ar gyfer pob cylchran daearyddol yn seiliedig ar ddisgwyliadau tymor canolig o incwm net. Fel yr amlinellir yn adran perfformiad ariannol yr adroddiad blynyddol, pennir cyllidebau grant yn seiliedig ar yr adnoddau ariannol sydd ar gael. Mae'r Bwrdd wedi pennu'r arian sydd ar gael ar gyfer cyfnod 2020-2023 ar gyfer pob gwlad ar ôl dyrannu cyfran o'r gyllideb, hyd at 10 y cant, ar gyfer rhaglenni'r Deyrnas Unedig. Pennir cyfrannau rhwng pob portffolio gwlad gan Fformiwla Dyrannu Cyllideb. Mae hyn yn seiliedig ar boblogaeth wedi'i haddasu yn ôl nifer o ffactorau mewn perthynas ag amddifadedd cymharol ac argaeledd cymharol adnoddau. Addaswyd y cyfrannau yn 2017 i ystyried y data poblogaeth o Gyfrifiad 2017 ac asesiadau diweddar o amddifadedd cymharol a'r adnoddau cymharol sydd ar gael.

Dros gyfnod y cynllun mae gan bob pwyllgor gwlad y disgresiwn, o fewn terfynau penodol, dros wneud dyfarniadau grant cam wrth gam. Mae'r tabl isod yn amlinellu gwariant grant, ar gyfer pob portffolio, a godir ar y Datganiad Incwm Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn.

	DEYRNAS UNEDIG £000	Lloegr £000	Yr Alban £000	Cymru £000	Gogledd Iwerddon £000	Cyfanswm £000
Gwariant ar grantiau	58,717	432,212	37,330	28,504	27,492	584,255
Llai gwariant ar grantiau wedi darfod neu eu diddymu	(1,076)	(3,094)	(218)	(10)	(284)	(4,682)
Gwariant net ar grantiau 2019/20	57,641	429,118	37,112	28,494	27,208	579,573
Gwariant grant net 2018/19	48,168	362,813	41,720	30,948	17,861	501,510

4. Gwariant uniongyrchol i gefnogi rhaglenni

Costau yn ymwneud â gwariant er budd uniongyrchol derbynyddion grant a'u buddiolwyr a wnaed fel rhan o gontract yn hytrach na dyfarniad grant.

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Cefnogaeth a ddarperir yn uniongyrchol i dderbynyddion a buddiolwyr grant	8,622	9,583

5. Costau Gweithredu

	Costau gweithredu ar gyfer dosbarthu incwm y Loteri £000	Costau gweithredu a ailgodir £000	Costau gweithredu ar gyfer dosbarthu arian cyfrifon segur £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 Cyfanswm costau gweithredu £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 Cyfanswm costau gweithredu £000
Tâl cydnabyddiaeth cyflogeion	34,011	2,602	325	36,938	34,785
Teithio a Threuliau					
- Staff	1,828	152	7	1,987	1,904
- Bwrdd a Phwyllgor	96	-	-	96	106
Taliadau o dan lesi gweithredol tymor byr/ gwerth isel:					
- Eiddo	107	-	2	109	3,774
- Arall	70	-	-	70	145
Costau llety eraill	913	-	-	913	2,487
Costau cyfathrebu	946	12	10	968	1,271
Cefnogaeth allanol ar gyfer rhaglenni grant	400	100	6	506	537
Gwerthuso Rhaglenni	244	18	-	262	238
Recriwtio a hyfforddi staff	1,189	5	6	1,200	1,179
Ffioedd proffesiynol	870	1	-	871	441
Tâl archwilwyr ar gyfer gwaith archwilio	116	-	-	116	112
Costau isadeiledd TG	3,590	-	-	3,590	3,086
Costau eraill	807	70	121	998	916

	Costau gweithredu ar gyfer dosbarthu incwm y Loteri	Costau gweithredu a ailgodir	Costau gweithredu ar gyfer dosbarthu arian cyfrifon segur	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 Cyfanswm costau gweithredu	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 Cyfanswm costau gweithredu
	£000	£000	£000	£000	£000
Dibrisio eiddo, peiriannau a chyfarpar	1,103	-	-	1,103	-
TAW	1,103	25	3	1,131	1,965
Eitemau anariannol					
- Dibrisio (ac eithrio asedau hawl i ddefnyddio)	2,781	-	-	2,781	3,082
- Amorteiddio asedau hawl i ddefnyddio	4,335	-	-	4,335	-
- Costau llog ar rwymedigaethau prydlesi	313	-	-	313	-
	54,822	2,985	480	58,287	56,028

Nid oedd unrhyw ffioedd ar gyfer gwasanaethau nad oeddent yn ymwneud ag archwilio gan archwilwyr allanol.

6. Dangosydd perfformiad ariannol

Ein dangosydd perfformiad ariannol yw'r gyfran o incwm y Loteri a wariwn ar ddosbarthu, wedi'i hasesu dros gyfnod o dair blynedd. O'r mesur hwn rydym yn hepgor costau rydym yn eu hailgodi ar bobl eraill, gan gynnwys costau dosbarthu arian nad yw'n dod o'r Loteri dros fudiadau eraill, isosod eiddo a gwariant anghymhwysol. Rydym hefyd yn eithrio costau unigol buddsoddi i gyflawni mesurau effeithlonrwydd yn y dyfodol. Mae TAW anadferadwy hefyd wedi'i eithrio o wariant cymwys.

Fel olynydd i Gomisiwn y Mileniwm, mae gan y Gronfa hawl i gyfran o'r elw o werthu tir ar Benrhyn Greenwich a wnaed gan Awdurdod Llundain Fawr, wedi i gostau penodol gael eu talu. Derbyniwyd taliad o £47,000m yn ystod 2019/20 (£79,000m yn 2018/19) sy'n cael ei adnabod fel incwm at ddibenion mesur perfformiad.

Ar y sail hon, roedd y gost o ddosbarthu ein cyfran o incwm y Loteri yn 7.1 y cant o'r incwm hwnnw yn ystod y flwyddyn (2018/19 7.3 y cant). Wedi'i hasesu dros gyfnod treigl o dair blynedd, y gyfran oedd 7.1 y cant.

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2018 £000
Costau gweithredu ar gyfer dosbarthu incwm y Loteri (yn unol â Nodyn 5)	54,822	51,963	50,891
Llai incwm rhent (yn unol â Nodyn 2)	(2,786)	(2,829)	(2,656)
Llai mân incwm (yn unol â Nodyn 2)	(398)	(331)	(125)
Namyn TAW anadferadwy	(1,131)	(1,921)	(1,800)
Cyfanswm gwariant cymwys	**50,507**	**46,882**	**46,310**
Enillion o'r Loteri Genedlaethol (yn unol â Nodyn 13)	710,434	640,005	654,033
Incwm Buddsoddi (yn unol â Nodyn 13)	3,436	3,280	1,890
Plws gwerthu tir ar Benrhyn Greenwich (yn unol â Nodyn 2)	47	79	3,832

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2018 £000
Plws incwm fesul cam o ddargyfeiriad y Loteri Olympaidd	-	-	15,000
Cyfanswm incwm cymwys	**713,917**	**643,364**	**674,755**
Canran	**7.1%**	**7.3%**	**6.9%**

Safle blwyddyn tri

Cyfanswm gwariant cymwys	143,698
Cyfanswm incwm cymwys	2,032,037
Canran	**7.1%**

7. Nifer a chostau staff

Roedd cyfanswm cost y staff, gan gynnwys tâl cydnabyddiaeth aelodau'r Bwrdd, fel a ganlyn:

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Tâl a chyflogau	26,731	25,944
Costau nawdd cymdeithasol	2,755	2,641
Costau pensiwn eraill	6,884	5,191
Costau ardoll brentisiaethau	125	122
Costau staff asiantaeth	443	887
	36,938	**34,785**

Secondiwyd nifer o staff sydd wedi'u cynnwys uchod i fudiadau eraill, y mae ad-daliadau o £257,422 wedi'u cynnwys mewn incwm arall. Mae cyflog a hawliau pensiwn aelodau uwch dîm rheoli a Bwrdd y Gronfa wedi'u cynnwys uchod ac mae'r manylion wedi'u datgelu yn yr Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth a Staff. Nid yw'n bosib adnabod nifer a chost yr aelodau staff o fewn y cyfanswm nad ydynt wedi'u cyflogi ar sail barhaol ac eithrio'r rhai a gyflogir trwy asiantaethau.

Roedd nifer y cyflogeion cyfwerth ag amser llawn a staff dros dro sy'n gweithio i'r Gronfa yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

	Nifer y staff dros dro ar 31 Mawrth 2019 2020 (CaALl)	Nifer y cyflogeion ar 31 Mawrth 2020 (CaALl)	Cyfanswm nifer y staff ar 31 Mawrth 2020 (CaALl)	Cyfanswm nifer y staff ar 31 Mawrth 2019 (CaALl)
Gwneud grantiau	-	437	437	493
Cefnogi cwsmeriaid a budd-ddeiliaid	-	190	190	138
Llywodraethu a gweinyddu	4	154	158	200
	4	**781**	**785**	**831**

Ar 31 Mawrth 2020, cyflogodd y Gronfa 785 o gyflogeion cyfwerth ag amser llawn (31 Mawrth 2019 831). Roedd hyn yn cynnwys 4 o gyflogeion dros dro cyfwerth ag amser llawn (31 Mawrth 2019).

Pecynnau ymadael

Er nad yw cyflogeion y Gronfa'n weision sifil, mae eu telerau cyflogaeth yn darparu ar gyfer taliadau terfynu a phensiynau ymddeol yn gynnar a gyfrifir yn yr un modd â Chynllun Digolledu'r Gwasanaeth Sifil. Telir costau'r buddiannau hyn gan y Gronfa ac nid gan y Gwasanaeth Sifil neu gronfeydd y Trysorlys.

Pecyn ymadael band costau	Nifer y diswyddiadau gorfodol Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020	Nifer y diswyddiadau gwirfoddol Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020	Cyfanswm y diswyddiadau Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020	Nifer y diswyddiadau Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019
<£10,000	-	36	36	3
£10,000 - £25,000	1	11	12	10
£25,001 - £50,000	-	6	6	9
£50,001 - £100,000	-	1	1	-
Cyfanswm y pecynnau ymadael	1	54	55	22
Cyfanswm cost £000	**12**	**630**	**642**	**555**

8. Costau ailstrwythuro

Rydym yn adolygu'r ffordd yr ydym wedi'n strwythuro'n rheolaidd ac yn gwneud newidiadau i gyflwyno gwasanaethau effeithlon ac effeithiol sy'n addas i'r diben. Yn ystod 2019/20 fe wnaethom rhai newidiadau i strwythur ein timau ariannu yn Lloegr yn sgil cyflwyno technoleg newydd yn ein System Rheoli Grantiau newydd sydd wedi awtomeiddio nifer o brosesau. Mae'r costau ailstrwythuro'n cynnwys taliadau terfynu a thrafodion eiddo, gan gynnwys newidiadau i ddarpariaeth lesi beichus.

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Taliadau terfynu	1,059	931
Rhesymoli eiddo	160	21
Taliadau prydles anochel	(302)	218
	917	**1,170**

9. Treth

Mae'r Gronfa'n talu treth gorfforaethol ar log banc ac unrhyw log arall a dderbynnir. Mae cost dreth net o £27,524 (2018/19 £30,355) ar gyfer y flwyddyn.

Nid yw incwm buddsoddi a gynhyrchir ar falansau a ddelir yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol o dan stiwardiaeth yr Ysgrifennydd Gwladol yn destun treth gorfforaethol y Deyrnas Unedig.

10. Eiddo, peiriannau a chyfarpar

	Gwelliannau prydlesol £000	TG £000	Offer, dodrefn a swyddf ffitiadau £000	Cyfanswm £000
Cost				
Ar 1 Ebrill 2019	9,860	991	787	11,638
Ychwanegiadau	61	888	9	958
Gwaredladau	-	(480)	-	(480)
Ar 31 Mawrth 2020	**9,921**	**1,399**	**796**	**12,116**
Dibrisio				
Ar 1 Ebrill 2019	6,522	476	378	7,376
Tâl am y flwyddyn	1,044	79	226	1,349
Gwarediadau	-	(82)	-	(82)
Ar 31 Mawrth 2020	**7,566**	**473**	**604**	**8,643**
Llyfrwerth net				
Ar 31 Mawrth 2020	**2,355**	**926**	**192**	**3,473**
Cost				
Ar 1 Ebrill 2018	9,357	1,626	579	11,562
Ychwanegiadau	503	105	309	917
Gwarediadau	-	(740)	(101)	(841)
Ar 31 Mawrth 2019	**9,860**	**991**	**787**	**11,638**

Dibrisio				
Ar 1 Ebrill 2018	5,551	1,166	321	7,038
Tâl am y flwyddyn	971	50	158	1,179

	Gwelliannau prydlesol	TG	Offer, dodrefn a swyddfa ffitiadau	Cyfanswm
	£000	**£000**	**£000**	**£000**
Gwarediadau	-	(740)	(101)	(841)
Ar 31 Mawrth 2019	**6,522**	**476**	**378**	**7,376**
Llyfrwerth net				
Ar 31 Mawrth 2019	**3,338**	**515**	**409**	**4,262**

Mae'r holl welliannau prydlesol ar eiddo prydles fer gyda phrydles sy'n dod i ben mewn llai nag 20 mlynedd.

11. Asedau anniriaethol

	System rheoli grantiau	Meddalwedd system ariannu	Gwefan	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000
Cost				
Ar 1 Ebrill 2019	-	9,900	358	10,258
Ychwanegiadau	427	-	-	427
Gwastraff	-	(9,900)	-	(9,900)
Ar 31 Mawrth 2020	**427**	**-**	**358**	**785**

Amorteiddio				
Ar 1 Ebrill 2019	-	7,822	358	8,180
Tâl am y flwyddyn	59	1,373	-	1,432
Gwastraff	-	(9,195)	-	(9,195)
Ar 31 Mawrth 2020	**59**	**-**	**358**	**417**
Llyfrwerth net				
Ar 31 Mawrth 2020	**368**	**-**	**-**	**368**
Cost				
Ar 1 Ebrill 2018	-	9,900	358	10,258
Ychwanegiadau	-	-	-	-
Gwastraff	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2019	**-**	**9,900**	**358**	**10,258**

	System rheoli grantiau £000	Meddalwedd system ariannu £000	Gwefan £000	Cyfanswm £000
Cost				
Amorteiddio				
Ar 1 Ebrill 2018	-	5,991	288	6,279
Tâl am y flwyddyn	-	1,831	70	1,901
Gwastraff	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2019	**-**	**7,822**	**358**	**8,180**
Llyfrwerth net				
Ar 31 Mawrth 2019	**-**	**2,078**	**-**	**2,078**

Ym mis Ionawr 2020 fe gawsom wared ar ein hased System Rheoli Ariannu wedi'i disodli'n llawn gyda System Rheoli Grantiau newydd. Y llyfrwerth net a oedd yn weddill wrth gael gwared ohoni oedd £0.7m, gyda'r ased yn agos at gyrraedd amorteiddiad llawn ar adeg ei disodli.

12. Masnach ac arian arall a dderbynnir

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn		
Yn cael ei ddal gan bartneriaid dirprwyol ar gyfer talu rhwymedigaethau grantiau	6,199	4,365
Symiau derbyniadwy drwy fasnach	1,000	1,329
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	3,309	4,717
Arian cyfatebol Ewropeaidd	41,697	44,033
Reclaim Fund	68,500	71,771
Symiau eraill i'w derbyn	4,142	3,326
	124,847	**129,541**

13. Cronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol

		Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000
Balans ar 1 Ebrill 2019		**277,137**
Enillion gan y Loteri Genedlaethol	710,434	
Incwm buddsoddi o NLDF	3,436	
Arian a dynnwyd i lawr o NLDF	(688,272)	
Cynnydd net yn y balans		25,598
Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2020		**302,735**

Mae'r Gronfa'n derbyn cyfran o'r arian a delir gan Camelot Group plc i NLDF ar ôl didynnu costau'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddigidol, Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon i arfer ei swyddogaethau dan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1993, costau'r rheoleiddiwr (y Comisiwn Hapchwarae), costau'r rheolwr buddsoddi (y Comisiynwyr Dyled Cenedlaethol) a chostau Uned Hyrwyddo'r Loteri Genedlaethol.

14. Masnach ac arian arall a delir

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn		
TAW	337	185
Treth a nawdd cymdeithasol arall	705	891
Masnach daladwy	22	70
Yn ddyledus i bartner ar y cyd/partner dirprwyol ar gyfer talu rhwymedigaethau grant	3,913	2,808
Croniadau ac incwm gohiriedig	2,921	3,622
Symiau taladwy eraill	1,174	848
Croniadau grant (Nodyn 16)	496,419	540,195
	505,491	**548,619**
Symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn mwy nag un flwyddyn		
Croniadau grant (Nodyn 16)	555,414	568,278
	555,414	**568,278**

Rhwymedigaethau Grant

Mae rhwymedigaethau grant ar ddyddiad y Datganiad Sefyllfa Ariannol wedi'u dosbarthu'n ddarpariaethau os byddant yn bodloni'r meini prawf cydnabyddiaeth yn IAS37, Darpariaethau, Rhwymedigaethau Amodol ac Asedau Amodol, neu, os na fyddant, fel croniadau.

15. Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau

	Taliadau les anochel	Darpariaethau colli swyddi	Trosglwyddadwy i ddosbarthwyr cyfrifon segur a bennwyd	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000
Dygwyd ymlaen ar Ebrill 2019	967	27	93,300	94,294
Darpariaethau newydd a grëwyd	-	62	71,100	71,162
Darpariaethau a ddefnyddiwyd	(46)	(27)	(93,300)	(93,373)
Darpariaethau a ryddhawyd	(921)	-	-	(921)
Dygwyd ymlaen ar Mawrth 2020	**-**	**62**	**71,100**	**71,162**

Taliadau les anochel

Yn ystod 2018/19, fe ailwampiom ein hadeilad yn Newcastle a symud o dri llawr i ddau. Fe greom ddarpariaeth ar gyfer costau'r gofod heb ei defnyddio hyd at ddiwedd cyfnod y les. Erbyn hyn rydym wedi rhoi'r gorau i'r brydles ar gyfer y llawr hwn, felly mae'r ddarpariaeth wedi cael ei ryddhau.

Mae'r holl ddarpariaethau prydles beichus eraill wedi cael eu rhyddhau ac mae'r balans cyfatebol wedi cael ei drosglwyddo i ased newydd hawl i ddefnyddio IFRS 16, gan fod prydleswr, dan yr ymagwedd ôl-weithredol, dal i fyny, gronnus, yn gallu dibynnu ar ei asesiad a yw prydlesi'n feichus trwy Asedau Darpariaethau, Rhwymedigaethau Amodol ac Asedau Amodol IAS 37 yn syth cyn dyddiad y cais cychwynnol fel dewis amgen i gynnal adolygiad amhariad.

Ailstrwythuro: diswyddo a chefnogaeth gysylltiedig

O ganlyniad i ailstrwythuro yn y flwyddyn gyfredol a blynyddoedd blaenorol, adnabuwyd swyddi penodol fel rhai nad oes eu hangen bellach. O ganlyniad, mae staff wedi cael eu diswyddo.

Gwneir taliadau diswyddo'n unol â threfniadau a thelerau cytundebol a amlinellir yn nhrefniadau Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil.

Trosglwyddo cyfrifon segur

Mae Reclaim Fund Ltd wedi nodi bod £68.5 miliwn ar gael i'w dosbarthu i'r Gronfa yn ei blwyddyn ariannol hyd at fis Rhagfyr 2019 ac wedi cofnodi hwn fel credydwr. Gan hynny mae'r Gronfa wedi cofnodi hwn fel incwm derbyniadwy a bydd yn tynnu'r arian i lawr fel y bo angen i gefnogi'r rhaglenni grant. Mae dyfarniadau ar gyfer Cymru a'r Alban yn cael eu gwneud dan raglenni cyfredol tra bod cyfarwyddiadau polisi Gogledd Iwerddon wedi cael eu darparu'n ddiweddar a bydd rhaglenni grant nawr yn cael eu pennu i ddosbarthu'r arian sydd ar gael. Ar gyfer cyfran Lloegr, mae dau fudiad newydd bellach wedi cael eu sefydlu i ddosbarthu arian yn ymwneud ag Ieuenctid a Chynhwysiad Ariannol. Mae cyfanswm o £77m wedi cael ei drosglwyddo i sefydliadau yn ystod y flwyddyn a ddaeth ym mis Mawrth 2020. Cyfanswm yr ymrwymiad i'r mudiadau yn y cylch cyfredol o ddosbarthiadau dan gyfarwyddiadau gan DCMS yw £145m. Rydym wedi gwneud darpariaeth ar gyfer y goblygiadau dosbarthu a ragwelir i'r ystent bod yr arian wedi'i gwneud ar gael gan Reclaim Fund Limited.

16. Croniadau grant

	Ar 31 Mawrth 2019 £000
Symud croniadau grant	
Rhwymedigaethau grant a ddygwyd ymlaen ar 1 Ebrill 2019	**1,108,473**
Ymrwymiadau grant a wnaed	591,077
Rhwymedigaethau wedi darfod a'u diddymu	(5,036)
Rhwymedigaethau grant a fodlonwyd	(642,681)
Croniad a ddygwyd ymlaen ar 31 Mawrth 2020	**1,051,833**

	Ar 31 Mawrth 2020 £000	Ar 31 Mawrth 2019 £000
Dosbarthiad croniadau grant ar ddiwedd y flwyddyn		
Symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn		
Croniadau (Nodyn 14)	496,419	540,195
Symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn mwy nag un flwyddyn		
Croniadau (Nodyn 14)	555,414	568,278
Cyfanswm croniadau grant	**1,051,833**	**1,108,473**
Croniadau grant sy'n heneiddio		
Yn ddyledus o fewn blwyddyn	496,419	540,195
Yn ddyledus o fewn mwy na blwyddyn ond llai na dwy flynedd	300,920	303,851
Yn ddyledus o fewn mwy na dwy flynedd ond llai na thair blynedd	145,156	141,352
Yn ddyledus o fewn mwy na thair blynedd ond llai na phedair blynedd	61,458	56,309
Yn ddyledus o fewn mwy na phedair blynedd ond llai na phum mlynedd	43,380	31,166
Yn ddyledus ar ôl mwy na phum mlynedd	4,500	35,600
	1,051,833	**1,108,473**

17. Rhwymedigaethau Amodol

	Ar 31 Mawrth 2020 £000	Ar 31 Mawrth 2019 £000
Dyfarniadau grant a wneir gan y Gronfa nad ydynt yn bodloni'r meini prawf ar gyfer eu trin fel rhwymedigaethau	(14,807)	(39,521)
Cyfanswm rhwymedigaethau grant amodol	**(14,807)**	**(39,521)**

18. Cynlluniau ar y cyd

Parks for People

Gweinyddir y cynllun hwn gan y National Heritage Memorial Fund ar ran yr holl bartïon i'r cytundeb. Rydym wedi cytuno i gyfrannu hyd at £153 miliwn i'r cyfanswm ariannu disgwyliedig o £384 miliwn. Wedi'i gynnwys o fewn rhwymedigaethau grant mae £5.7 miliwn o rwymedigaethau grant a rhwymedigaethau amodol o £1.9 miliwn gan gynrychioli ein cyfraniad at y cynllun Parks for People ar y cyd. Mae ffigur y credydwyr yn cynnwys £3.7m sy'n ddyledus i National Heritage Memorial Fund mewn perthynas â'n cyfraniad i daliadau y maent wedi'u gwneud i dderbynyddion grant.

Rethinking Parks

Gweinyddir y cynllun hwn gan Nesta ar ran yr holl bartïon i'r cytundeb. Rydym wedi cytuno i gyfrannu hyd at £1.67 miliwn i'r cyfanswm ariannu disgwyliedig o £2 miliwn.

Does dim rhwymedigaethau grant na rhwymedigaethau amodol mewn perthynas â'r cynllun ar y cyd ar gyfer y flwyddyn. Mae'r ffigur dyledwyr yn cynnwys £0.5 miliwn sydd i fod i gael ei ddosbarthu i dderbynyddion grant gan Nesta mewn perthynas â'n cyfraniad at y cynllun.

19. Risgiau ariannol

Offerynnau ariannol

Mae'r Gronfa wedi mabwysiadu Safon Adrodd Ariannol Ryngwladol 9 ar gyfer blwyddyn ariannol 2018/19 gan ddefnyddio'r ymagwedd gronnol. Gan nad oes gan y Gronfa pwerau benthyg, mae offerynnau ariannol yn chwarae rôl lawer fwy cyfyngedig o ran creu neu newid risg nag sy'n arferol ar gyfer y cwmnïau a restrir, i'r graddau y mae'r safon yn berthnasol iddynt. Mae asedau ac atebolrwydd ariannol yn cael eu cynhyrchu gan weithgareddau gweithredu bob dydd yn hytrach na chael; eu dal i newid y risgiau sy'n wynebu'r mudiad.

Mae hyn yn golygu bod y Gronfa yn agored i ychydig iawn o risgiau uniongyrchol o ran hylifedd, y farchnad neu gredyd.

Risgiau hylifedd

Bodlonir gofynion arian parod ar gyfer gwariant Loteri trwy dynnu i lawr yn erbyn rhagamcaniadau angen wythnosol o'r balansau a ddelir ar ran y Gronfa yn y NLDF. Ym mis Mawrth 2019 balans y gronfa oedd £277 miliwn, roed hyn wedi codi i £303 miliwn erbyn 31 Mawrth 2020, bryd hynny roedd gwerth £1,052 o rwymedigaethau grant i'w talu o hyd. Wrth gyllidebu ar gyfer gwariant cyfredol, mae'r Gronfa'n cydbwyso all-lif y taliadau arian parod yn erbyn rhwymedigaethau grant ynghyd â blaen-rhagamcaniadau o incwm y Loteri wedi'u darparu gan DCMS.

Yn 2019/20 deilliodd £714 miliwn (90.2 y cant) o incwm y Gronfa o'r Loteri Genedlaethol, gan gynnwys incwm o £3.4 miliwn a ddeilliodd o enillion buddsoddi'r balans a ddelir gyda'r NLDF. Roedd incwm o arian cyfrifon segur yn £69 miliwn (8.7 y cant). Mae'r incwm sy'n weddill yn swm bach o log banc a mân incwm.

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Asedau hylifol		
Gwerth marchnad buddsoddiadau NLDF	302,735	277,137
Arian parod	79,951	95,412
Cyfanswm	**382,686**	**372,549**

Risgiau marchnad a chyfraddau llog

Mae asedau ariannol y Gronfa yn cael eu dal yn bennaf yn NLDF, sy'n buddsoddi mewn band cul o asedau isel eu risg megis bondiau llywodraeth ac arian parod. Nid oes gan y Bwrdd unrhyw reolaeth dros fuddsoddi'r arian hwn. Ar ddyddiad y Datganiad Sefyllfa Ariannol, £303 miliwn oedd gwerth ein buddsoddiadau yn NLDF ar y farchnad. Ar gyfartaledd enillodd arian NLDF 0.72 y cant yn ystod

y flwyddyn. Delir y balansau arian sy'n cael ei dynnu i lawr o'r NLDF i dalu am ymrwymiadau grant a chostau gweithredu mewn cyfrifon banc mynediad di-oed, gyda chyfraddau llog amrywiol â chyfradd llog o 0.05 y cant yn is na'r cyfradd sylfaenol yn ystod y flwyddyn. Balans arian parod y Gronfa ar ddiwedd y flwyddyn oedd £80 miliwn, yn bennaf mewn perthynas ag arian y Cyfrifon Segur a dderbyniwyd ond a oedd heb ei dosbarthu eto. Mae'r Bwrdd yn ystyried nad yw'r Gronfa'n agored i risgiau cyfraddau llog sylweddol

	2019/20	2018/19
	£000	£000
Sterling ar gyfraddau llog arnawf - arian y Loteri	16,012	18,297
Sterling ar gyfraddau llog arnawf - arian cyfrifon segur	63,939	77,115
Sterling ar gymysgedd o gyfraddau penodol	302,735	277,137
	382,686	**372,549**

Risgiau credyd

Mae arian derbynadwy y Gronfa'n cynnwys balansau rhynglywodraethol Mae'r balansau rhynglywodraethol yn bennaf gyda chyd-ddosbarthwyr y Loteri ac yr oeddent oll wedi'u had-dalu neu eu cytuno erbyn cyfnod llofnodi'r cyfrifon.

Ar ddiwedd y flwyddyn cofnododd y Gronfa ddyledwr o £68.5m gyda Reclaim Fund Limited. Mae hyn yn cynrychioli'r symiau yr adnabyddir eu bod ar gael i'r Gronfa i'w dosbarthu o dan Ddeddf Cyfrifon Banc a Chymdeithas Adeiladu Segur 2008 nad ydynt wedi'u tynnu i lawr o Reclaim Fund Limited eto.

Delir y rhain gan Reclaim Fund mewn cyfrifon arian parod risg isel gan gynnwys gyda Banc Lloegr. Nid yw'r Bwrdd yn ystyried bod y Gronfa'n agored i risgiau credyd sylweddol.

Risgiau Arian Tramor

Nid oes gan y Gronfa unrhyw asedau nad sy'n sterling ac nid yw'n agored at unrhyw risgiau yn ymwneud â chyfnewidfeydd tramor.

Asedau ariannol fesul categori

Asedau yn ôl y Datganiad sefyllfa ariannol	2019/20	2018/19
	£000	£000
Asedau anghyfredol	3,842	6,340
Balans buddsoddi yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol	302,735	277,137
Arian parod a chyfwerth ag arian parod - arian y Loteri	16,012	18,297
Arian parod a chyfwerth ag arian parod - arian cyfrifon segur	63,939	77,115
Benthyciadau a thaliadau derbynadwy	123,752	126,907
	510,280	**505,796**

Prisiad Teg

Mae'r Bwrdd yn disgwyl i'r llyfrwerth gyfateb i'r gwerth teg ar gyfer yr holl asedau a rhwymedigaethau ariannol. Ar y sail bod:

1. Yr holl adneuon arian parod mewn banciau masnachol
2. Er ein bod yn datgelu gwerth £555 miliwn o ymrwymiadau grant nad ydynt yn ddyledus i gael eu talu tan ar ôl un flwyddyn, nid ydym wedi gwneud addasiad gwerth teg. Mae'r Gronfa o dan rwymedigaeth gontract i dalu'r symiau hyn ar alw, yn amodol ar y contract, ac felly gallai'r symiau gael eu talu o fewn y 12 mis nesaf. Mae amodau a thelerau'r grant hefyd yn darparu am stopio taliadau pa bydd arian annigonol ar gael i fodloni'r gofynion.
3. Mae'r holl eitemau taladwy yn ddyledus o fewn telerau contract arferol, ac felly nid oes unrhyw wahaniaeth rhwng llyfrwerth a gwerth teg.
4. Mae colled credyd disgwyliedig o £334k wedi cael ei gydnabod yn sgil COVID-19. Mae'r golled hon yn seiliedig ar ein barn o'r tebygrwydd na fydd dyledwyr nad ydynt yn rhan o'r Llywodraeth yn gallu talu'n llawn y symiau sy'n ddyledus i'r Gronfa. Yn gyffredinol, mae hyn yn berthnasol i is-denantiaid y Gronfa.

Aeddfedrwydd rhwymedigaethau ariannol

	2019/20	2018/19
	£000	£000
Mewn llai na blwyddyn	505,491	548,620
Mewn mwy na blwyddyn ond llai na dwy	300,920	303,850
Mewn dwy i bum mlynedd	249,994	228,827
Mewn mwy na phum mlynedd	4,500	35,600
	1,060,905	**1,116,897**

Mae'r Datganiad sefyllfa ariannol yn datgelu'r ffigur uchod wedi'i wahanu rhwng y symiau sy'n ddyledus mewn blwyddyn ac mewn mwy na blwyddyn. Mae'r rhaniad hwnnw'n seiliedig ar brofiad blaenorol o symiau a dynnir i lawr gan grantïon gan nad yw ein contractau gyda grantïon yn cynnwys y cyfryw raniad.

20. Prydlesi

Asedau hawl i ddefnyddio

Prydlesi eiddo yw'r unig ased hawl i ddefnyddio sydd gan y Gronfa.

	£000
Balans ar 1 Ebrill 2019	16,011
Amorteiddio	(4,335)
Balans ar 31 Mawrth 2020	**11,676**

Atebolrwydd prydlesi

	£000
Balans ar 1 Ebrill 2019	(15,716)
Cost ariannol	(313)
Cost y rhent	4,683
Balans ar 31 Mawrth 2020	**(11,346)**

Atebolrwydd prydlesi sy'n aeddfedu

	£000
Ddim yn hwyrach na blwyddyn	(4,710)
Hwyrach na blwyddyn a ddim yn hwyrach na 5 mlynedd	(5,500)
Hwyrach na 5 mlynedd	(1,136)
	(11,346)

Prydleswyr

	£000
Ddim yn hwyrach na blwyddyn	2,784
Hwyrach na blwyddyn a ddim yn hwyrach na 5 mlynedd	1,129
Hwyrach na 5 mlynedd	446
	4,359

21. Cynllun pensiwn

Darperir buddiannau pensiwn trwy drefniadau Pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Gall cyflogeion fod naill ai mewn cynllun buddiant diffiniedig cyfartaledd gyrfa (alpha) neu bensiwn budd-ddeiliad (cyfrif partneriaeth). Trosglwyddwyd cynllun cyflog terfynol (classic, classic plus neu premium) a'r cynllun cyfartaledd gyrfa – nuvos – i alpha yn 2015. Cadwodd aelodau fuddiannau cynlluniau cyflog terfynol blaenorol ar gyfer gwasanaeth hyd at y pwynt trosglwyddo. Nid yw'r trefniadau buddiant diffiniedig statudol yn cael eu hariannu, telir costau'r buddiannau gan arian a bennir gan Senedd y Deyrnas Unedig bob blwyddyn. Mae pensiynau sy'n daladwy o dan classic, premium, classic plus a nuvos a'u cynllun olynol alpha yn cynyddu bob blwyddyn yn unol â newidiadau yn y Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI). Mae'r pensiwn cyfrif partneriaeth yn bensiwn budd-ddeiliad 'prynu arian' gyda chyfraniad gan y cyflogwr.

Ar gyfer y cynllun alpha mae cyfraniadau cyflogeion wedi'u pennu ar isafswm graddfa ar gyfer aelodau sydd â chyflogau pensiynadwy o dan £21,636 o 4.6 y cant o enillion pensiynadwy. Mae hyn yn cynyddu mewn bandiau hyd at uchafswm o 8.05 y cant ar gyfer aelodau sydd â chyflog pensiynadwy dros £150,001. Cronnodd buddiannau'r cynllun classic ar gyfradd o 1/80 o'r enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer bob blwyddyn o wasanaeth. At hynny, mae cyfandaliad cyfwerth â phensiwn tair blynedd yn daladwy wrth ymddeol. Cronnodd buddiannau'r cynllun premiwm ar gyfradd o 1/60 o'r enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer bob blwyddyn o wasanaeth. Yn wahanol i classic, nid oes cyfandaliad awtomatig. Mae Classic Plus yn gynllun cymysg, gyda buddiannau ar gyfer gwasanaeth cyn 1 Hydref 2002 yn cael eu cyfrifo'n fras yn unol â classic a buddiannau ar gyfer gwasanaeth o fis Hydref 2002 wedi'u cyfrifo'n unol â premium. Yn alpha, mae aelodau'n cronni pensiynau'n seiliedig ar enillion pensiynadwy yn ystod cyfnod eu haelodaeth o'r cynllun. Ar ddiwedd blwyddyn y cynllun (31 Mawrth) mae'r cyfrif pensiwn wedi'i ennill yn cael ei gredydu gyda 2.32 y cant o'u henillion pensiynadwy yn y flwyddyn honno o'r cynllun ac mae'r pensiwn a gronnir yn cael ei uwchraddio'n unol â'r CPI. Ym mhob achos gall aelodau ddewis ildio (cyfnewid) y pensiwn am gyfandaliad hyd at y terfynau a ganiateir gan ddeddfwriaeth dreth.

Trefniad pensiwn budd-ddeiliad yw'r cyfrif pensiwn partneriaeth. O 1 Hydref 2015, mae'r cyflogwr yn gwneud cyfraniad sylfaenol rhwng 8 y cant a 14.75 y cant (gan ddibynnu ar oedran yr aelod) i bensiwn budd-ddeiliad a ddewisir gan y cyflogai o banel o dri darparwr. Nid oes rhaid i'r cyflogai gyfrannu ond os yw'n gwneud cyfraniadau, bydd y cyflogwr yn cyfrannu'n gyfatebol hyd at uchafswm o 3 y cant o'r cyflog pensiynadwy (yn ogystal â chyfraniad sylfaenol y cyflogwr).

Mae'r cyflogwyr hefyd yn cyfrannu 0.5 y cant pellach o gyflog pensiynadwy i dalu cost yr yswiriant risg a ddarperir yn ganolog (marw mewn gwasanaeth ac ymddeol oherwydd salwch).

Ar gyfer 2019/20, roedd cyfraniadau cyflogwyr o £100,662 yn daladwy i'r cyfrif pensiwn partneriaeth (2018/19:£174,211). Ceir manylion pellach am drefniadau Pensiwn y Gwasanaeth Sifil ar y wefan www.civilservice-pensions.gov.uk

Ar gyfer 2019/20, roedd cyfraniadau cyflogwyr o £7,929,388 yn daladwy i'r cyfrif pensiwn partneriaeth (2018/19: £5,055,895) ar un o bedair graddfa yn yr amrediadau isod. Caiff cyfraniadau cyflogwr eu hadolygu adeg prisiad llawn o'r cynllun. Cynhaliwyd y prisiad diweddaraf, wedi'i gyflawni gan Hewitt Associates, ar 31 Mawrth 2012. Mae'r cyfraddau cyfrannu'n adlewyrchu'r buddiannau wrth iddynt gronni, nid pan fo'r costau'n cael eu codi, ac maent yn adlewyrchu profiadau'r cynllun yn y gorffennol. Mae'r cyfraddau ar gyfer 2019/20 yn cydweddu ag argymhellion yr Actiwari ac yn cynrychioli prisiad yn y cyfamser. Mae prisiad pellach ar y gweill ac mae disgwyl y bydd y cyfraddau'n cael eu haddasu ymhellach ar gyfer 2020/21.

Ar hyn o bryd, mae cyflogwyr yn talu 27.1 y cant o gyflog eu cyflogeion ar gyfartaledd fel cyfraniad pensiwn. Mae'r union ffigur yn dibynnu ar gyflogau'r cyflogeion unigol.

Bandiau	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020	Bandiau	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019
£23,000 a llai	26.6%	£23,000 a llai	20.0%
£23,001 - £45,500	27.1%	£23,001 - £45,500	20.9%
£45,501 - £77,000	27.9%	£45,501 - £77,000	22.1%
£77,001 a mwy	30.3%	£77,001 a mwy	24.5%

Nifer y staff y gwnaed cyfraniadau pensiwn ar eu cyfer yn 2019/20 oedd 9 classic, 21 premium, 2 nuvos ac 836 alpha, 28 partneriaeth a 54 CSOC. Mae'r cyfanswm o 896 yn cynrychioli'r mwyafrif o gyfanswm yr aelodau staff unigol a gyflogwyd yn ystod y flwyddyn.

Lefel ragfynedig cyfraniadau'r cyflogwr i PCSPS ar gyfer 2020/21, yn seiliedig ar ddyfarniad tâl 1.7 y cant ar lefelau tâl 2019/20 a chyfraddau cyfraniadau diwygiedig o fis Ebrill 2020, yw £9,277,384.

Fel cynllun amlgyflogwr heb ei ariannu sy'n gweithredu'n bennaf yn y sector cyhoeddus, mae Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil yn cynnal trafodaethau gyda'r Llywodraeth, Undebau Llafur ac aelodau mewn perthynas â'i sefyllfa ariannol, ei sefyllfa actiwaraidd a lefelau tebygol cyfraniadau cyflogeion a chyflogwyr. Mewn cyffredin â'r holl brif gynlluniau pensiwn gwasanaeth cyhoeddus eraill, mae'r tebygolrwydd o gynnydd yn lefel y cyfraniadau'n rhan o'r trafodaethau hyn.

Mae Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil yn gynllun

buddiant diffiniedig amlgyflogwr, felly ni allwn adnabod ein cyfran ni o asedau neu rwymedigaethau'r cynllun.

22. Colledion a thaliadau arbennig

Ceir colledion pan nad oes unrhyw dystiolaeth bod amcanion prosiect a ariannwyd wedi'u cyflawni. Yn y flwyddyn ariannol hyd at 31 Mawrth 2020 rydym wedi dileu colledion o £893,620, gan gynrychioli 105 o ddyfarniadau (2018/19 £568,385 gan gynrychioli 70 o ddyfarniadau). Nid oedd unrhyw ddileadau uwchben £100,000 (2018/19 dim).

Ceir taliadau arbennig yn yr achosion canlynol:

- gwnaed grant yn anfwriadol i fudiad nad yw'n gyfreithiol gymwys i'w dderbyn ond lle mae'r grant o fewn bwriad cyffredinol deddfwriaeth statudol. Gwariwyd yr holl ddyfarniadau hyn ar amcanion prosiectau, yn unol ag amodau a thelerau'r grant.
- Cymeradwyir taliadau ex gratia.

Yn y flwyddyn ariannol i 31 Mawrth 2020, ni wnaethpwyd unrhyw daliadau arbennig (2018/19 £6,089 yn cynrychioli 1 taliad).

23. Trafodion cyrff cysylltiedig

Mae'r Gronfa yn gorff cyhoeddus anadrannol. Ei hadran noddi yw DCMS. Gan hynny, mae DCMS wedi cael ei drin fel parti cysylltiedig trwy gydol y flwyddyn.

Yn ystod y flwyddyn, rydym wedi cynnal trafodion materol amrywiol gyda DCMS a chyrff eraill yr ystyrir mai DCMS yw'r adran noddi ar eu cyfer: Cronfa Dreftadaeth y Loteri, Sport England a Chyngor Celfyddydau Lloegr.

Mae trafodion gyda DCMS yn adlewyrchu incwm a dderbyniwyd drwy Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol a secondio staff i mewn. Mae trafodion gyda dosbarthwyr eraill y Loteri'n cynnwys incwm a dderbyniwyd ar gyfer rheoli dyfarniadau a darparu gwasanaethau proffesiynol.

Mae taliadau'n cael eu gwneud i Gronfa Dreftadaeth y Loteri ar gyfer eu gwasanaethau rhedeg rhaglenni grant.

At hynny, mae gennym nifer o drafodion materol gydag adrannau a chyrff Llywodraeth sy'n ystyried adrannau llywodraeth eraill fel eu hadrannau noddi hwy:

- Cyllid a Thollau EM mewn perthynas â thrafodion Talu wrth Ennill ac Yswiriant Gwladol
- Mae Cronfa Gymdeithasol Ewrop wedi contractio rheolaeth y Gronfa Building Better Opportunities i'r Gronfa trwy DWP fel awdurdod rheoli.
- Mae'r Adran dros Gymunedau a Llywodraeth Leol wedi contractio rheolaeth Cronfa Cymunedau'r Arfordir i'r Gronfa. O dan y trefniadau hyn, mae pob un o weinyddiaethau datganoledig Cymru, Yr Alban a Gogledd Iwerddon yn pennu'r agwedd at ariannu gyda'r portffolio perthnasol ar gyfer y Gronfa
- Mae'r Swyddfa Cymdeithas Sifil wedi contractio'r Gronfa i reoli'r Social Incubator Fund, Life Chances Fund, Youth Investment Fund, Place Based Social Action, Cronfa #iwill, Safeguarding Training Fund a'r Building Connections Fund.

Mae'r Youth Investment Fund a Chronfa #iwill yn rhaglenni arian cyfatebol lle mae'r Gronfa'n cyfrannu ei hadnoddau arian loteri ac mae'n gyfrifol hefyd am wneud penderfyniadau am ddyfarniadau grant

Aelodau Bwrdd

Mae'r Gronfa'n glynu wrth gôd ymarfer Swyddfa'r Cabinet ar gyfer aelodau Byrddau cyrff cyhoeddus. Fel mater o bolisi a gweithdrefn, mae aelodau Bwrdd yn cynnal cofrestrau buddiannau sydd ar gael yn gyhoeddus ac yn datgan unrhyw fuddiannau uniongyrchol mewn ceisiadau grant a wneir i'r Gronfa ynghyd â pherthnasoedd masnachol pan fydd gan neu pan allai fod gan fudiadau berthynas gyda ni.

Pan wneir unrhyw benderfyniadau pwyllgor y gellid tybio'n rhesymol y byddent yn achosi gwrthdaro buddiannau, yn bennaf o ran grantiau i gyrff gwirfoddol, mae cadeirydd y cyfarfod yn sicrhau ar y dechrau bod datgeliad yn cael ei wneud a bod yr aelod pwyllgor yn gadael yn ystod unrhyw drafodaeth o'r eitem berthnasol. Mae gofyn hefyd bod cydweithwyr ar draws y Gronfa'n datgelu unrhyw fuddiannau perthnasol mewn mudiadau rydym yn eu hariannu neu a dderbyniwn geisiadau ganddynt. Mae ein gweithdrefnau'n sicrhau hefyd nad yw swyddogion grant yn ymwneud â phrosesu ceisiadau y byddai ganddynt fuddiant ynddynt.

Mae nifer o aelodau Bwrdd wedi datgan buddiannau mewn cyrff cyhoeddus, gwirfoddol ac elusennol y mae gennym fuddiannau busnes â nhw. Datgelir y rhain ar dudalennau 76 i 79.

24. Asedau trydydd parti

Mae'r asedau hyn yn cynrychioli balansau banc a ddelir ar ran trydydd partïon yr ydym yn rheoli rhaglenni grant ar eu rhan ac Uned Hyrwyddo'r Loteri Genedlaethol, i wneud taliadau a brosesir gan y Gronfa o dan gytundebau lefel gwasanaeth. Mae gwahaniaeth amseru symiau mewn perthynas â'r balansau hyn yn gynwysedig yn y symiau sy'n ddyledus neu'n daladwy yn y datganiad sefyllfa ariannol fel bo'n briodol.

Ar 31 Mawrth 2020 cadwyd y balansau banc a ganlyn ar ran trydydd partïon:

	31/03/2019 £000	Mewnlifoedd £000	All-lifoedd £000	31/03/2020 £000
DCMS : Social Incubator Fund, Local Sustainability Fund, Life Chances Fund, Youth Investment Fund, Cronfa #iwill, Place Based Social Action, Building Connections Fund, Safeguarding Training Fund	1,309	18,347	16,823	2,833
Cyngor Celfyddydau Lloegr; Arian i Bawb Lloegr	7	-	7	-

	31/03/2019 £000	Mewnlifoedd £000	All-lifoedd £000	31/03/2020 £000
Cronfa Dreftadaeth y Loteri; Arian i Bawb; Cymru, Lloegr, Yr Alban, Gogledd Iwerddon	3	-	3	-
Sport England; Arian i Bawb Lloegr	9	-	9	-
Creative Scotland; Arian i Bawb Yr Alban	(62)	543	541	(60)
Uned Hyrwyddo'r Loteri Genedlaethol	1,141	3,424	4,533	32
Llywodraeth Cymru; Trosglwyddo Asedau Cymunedol	2	-	-	2
Scottish Celebrate	83	-	83	-
Sports Scotland; Arian i Bawb Yr Alban	(714)	545	586	(755)

	31/03/2019 £000	Mewnlifoedd £000	All-lifoedd £000	31/03/2020 £000
Llywodraeth Yr Alban; Communities and Family Fund, Scottish Land Fund, Delivering Financial Inclusion	5,562	10,220	9,388	6,394
Trysorlys EM; Cronfa Cymunedau'r Arfordir	1,112	5,771	5,025	1,858
Cyllid Ewropeaidd - Swyddfa'r Cabinet	46	56,631	56,675	2

25. Menter ar y Cyd - Uned Hyrwyddo'r Loteri Genedlaethol

Mae Uned Hyrwyddo'r Loteri Genedlaethol (NLPU) yn fenter ar y cyd rhwng Grŵp Camelot plc, y dosbarthwyr Loteri a DCMS. Sefydlwyd NLPU i gynyddu ymwybyddiaeth gadarnhaol a chefnogaeth y cyhoedd o ddosbarthu arian Loteri ar draws y Deyrnas Unedig, gan gyfrannu at iechyd cyffredinol y Loteri Genedlaethol a hyrwyddo teyrngarwch a chyfranogiad. Ariennir traean o NLPU gan Camelot a dau draean yn uniongyrchol gan Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol. Mae'r cyfanswm gwariant wedi'i gyfyngu i £3 miliwn. Mae'n atebol i Fwrdd Rheoli sy'n cynnwys cynrychiolwyr tri budd-ddeiliad allweddol: Camelot, y dosbarthwyr Loteri a DCMS, gyda'r Comisiwn Hapchwarae'n bresennol fel arsylwr.

Nid yw cyfran y fenter ar y cyd sy'n ymwneud â'r Gronfa wedi'i chyfuno o fewn y cyfrifon blynyddol o ystyried ei hanfateroldeb.

Mae mwy o wybodaeth a chyfrifon NLPU ar gael yn www.achosiondayloteri.org.uk

26. Ymrwymiadau cyfalaf

Ar 31 Mawrth, nid oedd gan y Gronfa unrhyw ymrwymiadau cyfalaf. (2018/19 £0.1 miliwn)

27. Asedau amodol

Mae hawl gan Ddosbarthwyr y Loteri Genedlaethol dderbyn cyfran o enillion o werthu tir ar Barc Olympaidd y Frenhines Elizabeth yn gyfnewid am gyfrannu £675m ychwanegol miliwn at ariannu Gemau Olympaidd a Pharalympaidd 2012 Llundain. Mae'r trefniadau wedi'u disgrifio mewn cytundeb cyfreithiol rhwng yr Ysgrifennydd Gwladol ac Awdurdod Llundain Fawr dyddiedig 29 Mawrth 2012 sy'n disgrifio dosbarthiad yr arian rhwng Awdurdod Llundain Fawr a'r dosbarthwyr loteri (trwy'r adran graidd. Mae gwerthiannau tir yn debygol o ddigwydd dros gyfnod hir, amcangyfrifir rhwng 2017-18 i 2036-37 Mae'r adran yn amcangyfrif y bydd y taliadau cyntaf i Ddosbarthwyr y Loteri yn cael eu derbyn ar ddechrau neu yng nghanol y 2020au.

Fel olynydd i Gomisiwn y Mileniwm, mae gan y Gronfa hawl i gyfran o'r elw o werthu tir ar Benrhyn Greenwich a wnaed gan Awdurdod Llundain Fawr, wedi i gostau penodol gael eu talu. Rhagwelir y bydd taliadau o £32 miliwn (2017/18 £50 miliwn) yn cael eu derbyn rhwng

2016 a 2037, gyda £7.8 miliwn eisoes wedi cael ei derbyn erbyn diwedd 2017/18.

Rhagwelwyd derbyn £47k yn 2019/20, sydd wedi cael ei gronni ar 31 Mawrth 2020 gan nad oedd wedi cael ei derbyn ar y pryd.

28. Adolygiad ar ôl y fantolen

Yn yr un modd â mudiadau eraill, mae argyfwng y Coronafeirws wedi effeithio ar y Gronfa. Mae systemau technoleg a busnes y Gronfa'n gallu gweithredu o bell ac mae'r Gronfa wedi gallu cadw'r amrediad llawn o wasanaethau.

Bu'r argyfwng arwain at risgiau ychwanegol o lai o incwm trwy werthiannau is o gynnyrch y Loteri Genedlaethol. Mae hyn wedi gwella gan fwyaf erbyn hyn ond rydym yn disgwyl ychydig ostyngiad yn incwm 2020/21 o ganlyniad. Rydym wedi addasu ein cynlluniau gwneud grantiau o ganlyniad er mwyn sicrhau y gallwn fodloni ein rhwymedigaethau cyfredol a gwneud grantiau newydd.

Ar ôl ddiwedd y flwyddyn, bu'r llywodraeth, trwy Drysorlys EM a DCMS fel ein corff noddi, ofyn i'r Gronfa ddosbarthu £200m o ariannu yn Lloegr i gefnogi mudiadau trwy'r argyfwng. Mae'r Gronfa wedi cytuno ar flaenoriaethau ar gyfer y rhaglen gyda DCMS ac wedi pennu trefn llywodraethu briodol ar gyfer rhaglen o'r raddfa hon. Mae'r Gronfa ar y trywydd cywir i fodloni amcanion y cynllun. Mae cynlluniau tebyg o werthoedd sylweddol is a gytunwyd ar gyfer yr Alban a Gogledd Iwerddon hefyd ar y trywydd cywir.

Ar adeg llofnodi'r cyfrifon, ni fyddai unrhyw un o'r digwyddiadau hyn na digwyddiadau eraill ar ôl dyddiad y fantolen yn addasu'r ffigurau a nodwyd yn y datganiadau ariannol nac angen eu datgelu. Awdurdodwyd cyhoeddi'r cyfrifon ar ddyddiad llofnodi'r dystysgrif archwilio gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.

29. Cyfrifon Segur

O dan Ddeddf Cyfrifon Banc a Chymdeithasau Adeiladu Segur 2008 ('y Ddeddf'), gall banciau a chymdeithasau adeiladu drosglwyddo arian o gyfrifon segur i Reclaim Fund Ltd, endid nid er elw sydd ag awdurdod i weithredu fel y gronfa hawlio'n ôl.

Mae Reclaim Fund Ltd yn trosglwyddo arian y mae wedi'i fodloni nad oes ei angen i dalu hawliadau yn y dyfodol gan berchnogion yr arian cyfrifon segur i'r Gronfa Loteri Fawr. Mae'r Gronfa'n dosbarthu'r arian hwnnw yn unol â'r Ddeddf a chyfarwyddiadau a gyhoeddir iddi gan Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Ddigidol, Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon yn unol â'i wariant yn Lloegr a gan y gweinyddiaethau datganoledig o ran gwariant yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

Dosrennir arian rhwng pedair gwlad y Deyrnas Unedig yn unol ag offeryn statudol a gymeradwyir gan Senedd y Deyrnas Unedig.

Didynnir y costau a delir gan y Gronfa a'r Gweinidog mewn perthynas â gweithredu'r cynllun yn gyffredinol cyn eu dyrannu rhwng y pedair gwlad.

Didynnir y costau a gafwyd gan y Gweinidog a'r

gweinyddiaethau datganoledig mewn perthynas â'r gwledydd unigol o'r arian a ddyrennir.

Cyhoeddodd DCMS ym mis Ionawr 2018 mwy o arian yn deillio o'r Cyfrifon Banc Segur, swm a ragwelir a fydd hyd at £330 miliwn dros bedair blynedd. Bydd cyfran o'r arian hwn, hyd at £135 miliwn, yn parhau i gael ei wneud ar gael i'r Big Society Trust er mwyn galluogi Big Society Capital yn ei rôl fel cyfanwerthwr buddsoddiad cymdeithasol i ariannu llety sefydlog a hir dymor ar gyfer grwpiau bregus. Bydd gweddill y gyfran o gyfanswm y symiau sydd ar gael i Loegr yn cael ei dyfarnu trwy ddwy raglen, un yn ymwneud â Chyflogaeth Ieuenctid a'r llall â Chynhwysiad Ariannol. Bydd y rhaglenni hyn yn cael eu cyflwyno gan ddau fudiad newydd, yn annibynnol o'r llywodraeth sydd bellach wedi'u sefydlu at y diben hwn – Fair4All Finance ac Youth Futures Foundation. Wedi dangos erbyn hyn i foddhad y Gronfa eu bod yn fudiadau cymwys a phriodol i ddosbarthu'r arian a wnaed ar gael, mae cyfran gyntaf yr arian bellach wedi cael ei thalu i alluogi'r ddau fudiad i sefydlu a gweithredu eu cynlluniau ariannu.

Mae Reclaim Fund Ltd wedi nodi bod £68.5 miliwn ar gael i'w dosbarthu i'r Gronfa yn ei flwyddyn ariannol at fis Rhagfyr 2019 (i fis Rhagfyr 2018 £71.8 miliwn) ac wedi cofnodi hwn fel credydwr. Gan hynny mae'r Gronfa wedi cofnodi hwn fel incwm derbyniadwy a bydd yn tynnu'r arian i lawr fel y bo angen i gefnogi'r rhaglenni grant. Mae dyfarniadau ar gyfer Cymru a'r Alban yn cael eu gwneud dan raglenni cyfredol ac mae disgwyl i ddyfarniadau ar gyfer Gogledd Iwerddon gychwyn yn 2020/21 yn dilyn cadarnhau cyfarwyddiadau polisi. Bydd dyfarniadau a wnaed o dan y rhaglenni hyn yn cael eu trin yn yr un modd â'r dyfarniadau a wneir mewn perthynas ag incwm gan y Loteri Genedlaethol ac yn unol â'r polisïau cyfrifyddu a ddisgrifir yn yr adroddiad hwn. Mae'r Gronfa wedi cydnabod fel darpariaeth cyfran yr incwm ar gael a ragwelir y bydd yn cael ei throsglwyddo i Big Society Trust, Fair4All Finance a Youth Futures Foundation ond sydd heb gael ei drosglwyddo eto.

Mewn perthynas â Chymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon, mae'r Gronfa'n gwneud dyfarniadau grant mewn modd tebyg i arian Loteri, felly mae ymrwymiadau dros ben o ddyfarniadau grant a wnaed nad ydynt wedi cael eu tynnu i lawr gan dderbynyddion grantiau eto.

Mae'r Gronfa'n cadw arian a dynnwyd o Reclaim Fund Limited ond sydd heb ei dalu eto fel blaendal mewn banciau masnachol.

29a. Cyfrifon segur - Datganiad incwm cynhwysfawr

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Incwm		
Derbyniwyd/Derbyniadwy o Reclaim Fund Ltd	68,530	71,771
Llog banc derbyniadwy	650	232
Adennill grantiau	2	3
Cyfanswm incwm	**69,182**	**72,006**

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Gwariant		
Gwariant ar raglenni		
Trosglwyddiadau/trosglwyddadwy i ddosbarthwyr penodol	55,445	123,850
Gwariant ar grantiau	6,822	5,063
Llai gwariant ar grantiau wedi darfod neu eu diddymu	(352)	(54)
	61,915	**128,859**
Costau gweithredu		
Costau gweithredu	480	680
Cyfanswm gwariant	**62,395**	**129,539**
Gwarged/(Diffyg) cyn treth	**6,787**	**(57,533)**
Treth	**-**	**-**
Newid i Warged/(Diffyg) ar ôl treth	**6,787**	**(57,533)**
Cyfanswm incwm/(gwariant) cynhwysfawr net	**6,787**	**(57,533)**

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Arian wrth gefn		
Dygwyd ymlaen ar 1 Ebrill 2019	43,477	101,010
Cyfanswm gwariant cynhwysfawr net ar gyfer y flwyddyn.	6,787	(57,533)
Dygwyd ymlaen ar 31 Mawrth 2020	**50,264**	**43,477**

29b. Datganiad sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth 2020

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 £000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 £000
Asedau cyfredol		
Masnach ac arian arall a dderbynnir	68,995	71,771
Arian yn y banc ac mewn llaw	63,939	77,115
Cyfanswm asedau	**132,934**	**148,886**
Rhwymedigaethau cyfredol		
Masnach ac arian arall a delir	(56)	(125)
Darpariaethau	(71,100)	(93,300)
Rhwymedigaethau grant	(11,514)	(11,984)
Cyfanswm rhwymedigaethau	**(82,670)**	**(105,409)**
Asedau llai rhwymedigaethau	**50,264**	**43,477**
Gwarged argadwedig	**50,264**	**43,477**

29c. Cyfrif Incwm a Gwariant Manwl gyda Dyraniad fesul Gwlad

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020					Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019
	Lloegr	Yr Alban	Cymru	Gogledd Iwerddon	Cyfanswm	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Incwm	-	-	-	-	69,180	72,003
Namyn costau gweithredu	-	-	-	-	(480)	(680)
Incwm net ar gael i'w dosbarthu	-	-	-	-	68,700	71,323
Ar gael i bob gwlad	**57,639**	**5,771**	**3,366**	**1,924**	-	-
Adennill grantiau	-	2	-	-	2	3
Trosglwyddiadau/trosglwyddadwy i ddosbarthwyr penodol	(55,445)	-	-	-	(55,445)	(123,850)
Ymrwymiadau grant a wnaed	(234)	(5,927)	(309)	-	(6,470)	(5,009)
Gwarged/(Diffyg) ar gyfer y flwyddyn	1,960	(154)	3,057	1,924	6,787	(57,533)
Balans arian a ddygwyd ymlaen	3,540	14,841	8,737	16,359	43,477	101,010
Balans yr arian a ddygwyd ymlaen ar 31 Mawrth 2020	**5,500**	**14,687**	**11,794**	**18,283**	**50,264**	**43,477**

Symud croniadau grant

	Lloegr	Yr Alban	Cymru	Gogledd Iwerddon	Cyfanswm 2020	Cyfanswm 2019
Rhwymedigaethau grant a ddygwyd ymlaen ar 1 Ebrill 2019	644	4,085	7,255	-	11,984	12,893
Ymrwymiadau grant a wnaed	234	6,117	472	-	6,823	5,061
Rhwymedigaethau wedi darfod a'u diddymu	-	(190)	(162)	-	(352)	(51)
Adennill grantiau	-	(2)	-	-	(2)	(3)
Rhwymedigaethau grant a fodlonwyd	(878)	(3,917)	(2,144)	-	(6,939)	(5,916)
Croniad a ddygwyd ymlaen ar 31 Mawrth 2020	**-**	**6,093**	**5,421**	**-**	**11,514**	**11,984**

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020					Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019
	Lloegr	Yr Alban	Cymru	Gogledd Iwerddon	Cyfanswm	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Croniadau grant sy'n heneiddio						
Yn ddyledus o fewn blwyddyn	-	4,105	3,744	-	7,849	6,390
Yn ddyledus o fewn mwy na blwyddyn ond llai na dwy flynedd		1,777	1,150	-	2,927	4,303
Yn ddyledus o fewn mwy na dwy flynedd ond llai na thair blynedd	-	211	300	-	511	831
Yn ddyledus o fewn mwy na thair blynedd ond llai na phedair blynedd	-	-	204	-	204	229
Yn ddyledus o fewn mwy na phedair blynedd ond llai na phum mlynedd	-	-	23	-	23	206
Yn ddyledus ar ôl mwy na phum mlynedd	-	-	-	-	-	25
	-	**6,093**	**5,421**	**-**	**11,514**	**11,984**

Ein cefndir statudol

Cyfarwyddiadau Polisi

Rhoddir y pŵer i'n hadran noddi a'r gweinyddiaethau datganoledig o dan Ddeddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 i roi Cyfarwyddiadau mewn perthynas â materion sydd i'w hystyried wrth ddyfarnu grantiau.

Mae'r cyfarwyddiadau polisi cyfredol mewn perthynas â Lloegr, Ynys Manaw ac ariannu Deyrnas Unedig wedi'u disgrifio isod. Cyhoeddwyd y rhain gan Swyddfa'r Cabinet ac fe ddaethant i rym at 1 Ebrill 2012. Yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddigidol, Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon fydd yn gyfrifol am gyfarwyddiadau polisi'r dyfodol yn dilyn trosglwyddo swyddogaethau o Swyddfa'r Cabinet yn ystod y flwyddyn.

Mae'r Gronfa wedi cydymffurfio â'r Cyfarwyddiadau hyn ym mhob agwedd faterol trwy gydol y flwyddyn ariannol 2019/20.

Disgrifir y cyfarwyddiadau polisi cyfredol mewn perthynas â Chymru, Yr Alban a Gogledd Iwerddon, sydd wedi'u cyhoeddi gan y gweinyddiaethau datganoledig priodol, yn ddiweddarach yn yr adran hon.

Lloegr a'r Deyrnas Unedig

CYFARWYDDIADAU A RODDIR I'R GRONFA LOTERI FAWR O DAN ADRAN 36E(1)(b) DEDDF Y LOTERI GENEDLAETHOL ETC. 1993 (fel y'i diwygiwyd)

Yn y Cyfarwyddiadau hyn bydd unrhyw gyfeiriad at adran yn cyfeirio at adran yn Neddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993 (fel y'i diwygiwyd).

Trwy hyn mae'r Ysgrifennydd dros Swyddfa'r Cabinet, wrth weithredu'r pwerau a gyflwynwyd iddi gan adran 36E(1)(b) ac ar ôl ymgynghori â'r Gronfa Loteri Fawr ("y Gronfa"), Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Gweinidogion yr Alban a'r Adran dros Ddiwylliant, y Celfyddydau a Hamdden Gogledd Iwerddon yn unol ag adran 36E(5), yn rhoi'r cyfarwyddiadau a ganlyn i'r Gronfa:

Lloegr, Ynys Manaw a'r Deyrnas Unedig

1. Wrth weithredu unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant y Deyrnas Unedig, bydd y Gronfa'n ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy y bydd yn dosbarthu grantiau, y dibenion dros ddosbarthu grantiau, a'r amodau y dylid eu hystyried wrth i'r Gronfa ddosbarthu ei harian o dan adran 25(1).

A. Yr angen am sicrhau dros amser bod yr arian a ddosberthir:

(i) Yn sicrhau bod pobl yn cymryd rhan ac yn ymwneud â defnyddio ariannu'r Gronfa i ddarparu atebion i'r materion sydd fwyaf pwysig iddynt yn eu cymunedau;

(ii) Yn helpu adnabod a galluogi'r rhai sy'n barod i arwain y broses o ddarparu'r atebion hyn ac yn dileu rhwystrau ar gyfer y rhai y gallai fod angen cymorth arnynt i wneud hyn; a

(iii) Yn cefnogi atebion newydd ac arloesol ochr yn ochr â modelau sydd wedi profi eu gwerth, ac yn cynhyrchu dysgu i helpu datblygiad polisïau ac arfer y tu hwnt i ariannu'r Gronfa.

B. Yr angen am sicrhau bod y Gronfa’n cyflawni dosbarthiad yr ariannu i ledaeniad gweddol eang o brosiectau, yn bennaf y rhai a gyflwynir gan y sector gwirfoddol a chymunedol a mentrau cymdeithasol, gan gynnwys mudiadau bach, y mudiadau hynny sy’n gweithredu ar lefel leol yn unig, mudiadau newydd eu cyfansoddi, mudiadau sy’n gweithredu fel mentrau cymdeithasol a mudiadau sydd â’u pencadlys yn y Deyrnas Unedig y maent yn gweithio tramor.

C. Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu ar gyfer prosiectau sy’n hyrwyddo lles cyhoeddus a chymdeithasol nad ydynt wedi’u bwriadu’n bennaf er elw preifat.

Ch. Yr angen am gynnwys y cyhoedd wrth lunio polisïau, pennu blaenoriaethau a gwneud grantiau, a allai gynnwys partneriaethau â darlledwyr, cyfryngau electronig, print a digidol a chyfryngau eraill.

D. Yr angen am sicrhau bod grantiau’n cael ei ddosbarthu ar sail angen, gan gyflwyno canlyniadau mesuradwy ac effaith ehangach ar gyfer cymunedau ac unigolion.

Dd. Yr angen am gynnwys amod yn yr holl grantiau i dderbynyddion i gydnabod arian y Loteri gan ddefnyddio brand cyffredin y Loteri.

E. Bydd y Gronfa’n ystyried yr egwyddorion canlynol wrth ddosbarthu arian o dan adran 25(1):

1. YMGYSYLLTU – dylai datblygu rhaglenni fod yn seiliedig ac ymgysylltu’n weithredol â phartneriaid y sectorau cyhoeddus, preifat a gwirfoddol ac mewn mentrau cymdeithasol.

2. CYNRYCHIOLAETH – dylai datblygu rhaglenni gymryd y rhai mewn angen mwyaf i ystyriaeth trwy dargedu anghydraddoldeb a gwella gallu pobl a chymunedau i gyfrannu at raglenni’r Gronfa, cymryd rhan ynddynt ac elwa o’r canlyniadau a ariennir trwyddynt.

3. CYNALADWYEDD – gallu’r rhaglen i wella’r amgylchedd heddiw ac ar gyfer cenedlaethau’r dyfodol a lleihau’r effaith ar yr amgylchedd.

4. BUDDION TYMOR HWY – y gall prosiectau gyflawni dichonolrwydd a gwydnwch ariannol dros y tymor hwy.

5. YCHWANEGEDD a CHYDWEDDU – dylai datblygu rhaglenni ac ariannu prosiectau gydweddu ag arianwyr a phartïon eraill sy’n gweithio tuag at gyrchnodau’r Gronfa, ychwanegu gwerth atynt a bod yn unigryw iddynt.

6. GWEITHIO AR Y CYD – pan fydd hyn yn cyflawni canlyniadau gwell, dylai datblygu rhaglenni ac ariannu prosiectau gefnogi gweithredu ar y cyd rhwng mudiadau a ariennir a phartneriaid y sectorau cyhoeddus, preifat a chymdeithas sifil.

Gwariant datganoledig Lloegr ac Ynys Manaw

2. Wrth weithredu unrhyw un o’i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant datganoledig Lloegr ac Ynys Manaw, bydd y Gronfa’n ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy y bydd yn dosbarthu arian, y dibenion dros ddosbarthu arian, a’r amodau y dylid eu hystyried wrth i’r Gronfa ddosbarthu arian:-

A. Yr angen am weithredu o fewn cyd-destun unigryw polisi a chamau gweithredu'r llywodraeth a chymdeithas sifil gan ychwanegu gwerth mewn ffyrdd priodol at yr amcan o greu cymdeithas fwy teg, rhydd a chyfrifol lle mae pawb yn chwarae rhan wrth wella'u cymuned a helpu ei gilydd.

B. Yr angen am sicrhau y caiff ariannu ei ddosbarthu i brosiectau sy'n creu buddion ar gyfer pobl a chymunedau lleol a wasanaethir gan y sector gwirfoddol a chymunedol.

C. Yr angen am sicrhau dros amser bod yr arian a ddosberthir yn ymdrin ag un neu fwy o'r blaenoriaethau a ganlyn:

(i) Annog cyfranogiad cymdeithasol mewn cymunedau a dileu rhwystrau;

(ii) Cryfhau gallu mudiadau gwirfoddol a chymunedol a mentrau cymdeithasol; a

(iii) Chryfhau a chynyddu gallu'r farchnad buddsoddi cymdeithasol i gefnogi buddion cyhoeddus a gweithredu cymdeithasol.

Ch. Yr angen am ystyried:

(iv) Buddion a chwmpas cymryd camau effeithiol ar gyfer Lloegr neu Ynys Manaw yn gyffredinol ac ar gyfer rhannau gwahanol o Loegr neu Ynys Manaw; a

(v) Meintiau poblogaeth a lefelau amddifadedd economaidd a chymdeithasol cymharol mewn rhannau gwahanol o Loegr ac Ynys Manaw.

Llofnodwyd gan y Gweinidog dros Swyddfa'r Cabinet 28 Mawrth 2012.

Yr Alban

CYFARWYDDIADAU A RODDIR I'R GRONFA LOTERI FAWR O DAN ADRAN 36E(4)(b) DEDDF Y LOTERI GENEDLAETHOL ETC. 1993

Trwy hyn mae Gweinidogion Yr Alban, wrth ddefnyddio'r pwerau a gyflwynwyd iddynt gan adran 36E(4)(b) Deddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993 ac ar ôl ymgynghori â'r Gronfa Loteri Fawr ("y Gronfa") a sicrhau caniatâd gan Weinidog Swyddfa'r Cabinet yn unol ag adran 36E(8) y Ddeddf, yn rhoi'r cyfarwyddiadau a ganlyn i'r Gronfa:

1. Yn y Cyfarwyddiadau hyn bydd unrhyw gyfeiriad at adran yn cyfeirio at adran yn Neddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993.

Cyfarwyddiadau Cyffredinol

2. Wrth weithredu unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant datganoledig Yr Alban, bydd y Gronfa'n ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy, at ba ddibenion ac o dan ba amodau y bydd yn dosbarthu arian:

A. Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu o dan adran 25(1) ar gyfer prosiectau sy'n hyrwyddo budd y cyhoedd ac nad ydynt wedi'u bwriadu'n bennaf er elw preifat.

B. Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu o dan adran 25(1) i brosiectau sy'n gwneud gwelliannau gwirioneddol a chynaliadwy i ansawdd bywyd cymunedau lleol.

C. Yr angen am annog arloesedd wedi'i gydbwyso gyda'r angen am reoli risg mewn modd sy'n gymesur â'r math o brosiect ac ymgeisydd.

Ch. Yr angen am hyrwyddo amcanion datblygiad cynaliadwy ymhellach.

D. Yr angen am bennu cyfyngiadau amser penodol ar y cyfnodau y mae grantiau'n daladwy, boed hynny ar gyfer gwariant cyfalaf neu refeniw.

Dd. Yr angen:

(i) ym mhob achos, i'r ymgeiswyr ddangos dichonoldeb ariannol y prosiect dros gyfnod y grant,'

(ii) os ceisir arian cyfalaf:

a) am gynllun busnes clir gan gynnwys yr angen am sicrhau adnoddau er mwyn bodloni unrhyw gostau rhedeg a chynnal a chadw sy'n gysylltiedig â phob prosiect am gyfnod rhesymol, gan ystyried maint a natur y prosiect; a

b) sicrhau bod y broses gwerthuso a rheoli ar gyfer prosiectau sylweddol yn cyfateb i broses Adolygiadau Porth Swyddfa Fasnach y Llywodraeth.

(iii) mewn achosion eraill, dylid ystyried argaeledd tebygol arian arall i dalu am gostau parhaus am gyfnod rhesymol ar ôl cwblhau dyfarniad y Loteri, gan roi ystyriaeth i faint a natur y prosiect, ac i arian y Loteri gael ei ddefnyddio i gynorthwyo cynnydd tuag at ddichonoldeb pryd bynnag y bo'n bosib.

E. Y dymunoldeb o weithio gyda mudiadau eraill, gan gynnwys dosbarthwyr eraill, pan fo hyn yn ffordd effeithiol o gyflwyno elfennau o strategaeth y Gronfa.

F.Yr angen am sicrhau bod gan y Gronfa y cyfryw wybodaeth y mae'n ystyried ei bod yn angenrheidiol i wneud penderfyniadau ar bob cais, gan gynnwys cyngor arbenigol annibynnol pan fo hynny'n ofynnol.

Ff. Yr angen am fynnu elfen o gyllid partneriaeth a/neu gyfraniadau mewn da gan ffynonellau eraill sy'n gweddu i allu rhesymol gwahanol fathau o ymgeiswyr, neu ymgeiswyr mewn ardaloedd penodol, ddod o hyd i'r cyfryw gefnogaeth.

G. Yr angen am gynnwys amod yn yr holl grantiau i gydnabod arian y Loteri gan ddefnyddio brand cyffredin y Loteri.

Ng. Yr angen am gynnwys y cyhoedd wrth lunio polisïau, pennu blaenoriaethau a dosbarthu grantiau.

Gwariant Datganoledig Yr Alban

3. Wrth weithredu unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant datganoledig Yr Alban, bydd y Gronfa'n ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy, at ba ddibenion ac o dan ba amodau y bydd yn dosbarthu arian:

A. Yr angen am weithredu o fewn cyd-destun polisi unigryw Yr Alban, gan ychwanegu gwerth at strategaeth Gweinidogion Yr Alban lle bo'n briodol; gweithio yng nghyd-destun y fframwaith perfformiad cenedlaethol i adeiladu Alban fwy teg a mynd i'r afael ag anghydraddoldeb.

B. Yr angen am sicrhau bod y Gronfa yn dosbarthu arian dros amser i ymdrin â'r flaenoriaeth lleihau anghydraddoldeb; ac ar yr un pryd sicrhau lledaeniad rhesymol eang o dderbynyddion, gan gynnwys mudiadau bach, y rhai sy'n gweithio ar lefel leol yn

unig, mentrau a mudiadau cymdeithasol a mudiadau sydd wedi'u lleoli yn Yr Alban ac yn gweithio tramor.

C. Yr angen am ystyried buddion Yr Alban yn gyffredinol, buddion rhannau gwahanol o'r Alban a meintiau poblogaeth cymharol, ac i ba raddau y gellir lleihau amddifadedd economaidd a chymdeithasol mewn rhannau gwahanol o'r Alban.

Ch. Yr angen am sicrhau bod y Gronfa'n cyfrannu at gynaladwyedd trwy gefnogi gweithgareddau sy'n helpu ymgorffori newidiadau a dylanwadu ar ddatblygu hir dymor.

D. Yn olaf, yr angen am sicrhau dros amser bod y Gronfa'n dosbarthu arian yn rhesymol gyfartal rhwng gwariant ar/sy'n gysylltiedig â:

(i) Hyrwyddo dysgu a datblygu cymunedol;

(ii) Hyrwyddo diogelwch a chydlyniant cymunedol;

(iii) Hyrwyddo grymuso cymunedau a chyfleoedd cynhwysol i bawb gymryd rhan, a

(iv) Hyrwyddo lles corfforol a meddyliol.

4. Mewn perthynas â gwariant datganoledig Yr Alban, bydd y Gronfa'n ystyried yr angen am ddosbarthu Arian o dan adran 25(1) i waith sydd â'r nod o gyflawni un neu fwy o'r amcanion a ganlyn.

(i) Lleihau anghydraddoldeb trwy daclo anfantais a gwahaniaethu

(ii) Grymuso pobl trwy alluogi pobl i ymgysylltu a dylanwadu,

5. Mewn perthynas â gwariant datganoledig Yr Alban bydd y Gronfa'n ystyried yr egwyddorion a ganlyn wrth ddosbarthu arian o dan adran 25(1):

(i) Cyflawni'r defnydd mwyaf effeithiol o adnoddau trwy ddewis yr ymagwedd fwyaf priodol mewn meysydd polisi priodol er mwyn ychwanegu gwerth at yr ymdrech gyhoeddus gyffredinol

(ii) Trosoli'r gwerth uchaf posib ar gyfer pobl a chymunedau o adnoddau trwy gefnogaeth dros wirfoddoli, gwaith teg a chaffael cynaliadwy.

Llofnodwyd ar ran Gweinidogion Yr Alban Chwefror 2016.

Cymru

CYFARWYDDIADAU A RODDWYD I'R GRONFA LOTERI FAWR O DAN ADRAN 36E DEDDF Y LOTERI GENEDLAETHOL ETC. 1993

Yn y Cyfarwyddiadau hyn bydd unrhyw gyfeiriad at adran yn cyfeirio at adran yn Neddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993 (fel y'i diwygiwyd).

Trwy hyn mae Gweinidogion Cymru/Cynulliad Cenedlaethol Cymru, wrth weithredu'r pwerau a gyflwynwyd iddynt/iddo gan adran 36E(4)(a) Deddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993 ac ar ôl ymgynghori â'r Gronfa Loteri Fawr ("y Gronfa") a sicrhau caniatâd Gweinidog dros Swyddfa'r Cabinet yn unol ag adran 36E(8)(b) y Ddeddf honno, yn rhoi'r cyfarwyddiadau a ganlyn i'r Gronfa.

CYFARWYDDIADAU - GWARIANT DATGANOLEDIG CYMRU

Wrth weithredu unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant datganoledig Cymru, bydd y Gronfa'n ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy y bydd yn dosbarthu grantiau, y dibenion dros ddosbarthu grantiau, a'r amodau y dylid eu hystyried wrth i'r Gronfa ddosbarthu arian o dan Adran 25(1).

A. Yr angen am sicrhau bod y Gronfa'n cyflawni dosbarthiad grantiau i ledaeniad rhesymol eang o brosiectau, yn bennaf y rhai a gyflwynir gan y trydydd sector, gan gynnwys mudiadau bach yn ogystal â mudiadau rhanbarthol a chenedlaethol, y mudiadau hynny sy'n gweithredu ar lefel leol yn unig, mudiadau newydd eu cyfansoddi, mudiadau sy'n gweithredu fel mentrau cymdeithasol a mudiadau sydd â'u pencadlys yn y Deyrnas Unedig y maent yn gweithio tramor.

B. Yr angen am weithredu o fewn cyd-destun polisi, llywodraethol, cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru, gan sicrhau bod grantiau'n gweddu i ac yn ychwanegu gwerth at waith y Llywodraeth ac yn parhau'n wahanol iddo ar yr un pryd.

C. Yr angen am sicrhau bod grantiau'n cael ei ddosbarthu ar sail angen, gan dargedu anfantais ac anghydraddoldeb er mwyn cyflwyno gwelliannau gwirioneddol a chynaliadwy ar gyfer cymunedau ac unigolion sy'n cael effaith barhaus y tu hwnt i gyfnod ariannu'r Gronfa, ac sy'n cefnogi dulliau ar y cyd ar draws y sectorau cyhoeddus a phreifat a'r trydydd sector mewn cydweithrediad ag, a chan weddu i, egwyddor drefniadol ganolog Llywodraeth Cymru o ddatblygu cynaliadwy.

Ch. Yr angen am ystyried buddiannau Cymru'n gyffredinol a rhannau gwahanol o Gymru, y meintiau poblogaeth cymharol a'r lefelau amddifadedd economaidd a chymdeithasol mewn rhannau gwahanol o Gymru.

D. Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu ar gyfer prosiectau sy'n hyrwyddo lles cyhoeddus a chymdeithasol nad ydynt wedi'u bwriadu'n bennaf er elw preifat.

Dd. Yr angen am gynnwys y cyhoedd wrth bennu blaenoriaethau a dosbarthu grantiau.

E. Yr angen am hyrwyddo a chefnogi'r Gymraeg ac adlewyrchu natur ddwyieithog Cymru, a sicrhau bod derbynyddion grantiau'n mabwysiadu'r egwyddor o gydraddoldeb rhwng y Gymraeg a'r Saesneg.

F.Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu sy'n gwella amgylchedd Cymru heddiw ac ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol ac ar yr un pryd hyrwyddo ei botensial i wella ansawdd bywyd cymunedau ac unigolion.

Ff. Yr angen am ddarparu cefnogaeth i'r sawl sy'n ymgeisio i'r Gronfa, ac i fudiadau sy'n derbyn grantiau, er mwyn gwella cyflwyno canlyniadau prosiect a'u galluogi i ddarparu atebion cadarnhaol i'r materion sydd o'r pwys mwyaf iddyn nhw a'u cymunedau.

G. Yr angen am gefnogi atebion newydd ac arloesol ochr yn ochr â modelau sydd wedi profi eu gwerth, gan

gynhyrchu dysgu i helpu datblygiad polisïau ac arfer y tu hwnt i grantiau'r Gronfa Loteri Fawr.

Ng. Yr angen am gynnwys amod yn yr holl ddyfarniadau i gydnabod arian y Loteri gan ddefnyddio brand cyffredin y Loteri.

H. Yn olaf, yr angen am sicrhau bod y Gronfa'n ffocysu gwariant ar gyflawni'r canlyniadau a ganlyn dros amser:

- Mae pobl yn iach ac yn byw bywydau cynhyrchiol mewn cymdeithas ffyniannus ac arloesol
- Amgylchedd gwledig a threfol gwydn gyda defnydd mwy cynaliadwy o adnoddau naturiol Cymru
- Cryfheir amgylchiadau i greu cymunedau mwy cryf, diogel a chydlynol, gan wella cyfiawnder cymdeithasol ac ar yr un pryd, lliniaru effaith tlodi yn ogystal ag annog twf economaidd cynaliadwy.

Gogledd Iwerddon

CYFARWYDDIADAU A RODDIR I'R GRONFA LOTERI FAWR O DAN ADRAN 36E(4)(b) DEDDF Y LOTERI GENEDLAETHOL ETC. 1993

Trwy hyn mae Ysgrifennydd Gwladol Gogledd Iwerddon, wrth ddefnyddio'r pwerau a gyflwynwyd iddo gan adran 36E(4)(b) Deddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993 ac ar ôl ymgynghori â'r Gronfa Loteri Fawr ("y Gronfa") a sicrhau caniatâd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon yn unol ag adran 36E(8) y Ddeddf, yn rhoi'r cyfarwyddiadau a ganlyn i'r Gronfa:

1. Yn y Cyfarwyddiadau hyn bydd unrhyw gyfeiriad at adran yn cyfeirio at adran yn Neddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993.

Cyfarwyddiadau Cyffredinol

2. Wrth weithredu unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant datganoledig Gogledd Iwerddon, bydd y Gronfa'n ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy, at ba ddibenion ac o dan ba amodau y bydd yn dosbarthu arian:

A. Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu o dan adran 25(1) ar gyfer prosiectau sy'n hyrwyddo budd y cyhoedd ac nad ydynt wedi'u bwriadu'n bennaf er elw preifat.

B. Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu o dan adran 25(1) i brosiectau sy'n gwneud gwelliannau gwirioneddol a chynaliadwy i ansawdd bywyd cymunedau lleol.

C. Yr angen am annog arloesedd wedi'i gydbwyso gyda'r angen am reoli risg mewn modd sy'n gymesur â'r math o brosiect ac ymgeisydd.

Ch. Yr angen am hyrwyddo amcanion datblygiad cynaliadwy ymhellach.

D. Yr angen am bennu cyfyngiadau amser penodol ar y cyfnodau y mae grantiau'n daladwy, boed hynny ar gyfer gwariant cyfalaf neu refeniw.

Dd. Yr angen: ym mhob achos, i'r ymgeiswyr ddangos dichonoldeb ariannol y prosiect dros gyfnod y grant;

(ii) os ceisir arian cyfalaf:

(a) am gynllun busnes clir gan gynnwys yr angen am sicrhau adnoddau er mwyn bodloni unrhyw gostau rhedeg a chynnal a chadw sy'n gysylltiedig â phob prosiect am gyfnod rhesymol, gan ystyried maint a natur y prosiect; a

(b) sicrhau bod y broses gwerthuso a rheoli ar gyfer prosiectau sylweddol yn cyfateb i broses Adolygiadau Porth Swyddfa Fasnach y Llywodraeth.

(iii) mewn achosion eraill, dylid ystyried argaeledd tebygol arian arall i dalu am gostau parhaus am gyfnod rhesymol ar ôl cwblhau dyfarniad y Loteri, gan roi ystyriaeth i faint a natur y prosiect, ac i arian y Loteri gael ei ddefnyddio i gynorthwyo cynnydd tuag at ddichonoldeb pryd bynnag y bo'n bosib.

E. Y dymunoldeb o weithio gyda mudiadau eraill, gan gynnwys dosbarthwyr eraill, pan fo hyn yn ffordd effeithiol o gyflwyno elfennau o strategaeth y Gronfa.

F.Yr angen am sicrhau bod gan y Gronfa y cyfryw wybodaeth y mae'n ystyried ei bod yn angenrheidiol i wneud penderfyniadau ar bob cais, gan gynnwys cyngor arbenigol annibynnol pan fo hynny'n ofynnol.

Ff. Yr angen am fynnu elfen o gyllid partneriaeth a/neu gyfraniadau mewn da gan ffynonellau eraill sy'n gweddu i allu rhesymol gwahanol fathau o ymgeiswyr, neu ymgeiswyr mewn ardaloedd penodol, ddod o hyd i'r cyfryw gefnogaeth.

G. Yr angen am gynnwys amod yn yr holl grantiau i gydnabod arian y Loteri gan ddefnyddio brand cyffredin y Loteri.

Ng. Yr angen am gynnwys y cyhoedd wrth lunio polisïau, pennu blaenoriaethau a dosbarthu grantiau.

Gwariant Datganoledig Gogledd Iwerddon

3. Wrth weithredu unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant datganoledig Gogledd Iwerddon, bydd y Gronfa'n ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy, at ba ddibenion ac o dan ba amodau y bydd yn dosbarthu arian:

A. Yr angen am sicrhau bod y Gronfa, wrth ystyried ei hasesiad o anghenion ac unrhyw flaenoriaethau y mae wedi'u hadnabod yn ei strategaeth, dros amser yn dosbarthu arian i ledaeniad weddol eang o dderbynyddion, gan gynnwys mudiadau bach, y mudiadau hynny sy'n gweithredu ar lefel leol yn unig, mentrau cymdeithasol, a mudiadau sy'n gweithio dramor y mae ganddynt bencadlys yng Ngogledd Iwerddon.

B. Yr angen am sicrhau dros amser bod y Gronfa'n dosbarthu arian yn rhesymol gyfartal rhwng gwariant ar neu sy'n gysylltiedig â:

(i) hyrwyddo dysgu cymunedol;

(ii) hyrwyddo diogelwch a chydlyniant cymunedol; a

(iii) hyrwyddo lles corfforol a meddyliol.

C. Yr angen am ystyried buddiannau Gogledd Iwerddon yn gyffredinol, buddiannau holl rannau gwahanol Gogledd Iwerddon a meintiau poblogaeth cymharol, ac i ba raddau y gellir lleihau amddifadedd economaidd a chymdeithasol mewn rhannau gwahanol o Ogledd Iwerddon.

4. Mewn perthynas â gwariant datganoledig Gogledd Iwerddon, bydd y Gronfa'n ystyried yr angen am ddosbarthu arian o dan adran 25(1) i brosiectau sydd â'r nod o gyflawni un neu fwy o'r amcanion canlynol:

A. Mae gan bobl gyfle i gyflawni eu potensial llawn

B. Gall pobl gymryd rhan yn weithredol yn eu cymunedau i greu newidiadau cadarnhaol

C. Perchnogaeth gymunedol ar amgylcheddau gwledig a threfol gwell a mwy diogel.

Ch. Gwell iechyd corfforol a meddyliol i bawb.

5. Mewn perthynas â gwariant datganoledig Gogledd Iwerddon, bydd y Gronfa, wrth ddosbarthu arian o dan adran 25(1), yn ystyried yr angen am sicrhau bod un neu'n fwy o'r blaenoriaethau a ganlyn yn cael eu bodloni:

A. Gwella sgiliau hanfodol i ddiwallu anghenion cymdeithasol ac economaidd.

B. Cynyddu cyfleoedd ar gyfer dysgu cymunedol.

C. Adeiladu gallu cymunedau.

Ch. Cynyddu cyfleoedd gwirfoddoli ac ar gyfer ymgysylltu rhwng ac o fewn cymunedau.

D. Adeiladu partneriaethau cymunedol a gwirfoddol/statudol.

Dd. Gwella cyfleusterau, mynediad a gwasanaethau cymunedol.

E. Cynyddu cyfranogiad cymunedol wrth amddiffyn, adfer a chynnal yr amgylchedd trefol a gwledig.

F.Helpu unigolion a chymunedau i ddatblygu sgiliau i wneud dewisiadau ffordd o fyw mwy iach.

Ff. Hyrwyddo iechyd meddwl a lles emosiynol ar lefel unigolion a chymunedau. Llofnodwyd ar ran Ysgrifennydd Gwladol Gogledd Iwerddon

Cyfarwyddyd Cyfrifon

CYFARWYDDIADAU A RODDIR I'R GRONFA LOTERI FAWR O DAN ADRAN 22(3) DEDDF CYFRIFON BANC A CHYMDEITHAS ADEILADU SEGUR 2008 FEL Y'I DIWYGIR

Trwy hyn mae'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddigidol, Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon, wrth weithredu'r pwerau a gyflwynwyd iddo gan adran 22(3) Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithas Adeiladu Segur 2008 (c.31) ac ar ôl ymgynghori â'r Gronfa Loteri Fawr ("y Gronfa") yn unol ag adran 22(7) y Ddeddf honno, yn rhoi'r cyfarwyddiadau a ganlyn i'r Gronfa.

1. Ar 30 Hydref 2019, bu'r Ysgrifennydd Gwladol dros DCMS gyhoeddi wyth Cyfarwyddyd Gwario dan adran 22(3) y Ddeddf. Mae'r Cyfarwyddwyd Gwario hwn yn diweddaru ac yn cyfuno'r rhain mewn un Cyfarwyddwyd. Yn unol â hyn, mae'r holl Gyfarwyddiadau Gwario hyd yn hyn yn cael eu tynnu'n ôl ar unwaith gyda'r Cyfarwyddwyd Gwario hwn yn eu disodli.

2. Dan delerau'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth rhwng DCMS a'r Gronfa a gytunwyd ar 17 Hydref 2018, bydd y Gronfa'n parhau i ddosbarthu hyd at gyfanswm o £1.2m o gyfran Lloegr o arian y cyfrifon segur ar ffurf grantiau nad sy'n rhaid eu had-dalu i fudiadau gwirfoddol ieuenctid mewn lleoliadau targedig trwy'r Gronfa Capasiti Ieuenctid, gyda'r Gronfa a DCMS wedi cytuno ar grantiau o'r fath. Bydd y Gronfa'n parhau i reoli'r grantiau hyn tan eu cwblhad.

3. Bydd y Gronfa, yn amodol ar sicrwydd digonol, hefyd yn dosbarthu hyd at £1m i gefnogi datblygiad effeithiol sefydliadol o fudiad newydd a fydd â'r nod o fodloni gwariant yn ymwneud neu'n gysylltiedig â darparu gwasanaethau, cyfleusterau neu gyfleoedd i fodloni anghenion pobl ifanc, yn unol ag a18(1) (a) y Ddeddf.

4. Bydd y Gronfa, yn amodol ar sicrwydd digonol, hefyd yn dosbarthu hyd at £4m i gefnogi datblygiad effeithiol sefydliadol o fudiad newydd a fydd â'r nod o fodloni gwariant yn ymwneud neu'n gysylltiedig â (i) datblygu gallu unigolion i reoli eu cyllidebau, neu (ii) gwella mynediad at wasanaethau ariannol personol, yn unol ag a18(1) (b) y Ddeddf.

5. Bydd y Gronfa hefyd yn dosbarthu cyfran o £145m fel y ganlyn (gan eithrio'r arian i'w dosbarthu yn unol â pharagraff 2 o'r Cyfarwyddyd Gwario hwn, ond gan gynnwys yr arian i'w dosbarthu yn unol â pharagraffau 3 a 4 o'r Cyfarwyddyd Gwario hwn). Gellir dosbarthu mewn cyfrannau dros gyfnod o amser neu mewn un gwaddoliad, fel y cytunir gan y Gronfa a DCMS. Bydd y Gronfa ond yn dyrannu'r ariannu hwn i bob mudiad unwaith i bob mudiad ddangos llywodraethu a pharodrwydd gweithredol digonol. Bydd y dyraniad o £145m yn cael ei rannu fel a ganlyn:

- £90m i fodloni gwariant ar neu'n ymwneud â darparu gwasanaethau, cyfleusterau neu gyfleoedd i ddiwallu anghenion pobl ifanc, yn unol ag a18(1)(a) y Ddeddf, a gyflwynir gan Youth Futures Foundation Limited; a
- £55m i fodloni gwariant ar neu'n ymwneud â (i) datblygu gallu unigolion i reoli eu harian, neu (ii) wella mynediad at wasanaethau ariannol personol, yn unol ag a18(1)(b) y Ddeddf, a gyflwynir gan Fair4All Finance Limited.

6. Bydd y Gronfa'n parhau i ddosbarthu, hyd at gyfanswm o £435m (gyda £300m o hwnnw'n caei ei dosbarthu erbyn Rhagfyr 2017), o gyfran Lloegr arian y cyfrifon segur ar ffurf grantiau nad sy'n rhaid eu had-dalu i'r Big Society Trust i fuddsoddi yn Big Society Capital ac i gyfrannu at ariannu Access — the Foundation for Social Investment, gan weithredu fel cyfanwerthwr buddsoddiad cymdeithasol yn unol ag adran 18 y Ddeddf.

7. Bydd y Gronfa hefyd yn dosbarthu hyd at £500k y flwyddyn o gyfran Lloegr arian y cyfrifon segur, ac ar ffurf grant, i'r Big Society Trust (BST) ar sail barhaol (oni bai a than y cyhoeddir cyfarwyddiadau pellach gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddigidol, Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon i addasu neu ddisodli'r cyfarwyddyd hwn).

8. Bydd BST ond yn defnyddio'r ariannu hwn i gynorthwyo cyrff eraill sydd o fewn rheolaeth gyfreithiol unigryw neu helaeth BST, ac sy'n dosbarthu arian cyfrifon segur i fodloni gwariant sydd â diben cymdeithasol neu amgylcheddol.

- Rhaid i gyrff eraill fel hyn, ar ben hyn, naill ai (i) fod yn gyfanwerthwr buddsoddiad cymdeithasol; neu (ii) ddefnyddio arian cyfrifon segur wrth gyflawni eu swyddogaethau sydd:
    i. yn bodloni'r gwariant ar neu sy'n ymwneud â darparu gwasanaethau, cyfleusterau neu gyfleoedd i ddiwallu anghenion pobl ifanc; neu

ii. yn bodloni gwariant ar neu sy’n ymwneud â (a) datblygu gallu unigolion i reoli eu cyllidebau, neu (b) wella mynediad at wasanaethau ariannol personol.

9. Cyfarwyddir y Gronfa i beidio â gwneud unrhyw daliadau eraill o gyfran Lloegr o arian cyfrifon segur tan i’r Ysgrifennydd Gwladol gyhoeddi rhagor o Gyfarwyddiadau dan y Ddeddf.

Llofnodwyd trwy awdurdod yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon

ATODIAD A

Gofynion Cyfrifyddu a Datgelu Ychwanegol (yn effeithiol o fis Rhagfyr 2006)

Mae’r paragraffau a ganlyn yn datgelu’r gofynion ychwanegol y cytunwyd arnynt gan y Trysorlys, yr Adran a’r Gronfa Loteri Fawr, uwchben y datgeliadau hynny sy’n ofynnol yn FReM.

1. Bydd y Datganiad Incwm/Gwariant Cynhwysfawr Net yn cynnwys y canlynol fel eitemau ar wahân, lle bo’n faterol:

   a. cyfran yr enillion Loteri y gellir eu priodoli i’r Gronfa Loteri Fawr

   b. cyfran incwm buddsoddi Cronfa Ddosbarthu’r Loteri Genedlaethol y gellir eu priodoli i’r Gronfa Loteri Fawr

   c.llog sy’n dderbynadwy ar arian loteri

   ch. ad-dalu grantiau

   d. unrhyw incwm arall

   dd. grantiau a wnaed o arian Loteri

   e. grant sydd wedi darfod neu ei ddiddymu a gofnodwyd yn flaenorol fel rhwymedigaethau o arian Loteri

   f. y cyfanswm costau gweithredu a delir mewn perthynas â gweithgareddau dosbarthu’r Loteri Genedlaethol

2. Bydd y Datganiad Sefyllfa Ariannol yn cynnwys:

   a. o dan y pennawd “Asedau cyfredol”: wedi’i ddangos fel buddsoddiad, y balans a ddelir ar ran y Gronfa Loteri Fawr yng Nghronfa Ddosbarthu’r Loteri Genedlaethol;

   b. Dylid datgelu grant sy’n dod yn ddyledus i’w dalu o fewn blwyddyn ar wahân o dan y pennawd

“Rhwymedigaethau Cyfredol”.

c. Dylid datgelu grant sy’n dod yn ddyledus i’w dalu ar ôl mwy na blwyddyn ar wahân o dan y pennawd “Rhwymedigaethau Anghyfredol”

3. Bydd y Datganiad Llif Arian yn defnyddio’r dull anuniongyrchol wrth gyflwyno “Llif arian o Weithgareddau Gweithredu”;

4. Dylai’r Nodiadau i’r Cyfrifon fodloni gofynion FReM a chynnwys:

a. Datganiad y paratowyd y Cyfrifon ar ffurf a bennwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol gyda chaniatâd y Trysorlys yn unol ag Adran 35D(3) Deddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993.

b. Datganiad o’r polisïau cyfrifyddu. Mae’n rhaid i hyn gynnwys datganiad sy’n esbonio natur y balansau a ddelir ar ran y Gronfa Loteri Fawr yng Nghronfa Ddosbarthu’r Loteri Genedlaethol fel a ganlyn:

“Mae balansau a ddelir yng Nghronfa Ddosbarthu’r Loteri Genedlaethol yn parhau o dan stiwardiaeth yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Fodd bynnag, mae cyfran y balansau hyn y gellir eu priodoli i’r Gronfa Loteri Fawr i’w gweld yn y Cyfrifon ac, ar ddyddiad y Datganiad Sefyllfa Ariannol, mae wedi’i hardystio gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon eu bod ar gael i’w ddosbarthu gan y Gronfa Loteri Fawr mewn perthynas ag ymrwymiadau cyfredol a rhai’r dyfodol.”

c. gwerth ymrwymiadau grant ar ddiwedd y flwyddyn y mae’r Gronfa Loteri Fawr wedi’u gwneud nad ydynt wedi’u cynnwys fel rhwymedigaethau yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol gan nad oeddent yn bodloni gofynion cael eu trin fel rhwymedigaethau ar y dyddiad hwnnw

ch. Pan fydd grantiau’n fwy na’r adnoddau sydd ar gael fel a ddangosir yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol, nodyn sy’n esbonio sail resymegol y gor-ymrwymiad gan gymryd unrhyw gyngor a dderbyniwyd gan yr Adran i ystyriaeth fel y bo’n briodol.

d. Nodyn sy’n cysoni balans agoriadol a therfynol buddsoddiadau a ddelir yn NLDF. Dylai hyn ddatgelu enillion a dderbynnir gan y Loteri Genedlaethol, incwm buddsoddi, enillion a cholledion nas gwireddwyd ar fuddsoddi, ac arian a dynnwyd i lawr o NLDF

dd. Dadansoddiad o’r cyfanswm rhwymedigaethau grant (cyfredol ac anghyfredol) yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol i ddangos:

Atebolrwydd a ddygwyd ymlaen

Rhwymedigaethau yn y flwyddyn

Dadrwymedigaethau yn y flwyddyn

Atebolrwydd a gariwyd ymlaen

Dadansoddiad o’r rhwymedigaeth ar gyfer bob blwyddyn hyd at a chan gynnwys 5 mlynedd a thros 5 mlynedd

DEDDF CYFRIFON BANC A CHYMDEITHAS ADEILADU SEGUR 2008

Dan Adran 22 Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithasau Adeiladu Segur 2008, trwy arfer ei swyddogaethau dan y Ddeddf, bydd y Gronfa Loteri Fawr yn cydymffurfio â chyfarwyddiadau a roddir iddi dan yr adran honno. Bwriad Gweinidogion yr Alban yw cyfarwyddo'r Gronfa Loteri Fawr i baratoi a mabwysiadu cynllun strategol ar gyfer yr Alban, gan arfer eu pwerau dan baragraff 3(1) Atodlen 3 y Ddeddf.

CYFARWYDDIADAU A RODDIR I'R GRONFA LOTERI FAWR DAN ADRAN 22(5)(b)

Dosbarthu arian i ddiwallu gwariant yr Alban - materion i'w hystyried

1. Bydd y Gronfa Loteri Fawr yn ystyried y pedwar thema ym mharagraff 2 wrth bennu i bwy ac at ba ddiben y mae'r Gronfa'n dosbarthu'r arian, y taliadau i'w gwneud ac wrth ymgynghori â chyrff eraill i nodi'r anghenion yn yr Alban, mae gan y Gronfa'r hawl i ddelio gyda a llunio'r polisïau i'w mabwysiadu ar gyfer yr anghenion hynny wrth baratoi ei chynllun strategol ar gyfer yr Alban yn unol â pharagraff 3 Atodlen 3 Deddf 2008.
2. Y pedair thema yw:
    1. Cyfleoedd i blant a phobl ifainc
    2. Mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd drwy fwy o weithgareddau
    3. Cryfhau gweithgareddau rhwng y cenedlaethau; a
    4. Chreu cyfleoedd cyflogaeth gymunedol.

CYFARWYDDIADAU A RODDIR I'R GRONFA LOTERI FAWR O DAN ADRAN 22 DEDDF CYFRIFON BANC A CHYMDEITHAS ADEILADU SEGUR 2008 MEWN PERTHYNAS Â GWARIANT YNG NGHYMRU

Trwy hyn mae Gweinidogion Cymru, wrth weithredu'r pwerau a gyflwynwyd iddynt gan adran 22 Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithas Adeiladu Segur 2008 ac ar ôl ymgynghori â'r Gronfa Loteri Fawr ("y Gronfa"), yn rhoi'r cyfarwyddiadau a ganlyn i'r Gronfa:

Cyfarwyddiadau Cyffredinol

1. Wrth weithredu unrhyw un o'i swyddogaethau wrth ddosbarthu arian cyfrifon segur mewn perthynas â gwariant Cymru, mae'n rhaid i'r Gronfa gydymffurfio â'r cyfarwyddiadau cyffredinol a ganlyn wrth bennu'r sawl i bwy y mae'r Gronfa'n gwneud grantiau, at ba ddibenion y bydd y Gronfa'n gwneud grantiau, y broses a ddefnyddir i benderfynu pa daliadau i'w gwneud ac o dan ba amodau a thelerau y mae'r Gronfa'n gwneud grantiau:

A. Mae'n rhaid dosbarthu arian cyfrifon segur i brosiectau sy'n hyrwyddo lles y cyhoedd nad ydynt wedi'u bwriadu'n bennaf er elw preifat.

B. Mae'n rhaid dosbarthu arian cyfrifon segur i brosiectau sy'n gwneud gwelliannau gwirioneddol a chynaliadwy i ansawdd bywyd cymunedau lleol.

C. Rhaid dosbarthu arian cyfrifon segur yn bennaf i fudiadau 'trydydd sector'.

h.y. mudiadau sy'n bodoli'n gyfan gwbl neu'n bannaf i ddarparu buddion ar gyfer cymdeithas neu'r amgylchedd. O dan amgylchiadau eithriadol, gellir

dosbarthu arian i awdurdodau lleol neu gyrff statudol eraill pan fydd prosiect yn cynnwys partneriaeth neu gonsortiwm, ac mae'r corff statudol yn gweithredu yn rhinwedd cydlynydd.

Ch. Mae'n rhaid i ddosbarthiad arian cyfrifon segur gydbwyso'r angen am annog arloesedd gyda'r angen am reoli risg mewn modd sy'n gymesur â'r math o brosiect ac ymgeisydd.

D. Mae'n rhaid i ddosbarthiad arian cyfrifon segur hyrwyddo a chefnogi'r Gymraeg ac adlewyrchu natur ddwyieithog Cymru, gan gynnwys gweithredu'r egwyddor o gydraddoldeb rhwng y Gymraeg a'r Saesneg.

Dd. Mae'n rhaid i ddosbarthiad arian cyfrifon segur hyrwyddo amcanion datblygiad cynaliadwy ymhellach.

E. Mae'n rhaid i ddosbarthiad arian cyfrifon segur bennu cyfyngiadau amser penodol ar y cyfnodau y mae grantiau'n daladwy, boed hynny ar gyfer gwariant cyfalaf neu refeniw.

F.Wrth ddosbarthu arian cyfrifon segur, mae'n rhaid i'r Gronfa sicrhau'r canlynol:

i). ym mhob achos, bod yr ymgeiswyr yn ddangos dichonoldeb ariannol y prosiect dros gyfnod y grant;

ii). os ceisir arian cyfalaf:

a). bydd ymgeiswyr yn dangos cynllun busnes clir gan gynnwys unrhyw gostau rhedeg a chynnal a chadw sy'n gysylltiedig â phob prosiect am gyfnod rhesymol, a rhoi ystyriaeth i faint a natur y prosiect; a

b). ar gyfer prosiectau mawr, mae ymgeiswyr yn dangos bod prosesau gwerthuso a rheoli prosiectau'n cyfateb i rai Adolygiadau Porth Swyddfa Fasnach y Llywodraeth.

iii). pan na cheisir arian cyfalaf, mae ymgeiswyr yn dangos argaeledd tebygol unrhyw arian arall i dalu am gostau parhaus am gyfnod rhesymol ar ôl ar ôl i arian cyfrifon segur ddod i ben, gan roi ystyriaeth i faint a natur y prosiect, ac i arian cyfrifon segur gael ei ddefnyddio i gynorthwyo cynnydd tuag at ddichonoldeb pryd bynnag y bo'n bosib.

Ff. Wrth ddosbarthu arian cyfrifon segur, mae'n rhaid i'r Gronfa gydweithio â mudiadau eraill pan fydd hwn yn ddull effeithiol o gyflwyno elfennau o'i chynllun strategol (gweler para 4).

G. Wrth ddosbarthu arian cyfrifon segur, mae'n rhaid i'r Gronfa sicrhau bod ganddi'r cyfryw wybodaeth y mae'n ystyried y mae ei hangen i wneud penderfyniadau ar bob cais, gan gynnwys cyngor arbenigol annibynnol pan fydd angen.

Ng. Wrth ddosbarthu arian cyfrifon segur mae'n rhaid i'r Gronfa gynnwys amod ym mhob dosbarthiad bod derbynyddion yn cydnabod defnyddio arian Cyfrifon Segur gan ddefnyddio brand cytunedig Cynllun Cyfrifon Segur Cymru.

H. Wrth ddosbarthu arian cyfrifon segur, mae'n rhaid i'r Gronfa sicrhau ymagwedd seiliedig ar ganlyniadau, gan gydweithio'n agos â phartneriaid

priodol i gyflawni'r patrwm buddsoddiad gorau er budd cymunedau ledled Cymru.

I. Wrth ddosbarthu arian cyfrifon segur, mae'n rhaid i'r Gronfa ystyried asesu anghenion a blaenoriaethau y mae wedi'u hadnabod yn ei chynllun strategol, a thros amser cyflawni dosbarthiad arian i ledaeniad weddol eang o dderbynyddion, gan gynnwys mudiadau bach, y mudiadau hynny sy'n gweithredu ar lefel leol yn unig, a mentrau cymdeithasol.

L. Wrth ddosbarthu arian cyfrifon segur, mae'n rhaid i'r Gronfa ystyried buddion Cymru'n gyffredinol, buddion rhannau gwahanol o Gymru a meintiau poblogaeth cymharol, ac i ba raddau y gellir lleihau amddifadedd economaidd a chymdeithasol mewn rhannau gwahanol o Gymru.

Cyfarwyddiadau Penodol

M. Wrth weithredu unrhyw un o'i swyddogaethau wrth ddosbarthu arian cyfrifon segur mewn perthynas â gwariant Cymru, mae'n rhaid i'r Gronfa gydymffurfio â'r cyfarwyddiadau cyffredinol a ganlyn wrth bennu'r sawl i bwy y mae'r Gronfa'n gwneud grantiau ac at ba ddibenion y bydd y Gronfa'n gwneud grantiau

a. Wrth ddosbarthu arian cyfrifon segur mae'n rhaid i'r Gronfa weithredu'n unol â'r cyfyngiadau a ragnodir sydd wedi'u disgrifio yng Ngorchymyn Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithas Adeiladu Segur 2008 (Cyfyngiadau a Ragnodir) (Cymru) 2010 ac yn unol â'r themâu a ganlyn:

"Cefnogi plant a phobl ifainc i gyflawni eu potensial llawn gan weithio trwy'r trydydd sector i hyrwyddo cynhwysiad cymdeithasol'; a

'Mynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd a hyrwyddo datblygu cynaliadwy ehangach trwy weithgareddau cymunedol â ffocws'.

b. Wrth ddosbarthu arian cyfrifon segur, mae'n rhaid i'r Gronfa Loteri Fawr weithredu'n unol â'r is-themâu a ganlyn:

Cefnogi plant a phobl ifanc

Cyfarparu pobl ifanc gyda'r sgiliau a chymwyseddau y mae eu hangen arnynt i gyflawni eu potensial llawn mewn perthynas â chyflogadwyedd a buddion ehangach; yn benodol trwy ddiwallu anghenion pobl ifainc sy'n NEET (Heb fod mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant).

Mynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd a hyrwyddo datblygu cynaliadwy ehangach.

Datblygu ymagwedd gynhwysol a arweinir gan gymunedau i ymdrin ag achosion newid yn yr hinsawdd ac/neu adeiladu gwydnwch i'w effeithiau, gyda'r nod o annog newid mewn ymddygiad gyda'r potensial i gael ei gyflwyno mewn rhannau eraill o Gymru.

c.Wrth ddosbarthu arian cyfrifon segur, mae'n rhaid i'r Gronfa Loteri Fawr ystyried y buddion ehangach y gallai ceisiadau eu cynnig, o ran:

(i) eu potensial i wneud i'r adnoddau fynd ymhellach, ar ffurf cyfraniadau o ffynonellau eraill, e.e. arian cyfatebol

(ii) eu cyfraniad at bolisïau a strategaethau perthnasol Llywodraeth Cymru, gan gynnwys:

- y Cynllun Gweithredu Sgiliau a Chyflogaeth;

‘Lleihau cyfran y bobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant yng Nghymru: Cyflwyno Sgiliau sy’n Gweithio i Gymru’ (y Cynllun NEETs); ‘Dyfodol Teg i’n Plant’: y strategaeth tlodi plant; y fframwaith ‘Llwybrau Dysgu’ 14-19 oed ar gyfer darpariaeth ddysgu pobl ifanc; y polisi ‘Estyn Hawl’ ar gyfer gwasanaethau cefnogi ieuenctid; Strategaeth y Gwasanaeth Ieuenctid Cenedlaethol; y Strategaeth Troseddu Ieuenctid Cymru Gyfan; y fenter cyfleoedd gyrfaol ‘Cyrraedd y Nod’ - ‘Cymru’n Un: Cenedl Un Blaned’, Cynllun datblygu Cynaliadwy Cymru; Y Strategaeth Newid yn yr Hinsawdd.

Cynllun Strategol

N. Fel y darperir ar ei gyfer o dan Ran 1 Atodlen 3 y Ddeddf, bydd y Gronfa’n paratoi ac yn mabwysiadu cynllun strategol ar gyfer dosbarthu arian cyfrifon segur er mwyn bodloni gwariant Cymru i egluro polisïau’r Gronfa ar gyfer dosbarthu arian cyfrifon segur a blaenoriaethu ceisiadau.

Adroddiad a chyfrifon blynyddol 2019-2020

Copïau pellach ar gael gan:

Ein gwefan	www.cronfagymunedolylg.org.uk
Ffôn	0300 123 0735
Cyfnewid Testun	18001 plws 0300 123 0735 (ar gyfer y rhai sydd â nam ar y clyw neu’r lleferydd).